

Jaarverslag 2023

samen leren en dromen realiseren

2

Inhoud

Voorwoord	4
Bestuursverslag 2023	6
1. De schoolorganisatie	7
1.1 Profiel	7
1.2 Organisatie	9
2. Verantwoording van het beleid	15
2.1 Onderwijs & Kwaliteit	15
2.2 Personeel & Professionalisering	21
2.3 Huisvesting & Facilitaire zaken	27
2.4 Financieel beleid	28
2.5 Continuïteitsparagraaf	35
3. Verantwoording van de financiën	37
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	37
3.2 Staat van baten en lasten en balans	40
3.3 Financiële positie	45
Bijlagen	46
Bijlage 1: Verslag GMR	47
1.1 (Gemeenschappelijke) medezeggenschap	47
1.2 Verantwoording GMR	47
Bijlage 2: Verslag Raad van Toezicht	49
Samenstelling raad van toezicht	49
Verantwoording raad van toezicht	50
Bijlage 3: Behaalde referentieniveaus	55
Jaarrekening 2023	57

Voorwoord

Belangrijke ontwikkelingen in 2023 zijn onze resultaten op geletterdheid en gecijferdheid, het aansluiten van Jenaplanschool De Kring, de groei van Klasse in alle gemeenten met de grootste groei in de gemeente Waddinxveen, de groei van het personeel in omvang en kwaliteit en de verschillende verbeteringen die zijn doorgevoerd in onze schoolgebouwen.

Goed kunnen lezen en rekenen is noodzakelijk om mee te kunnen doen in de maatschappij en een basis voor succesvolle jaren in het voortgezet onderwijs. Daarom werken we gezamenlijk aan verbetering van het leesonderwijs. Er is afscheid genomen van niet-werkende methodes en er is meer samenhang gerealiseerd tussen wereldoriëntatie en leesonderwijs op meerdere scholen. Ook leerkrachten hebben samen geleerd en kennis gedeeld door het volgen van opleidingen, deelname aan het Klassefestival en door uitwisseling binnen de verschillende kennisnetwerken bij Klasse. Veel scholen zijn een samenwerking aangegaan met de bibliotheek en hebben de boekencollectie van de schoolbibliotheek vernieuwd, zodat we over meer actuele boeken beschikken en de leesmotivatie van de leerlingen verder kan groeien. Op het gebied van rekenen is gewerkt aan kennis over leerlijnen en het verrijken van de instructie met moeilijke vragen op niveau 1S. De gehanteerde materialen zijn onder de loep genomen en waar nodig vernieuwd. Dit alles met als doel goede resultaten voor alle leerlingen.

Na de aansluiting van Jenaplanschool De Carrousel in 2022 is afgelopen jaar Jenaplanschool De Kring in Woerden bij Klasse aangesloten. De Kring maakte onderdeel uit van Stichting Trinamiek. Deze stichting had geen andere scholen in Woerden, hierdoor was samenwerking binnen het bestuur ingewikkeld en leek een overstap naar Klasse beter voor leerlingen en team. In september was de overdracht een feit. Hierdoor kent Klasse twee Jenaplanscholen waardoor samen leren en kennis uitwisselen nog eenvoudiger geworden is.

Basisscholen Vindingrijk, Het Groene Eiland en Rembrandt van Rijnschool groeien niet en er is ook geen zicht op een grotere instroom van leerlingen in de toekomst. Door een klein leerlingaantal wordt een school kwetsbaar. Bij uitval van personeel, de werkdruk voor het team neemt toe en het is uitdagend om de onderwijskwaliteit op een goed niveau te houden. In het najaar is daarom besloten om Vindingrijk en de Rembrandt van Rijnschool te sluiten in augustus 2024. Het Groene Eiland wordt samengevoegd met Het Schateiland. Met de bundeling van deze twee scholen wordt het openbaar onderwijs in Gouda versterkt.

Bij de start van schooljaar 2022-2023 begon de bovenbouw van de Dick Brunaschool in Waddinxveen op een nieuwe locatie. Dit was noodzakelijk door de enorme groei van het aantal leerlingen van de school. Nieuwbouwwijk Triangel groeit en de Dick Brunaschool is bij veel ouders favoriet. De komende jaren zal de school in drie gebouwen blijven. In 2026 zou er ruimte moeten zijn vrijgekomen in het hoofdgebouw, zodat de groepen 3 tot en met 8 er allemaal in passen.

Door de groei van Klasse in alle gemeenten was het noodzakelijk om extra leerkrachten aan te trekken. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt zien we dat de aantrekkingskracht van Klasse onverminderd hoog blijft. Nieuwe vacatures worden snel ingevuld met goede mensen. Dit geldt voor starters, zij-instromers en ervaren leerkrachten. Dit laat zien dat het van groot belang is om te blijven investeren in het personeel. Ook in 2023 is ons budget voor opleiden en ontwikkelen wederom overschreden. We investeren niet alleen in mensen, ook in onze gebouwen. Een fris en gezond werkklimaat is van groot belang voor zowel leerlingen als medewerkers.

Friedo Hegie
Cristel Wieman

College van bestuur

Bestuursverslag 2023

1. De schoolorganisatie

1.1 Profiel

Dit is Klasse

Stichting Klasse maakt inspirerend, openbaar basisonderwijs mogelijk in Gouda, Waddinxveen, Bodegraven-Reeuwijk en Woerden. Dit doen we met een open blik naar elkaar en de wereld. Klasse heeft achttien locaties, waaronder een school voor speciaal basisonderwijs en een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs, waar zo'n 500 medewerkers onderwijs verzorgen aan ongeveer 3.700 leerlingen. Onze scholen hebben ieder een eigen gezicht. Zij onderscheiden zich in onderwijsconcept (Jenaplan, Dalton), in profiel (verhalen, podiumkunsten) en in aanbod (meer- en hoogbegaafdenonderwijs, onderwijs voor anderstaligen).

Toegankelijkheid & toelating: Ieder kind is welkom!

Openbaar onderwijs heeft een belangrijke maatschappelijke opdracht en is voor iedereen toegankelijk. Openbaar onderwijs neemt niet één levensbeschouwing als vertrekpunt, maar biedt ruimte voor diversiteit. Op die manier leren wij kinderen van jongs af aan respect te hebben voor elkaars overtuiging of mening. Onze scholen zijn de maatschappij in het klein en streven er naar een afspiegeling te vormen van de buurt waarin ze gevestigd zijn. Op onze scholen staat de individuele leerling centraal: zijn of haar onderwijsbehoefte is de norm. Uitgangspunt daarbij is dat wij onze leerlingen de kans bieden om het beste uit zichzelf te halen. Leren zien wij overigens niet als een individueel proces.

Ons motto is **Leren doe je samen!**

Bij Klasse is ieder kind welkom en daarom hanteren wij in principe voor onze reguliere basisscholen geen wachtlijsten. Alleen in het geval dat er op een school echt geen plek meer is voor nieuwe leerlingen vanwege ruimtegebrek in het gebouw en er geen mogelijkheid is voor uitbreiding van de locatie, zal met een wachtlijst gewerkt worden. De betreffende scholen vermelden dit op hun website. Om op een sbo- of so- of vso-school geplaatst te kunnen worden, heeft een leerling een toelaatbaarheidsverklaring nodig. Dit verloopt via de samenwerkingsverbanden waarin Klasse participeert.

Samen in ontwikkeling

Onze scholen bieden goed onderwijs en maken hiervoor gebruik van de nieuwste technologieën en meest recente wetenschappelijke inzichten. Onze medewerkers zijn bevlogen, leergierig, ondernemend en inspirerend. Zij krijgen de ruimte en het vertrouwen om optimaal te presteren en hun ambities waar te maken. We zorgen voor onderlinge ontmoetingen om van en met elkaar te leren. De organisatie en de medewerkers zijn altijd in ontwikkeling.

De Klasse KOERS 2020 – 2025

De Klasse KOERS 2020-2025 heeft als motto *Samen leren en dromen realiseren* en geeft ons richting voor de toekomst. Het beschrijft wie we zijn en waar we voor staan en gaan. Op de koerspijlers baseren wij ons beleid en ons onderwijs. In de afbeelding hieronder staat onze KOERS kernachtig verwoord.

Waar we van dromen

We dromen van een wereld waar verschillen gezien, omarmd en overbrugd worden en we samen leren en samenleven.

Waar in we geloven

- **K**ennis als basis voor kwaliteit en innovatie
- **O**penbaar als bron voor burgerschap
- **E**igenaarschap als grondslag voor groei
- **R**uimte als randvoorwaarde voor ontwikkeling
- **S**amen als sleutel voor goed onderwijs

Waar we voor gaan

De school als inspirerende ontmoetingsplek, verbonden met – en zichtbaar in – de wijk, waar we je onderwijzen en begeleiden. Een plek waar je jezelf, de ander en de wereld leert kennen en van betekenis bent.

Wat we beloven

We geven je een basis mee voor het leven. Bij ons groei je uit tot een trotse, zelfbewuste, nieuwsgierige wereldburger die met een open blik midden in de wereld staat.

Hoe we zijn en werken

Ambitieux

We leggen de lat hoog en halen het beste uit onszelf en anderen. We doen wat we zeggen en werken doelgericht.

Nieuwsgierig

We willen weten hoe het zit, zoeken uit wat nóg beter kan en blijven onszelf verbazen.

Samen

We kennen elkaar en onze omgeving. We maken samen het verschil en benutten elkaars talenten.

Ondernemend

We nemen initiatief en durven te handelen in een veranderende omgeving.

Professioneel

We nemen onze verantwoordelijkheid en werken aan onze ontwikkeling.

1.2 Organisatie

Stichting Klasse is een schoolbestuur voor openbaar basisonderwijs. We bestaan uit zestien basisscholen, een school voor speciaal basisonderwijs en een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs in de gemeenten Gouda, Waddinxveen, Bodegraven-Reeuwijk en Woerden.

Contactgegevens

Naam: Stichting Klasse
 Bestuursnummer: 41527
 KvK-nummer: 24378407
 Adres: Middenmolenlaan 68a, 2807 EC Gouda
 Telefoonnummer: 0182-622711
 E-mail: info@stichtingklasse.nl
 Website: stichtingklasse.nl

Bestuur

Naam	Functie	Nevenfuncties betaald/onbetaald	Aandachtsgebied en/of commissies
C.C. Wieman	Voorzitter college van bestuur	Relevante lidmaatschappen/vertegenwoordiging namens bestuur Klasse (onbetaald): <ul style="list-style-type: none"> • Bestuurder Stichting Federatief • Lid bestuur Brede School Gouda • Lid bestuur KuVO • Lid bestuur Samenwerkingsverband Midden-Holland po • Lid bestuur Samenwerkingsverband Passenderwijs • Lid Kennistafel Effectief Leesonderwijs • Lid beoordelingscommissie Jeugdinterventies NJI • Lid Raad van Toezicht De Schoolschrijver 	Aandachtsgebieden: <ul style="list-style-type: none"> • onderwijskwaliteit • personeel • organisatieontwikkeling
H.G. Boswerger	Lid college van bestuur tot 1 juni 2023	Relevante lidmaatschappen/vertegenwoordiging namens bestuur Klasse (onbetaald): <ul style="list-style-type: none"> • Bestuurder Stichting MFA de Wiericke • Lid bestuur RTC Transvita Op persoonlijke titel: <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter bestuur Stichting De Haven • Penningmeester Stichting Exploitatie Sportpark Overbos 	Aandachtsgebieden: <ul style="list-style-type: none"> • huisvesting • financiën • ict
F.W. Hegie	Lid college van bestuur vanaf 1 augustus 2023	Relevante lidmaatschappen/vertegenwoordiging namens bestuur Klasse (onbetaald): <ul style="list-style-type: none"> • Lid bestuur Samenwerkingsverband Midden-Holland & Rijnstreek VO 	Aandachtsgebieden: <ul style="list-style-type: none"> • huisvesting • financiën • ict • organisatieontwikkeling

Scholen

BRIN	Naam school	Plaats	Website school
15AN (000)	OBS Wereldwijs	Gouda	www.obswereldwijs.nl
15AN (002)	OBS Vindingrijk	Gouda	www.obsvindingrijk.nl
15XO (000)	OBS de KAS	Gouda	www.obsdekas.nl
15XO (100)	OBS Het Schateiland	Gouda	www.obshetschateiland.nl
15XO (101)	OBS Het Groene Eiland	Gouda	www.hetgroene-eiland.nl
04FB	Jenaplanschool De Carrousel	Gouda	www.carrousel.nl
22KD	OBS 't Palet	Gouda	www.paletgouda.nl
16GW	SBO Het Avontuur	Gouda	www.sbo-hetavontuur.nl
19XZ (000) 19XZ (100)	De Startbaan SO De Startbaan Praktijkcollege (VSO)	Gouda	www.destartbaangouda.nl
21QK	OBS Dick Bruna	Waddinxveen	www.dickbrunaschool.nl

BRIN	Naam school	Plaats	Website school
180A	OBS Theo Thijssen	Waddinxveen	www.theothijsensschool.nl
10CR	OBS Het Vogelnest	Bodegraven	www.basisschoolhetvogelnest.nl
18JF	OBS De Venen	Reeuwijk	www.obsdevenen.nl
24ZC	OBS Andersen	Woerden	www.andersenschool.nl
110C (000)	OBS De Achtsprong	Woerden	www.obsdeachtsprong.nl
110C (002)	OBS Rembrandt van Rijn	Woerden	www.rembrandtvanrijnschool.nl
06TX	Jenaplanschool De Kring	Woerden	www.dekring.nl
18IX	OBS De Horizon	Harmelen	www.obsdehorizon.nl

Meer achtergrondinformatie over onze scholen is te vinden op de website www.scholenopdekaart.nl.

Naast deze scholen houden we samen met schoolbesturen De Groeiling en De Vier Windstreken en Quadrant Kindcentrum KC de Ontdekkingsreizigers in Gouda in stand (<https://www.kc-deontdekkingsreizigers.nl/>). Deze samenwerking krijgt vorm in Stichting Federatief.

Organisatiestructuur & governance

Het college van bestuur van Stichting Klasse bestaat uit een voorzitter college van bestuur en een lid college van bestuur. Samen vormen zij het bevoegd gezag. Cristel Wieman is voorzitter van het college van bestuur. Rik Boswerger, lid college van bestuur heeft met ingang van 1 juni 2023 afscheid genomen. Na een wervingsprocedure heeft de raad van toezicht Friedo Hegie op 1 augustus 2023 benoemd tot lid college van bestuur.

De raad van toezicht, bestaande uit vijf leden, vervult de rol van intern toezichthouder en ziet toe op het beleid en beheer van het college van bestuur. De raad van toezicht adviseert het college van bestuur en fungeert tevens als werkgever van het college van bestuur. De samenstelling en het verslag van de raad van toezicht zijn opgenomen als bijlage van dit bestuursverslag.

Klasse werkt volgens de **Code Goed Bestuur** en is daar in 2023 niet van afgeweken. Daarnaast hanteert Klasse een **integriteitscode** die geldt voor iedereen die optreedt namens of ten behoeve van Klasse. Dus niet alleen medewerkers, directeuren, college van bestuur en raad van toezicht, maar ook voor een bredere kring: bedrijven en instanties die werken in opdracht van Klasse.

Iedere Klaseschool heeft een eigen medezeggenschapsraad, die bestaat uit ouders en medewerkers. Op stichtingsniveau werkt Klasse met een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR is samengesteld uit ouders en leerkrachten. De samenstelling en werkwijze van de GMR zijn opgenomen als bijlage van dit bestuursverslag.

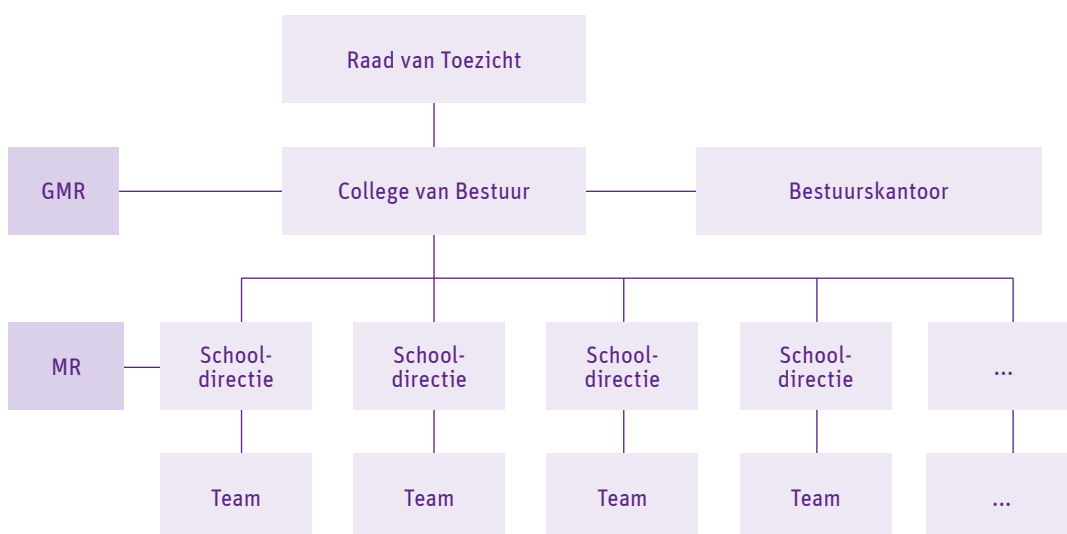
Binnen de wettelijke en statutaire kaders hebben de bestuurders een volledig volmacht voor het besturen van de stichting, alsmede het verrichten van privaatrechtelijke handelingen namens de stichting. Het college van bestuur geeft op een inspirerende wijze richting en leiding aan de medewerkers van Klasse. Samen zijn de bestuurders verantwoordelijk voor de realisatie van de missie, visie, strategie en doelstellingen van Klasse en de daaruit voortvloeiende resultaatontwikkelingen.

De schooldirecteuren zijn belast met de dagelijkse leiding van de scholen. De directeuren dragen zorg voor de voorbereiding en uitvoering van het onderwijskundig beleid van de scholen, alsmede de organisatie, schooladministratie en andere school gerelateerde zaken. De schooldirecteuren zijn verantwoordelijk voor de resultaten van de scholen en hebben de leiding over het eigen team. De schooldirecteuren leggen verantwoording af aan het college van bestuur. Het directiebestuur is het overlegorgaan van de schooldirecteuren en het college van bestuur. Het directiebestuur heeft een adviserende rol over het vast te stellen beleid.

Het bestuurskantoor biedt professionele ondersteuning aan het college van bestuur, de raad van toezicht en de scholen. Op het kantoor werken negen medewerkers, met ieder hun eigen expertise op het gebied van personeelszaken, financiën, ICT, huisvesting, onderwijskwaliteit, beleid en communicatie.

Organigram

Ontwikkelingen in 2023

Jenaplanschool De Kring in Woerden is met ingang 1 september 2023 onderdeel geworden van Stichting Klasse. De Kring maakte voorheen deel uit van het bestuur Trinamiek. De meeste scholen van Trinamiek zijn gevestigd in Nieuwegein en IJsselstein. Hierdoor was het voor De Kring lastig om samen te werken binnen het bestuur. Trinamiek heeft in het belang van het onderwijs daarom aan Klasse gevraagd om De Kring over te nemen. In 2023 hebben Klasse en Trinamiek een proces doorlopen om deze bestuurlijke overdracht tot stand te brengen.

Het bestuur is na de zomer gestart met het opstellen van een afwegingskader voor het scholenbestand regulier primair onderwijs van Klasse. Het doel van het *afwegingskader scholen voor het regulier primair onderwijs* is een rationeel kader te bieden waarlangs besluitvorming over het voortzetten, stichten, investeren of samenvoegen/sluiten van locaties kan plaatsvinden. Tijdens dit traject werd het bestuur ingehaald door de actualiteit. Zo heeft het bestuur in november 2023 het besluit genomen om de leerlingen van de groepen 1 tot en met 4 van dislocatie Vindingrijk per 1 januari 2024 te verdelen over andere scholen in Gouda. Ook heeft het bestuur het besluit genomen om de reguliere afdeling op dislocatie Rembrandt van Rijnschool per 26 januari 2024 te sluiten. De redenen voor de sluitingen zijn gelegen in het te lage aantal leerlingen om de scholen levensvatbaar te houden, in combinatie met een tekort aan bevoegd personeel waardoor de onderwijskwaliteit onder druk kwam te staan.

Na een uitdagend traject om te komen tot een gedeeld bevoegd gezag voor Kindcentrum (KC) de Ontdekkingsreizigers is het BRIN-nummer van KC de Ontdekkingsreizigers op 1 april 2023 overgegaan van De Groeiling naar Federatief en is de directeur in dienst getreden van de nieuwe organisatie. Het bevoegd gezag van Federatief bestaat uit bestuurders van De Vier Windstreken, De Groeiling en Klasse.

Toekomstige ontwikkelingen

In december 2023 heeft het bestuur het voorgenomen besluit genomen tot een samenvoeging van Het Groene Eiland met Het Schateiland. Het Groene Eiland is al een aantal jaar een school met extra aandacht vanwege het lage leerlingaantal en het kleine team. Mede door de verschillende subsidies (Nationaal Programma Onderwijs en Basisvaardigheden) was het mogelijk te blijven investeren in de school en deze in stand te houden. De afgelopen jaren is het onvoldoende gelukt de instroom van leerlingen te vergroten en een analyse van de basisgeneratie in combinatie van belangstellingspercentage laat zien dat ook de komende jaren de school niet voldoende zal groeien. Om de kracht van de school te behouden is door het bestuur besloten de school samen te voegen met Het Schateiland.

Het bestuur heeft besloten om het nieuwkomersonderwijs verder te professionaliseren. De afgelopen jaren werd het nieuwkomersonderwijs binnen Klasse op vier verschillende locaties aangeboden. In 2024 worden de drie van de vier locaties op locatie Vindingrijk samengebracht. Het nieuwkomersonderwijs in Woerden blijft vanwege de grote reisafstand in Woerden, maar zal verhuizen naar De Kring. Met de bundeling van de verschillende klassen wordt beoogd om meer gericht onderwijs te kunnen bieden, kunnen leerkrachten beter kennis met elkaar delen en samen professionaliseren en kan men elkaar vervangen bij ziekte.

In 2024 start het proces om te komen tot een nieuwe strategische koers van Klasse. Deze strategische koers biedt de richting voor de organisatie in de jaren 2025 t/m 2030. Met de kinderen, ouders, medewerkers en stakeholders worden sessies belegd om vanuit zoveel mogelijk perspectieven input te krijgen op wat nodig is in de komende jaren. De nieuwe koers zal voor de zomervakantie opgeleverd worden. Na de zomer starten de scholen met het proces om te komen tot nieuwe schoolplannen.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Wij vinden het belangrijk om bij de vormgeving en uitwerking van ons beleid en onderwijs in dialoog te treden met belanghebbenden bij onze scholen en ons bestuur. Dat kunnen zowel interne als externe partners zijn.

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de (horizontale) dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Ouders	Ouders zijn vertegenwoordigd in ouderraden en medezeggenschapsraden op schoolniveau en in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.
Gemeenten	Elke gemeente organiseert overleggen, zoals de lea (lokale educatieve agenda), oogo (op overeenstemming gericht overleg). Deze overleggen gaan over huisvesting, onderwijsachterstanden en overig gemeentelijk beleid rond onderwijs en jeugd.
Stichting Federatief – schoolbestuur PO	<ul style="list-style-type: none"> • Aansturing van het onderwijs en de organisatie van KC Ontdekkingsreizigers; • Nieuwbouw voor KC Ontdekkingsreizigers; • Organisatie van het formele proces om KC Ontdekkingsreizigers per 1 april 2023 van De Groeiling over te dragen aan Stichting Federatief.
Stichting De Groeiling – schoolbestuur PO	<ul style="list-style-type: none"> • Deelname in gezamenlijke Stichting Federatief, een nieuw schoolbestuur voor KC Ontdekkingsreizigers; • Samenwerking binnen het speciaal basisonderwijs.

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de (horizontale) dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Stichting De Vier Windstreken – schoolbestuur PO	<ul style="list-style-type: none"> • Deelname in gezamenlijke Stichting Federatief, een nieuw schoolbestuur voor KC Ontdekkingsreizigers; • Samenwerking binnen het speciaal basisonderwijs.
Quadrant Kindercentra	Partner Kinderopvang: <ul style="list-style-type: none"> – KC De Ontdekkingsreizigers in Gouda – Dick Brunaschool in Waddinxveen – Theo Thijssenschool in Waddinxveen – Vindingrijk in Gouda – 't Palet in Gouda – Het Groene eiland in Gouda – Wereldwijs in Gouda – De Venen in Reeuwijk
Junis Kinderopvang	Partner Kinderopvang: <ul style="list-style-type: none"> – Het Vogelnest in Bodegraven
Kindcentrum De Schaapskooi	Partner Kinderopvang: <ul style="list-style-type: none"> – Het Schateiland in Gouda – De KAS in Gouda
Partou Kinderopvang	Partner Kinderopvang: <ul style="list-style-type: none"> – De Carrousel in Gouda
Kindercentra Midden-Nederland Kind & Co	Partner Kinderopvang: <ul style="list-style-type: none"> – Andersenschool in Woerden – De Achtsprong in Woerden – Rembrandt van Rijnschool in Woerden – De Horizon in Harmelen
Gemiva	Samenwerking kindcentrum Bloemendaal en (V)SO De Startbaan op het gebied van gespecialiseerde zorg en onderwijs.
Samenwerkingsverband Midden Holland PO	Doel het passend onderwijs in de regio gezamenlijk goed vorm te geven.
Samenwerkingsverband Midden-Holland en Rijnstreek VO	Doel het passend onderwijs in de regio gezamenlijk goed vorm te geven.
Samenwerkingsverband Passenderwijs	Doel het passend onderwijs in de regio gezamenlijk goed vorm te geven.
Brede school	In Gouda organiseert de Brede School activiteiten voor kinderen en ouders van twee tot en met veertien jaar. Activiteiten zijn gericht op opvoedingsondersteuning en onderwijsondersteuning. Klasse maakt deel uit van het bestuur van de Brede School.
RTC Transvita	RTC Transvita is een regionaal transfercentrum. Diverse besturen organiseren via Transvita gezamenlijk onder andere een invalpool, leiden zij-instromers op en investeren in goed werkgeverschap.
Hogeschool Leiden	Klasse participeert in het Samen Opleiden om gezamenlijk te zorgen voor goed voorbereide nieuwe collega's door stagiaires en voor zij-instromers goed te begeleiden.
NOLAI	Nationaal Onderwijslab Artificiële Intelligentie, Klasse maakt deel uit van de stuurgroep.
SIVON	Samen Inkopen voor Onderwijs Nederland, Klasse is lid van deze organisatie om op de meest efficiënte wijze ontvangen middelen te besteden.
Stichting Kunstzinnige Vorming Woerden (KUVVO)	KUVVO organiseert een aanbod voor kunstzinnige en culturele vorming voor de scholen in Woerden. Klasse maakt deel uit van het bestuur.
Stichting MFA's De Wiericke	Klasse maakt deel uit van dit bestuur, omdat obs De Venen is gehuisvest in MFA de Oude Tol.
PO-raad	Besturenorganisatie Primair Onderwijs waarvan Klasse lid is.
VOS/ABB	De vereniging van openbare en algemeen toegankelijke scholen.

Meldingen, klachten en juridische geschillen

Vertrouwenspersonen

Als onderdeel van een sociaal veilig school- en werkklimaat is op elke school van Klasse een vertrouwenspersoon aanwezig voor leerlingen en ouders. Op het bestuurskantoor zijn twee vertrouwenspersonen benoemd waar medewerkers en externe partners terecht kunnen. Daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon aangesteld voor alle belanghebbenden bij Klasse. Wanneer een melder zich beperkt voelt om een onderwerp met de direct leidinggevende, de adviseur ontwikkeling personeel en organisatie, de interne vertrouwenspersoon of het college van bestuur te bespreken, kan contact opgenomen worden met de externe vertrouwenspersoon die ingehuurd wordt bij Kwadraad.

Bij Klasse nemen wij alle klachten en meldingen serieus en pakken deze volgens correcte routes op, zodat de melder gehoor vindt en het probleem naar tevredenheid kan worden opgelost. Om deze taak goed te kunnen uitoefenen, werken de vertrouwenspersonen volgens de taakomschrijving vertrouwenspersonen Klasse en is er een netwerk opgericht met als doel om van elkaar te leren en elkaar te helpen bij eventuele complexe vraagstukken.

In 2023 zijn de interne vertrouwenspersonen negen keer benaderd door medewerkers. In al deze gevallen is eerste opvang geboden, drie keer heeft de interne vertrouwenspersoon de melder ondersteund bij het voeren van gesprekken. In de andere gevallen was een luisterend oor voldoende. Alle meldingen zijn op de juiste plek belegd en daarmee naar tevredenheid afgehandeld. Ook was sprake van negen meldingen bij de externe vertrouwenspersoon op het gebied van ongewenste omgangsvormen en een integriteitsmelding. Bij geen van deze meldingen is het tot een officiële klacht gekomen. De externe vertrouwenspersoon heeft eerste opvang geboden en in een aantal gevallen verdere ondersteuning geboden. De integriteitsmelding is door het bestuur opgepakt.

Klachten

Het bestuur van Stichting Klasse heeft in 2023 een melding en zes klachten van ouders ontvangen. In drie gevallen heeft de interne klachtencommissie, bestaande uit de voorzitter college van bestuur en de bestuurssecretaris, de interne klachtenprocedure gevolgd met hoor- en wederhoor. In de overige gevallen was een gesprek of een telefoongesprek met de betreffende ouders voldoende om de melding of klacht naar tevredenheid af te handelen. Verder heeft de klachtencommissie twee keer een schooldirecteur ondersteund bij klachten die ouders hadden ingediend bij de landelijke klachtencommissie (www.onderwijsgeschillen.nl) waar Klasse bij aangesloten is. Beide klachten zijn door de landelijke klachtencommissie ongegrond verklaard.

Klokkenluidersregeling

Sinds 2019 is er een nieuwe Europese richtlijn die klokkenluiders beter moet beschermen. Deze geldt voor het onderwijs per 17 december 2021. Klasse heeft conform deze richtlijn een Klokkenluidersregeling vastgesteld. Deze regeling vervangt de meldregeling vermoeden van een misstand uit 2019. Er is in 2023 geen gebruik gemaakt van deze regeling.

Het klachten- en meldingenbeleid en de klokkenluidersregeling zijn opgenomen op de website van Klasse en op de websites van de scholen van Klasse: <https://stichtingklasse.nl/Integriteit-Klachten-Klokkenluiders-Vertrouwenspersonen>.

Juridische geschillen

In 2023 hebben geen juridische geschillen gespeeld.

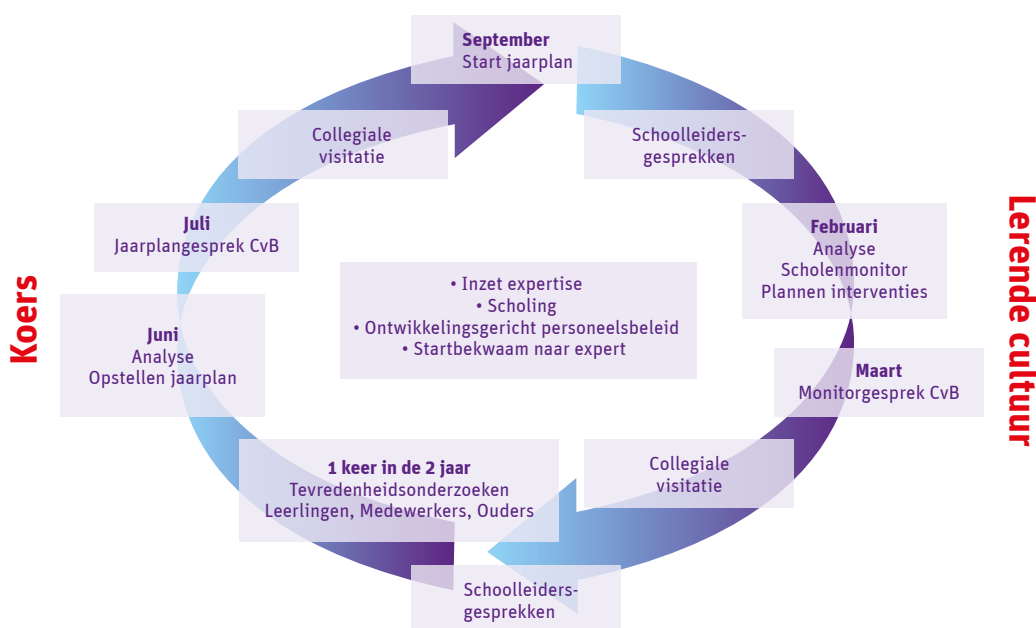
2. Verantwoording van het beleid

2.1 Onderwijs & Kwaliteit

Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

De onderwijskwaliteit is de kwaliteit van het onderwijs dat op een school verzorgd wordt. Deze kwaliteit is niet volledig meetbaar, maar wel herkenbaar, merkbaar en zichtbaar. Het is belangrijk dat het bestuur de onderwijskwaliteit op zijn scholen inzichtelijk maakt en continu verbetert. Bij Klasse definiëren we onderwijskwaliteit aan de hand van onze Klassestandaard, die gebaseerd is op de KOERS van Klasse. In deze standaard is beschreven waaraan een goede school van Klasse voldoet. De Klassestandaard is een ambitie en geeft richting aan de ontwikkelpunten van de scholen.

We houden zicht op de onderwijskwaliteit met verschillende “instrumenten”. In onderstaande afbeelding is de jaarlijkse cyclus weergegeven. De KOERS van Klasse en de lerende cultuur zijn de basis onder onze kwaliteitscyclus.

Kwaliteitscultuur

Goede onderwijskwaliteit hangt nauw samen met een lerende cultuur en een sterke verbetercultuur, waarin het elke dag beter willen doen leidend is. We zijn ervan overtuigd dat het stimuleren van een sterke kwaliteitscultuur een van de kerntaken is van een bestuur. Een lerende organisatie draagt bij aan het realiseren van sterk onderwijs wat past bij de veranderingen in de samenleving en de maatschappij, maar ook aan werkplezier van medewerkers. De waarden die we bij Klasse hebben vastgelegd: ambitieus, nieuwsgierig, samen, ondernemend en professioneel zijn cruciaal voor het realiseren van goede onderwijskwaliteit. In alle activiteiten die bovenschools worden ingezet staat het leren van en met elkaar centraal. Jaarlijks worden er veel bijeenkomsten voor directeurs, intern begeleiders, specialisten en leerkrachten georganiseerd waarin kennis delen en uitwisselen een plek krijgt. Ook via digitale kanalen wordt kennis gedeeld. Op de meeste scholen zijn leerteams die verantwoording dragen voor een leergebied en bereiden leerkrachten gezamenlijk lessen voor.

Het ontwikkelingsgerichte personeelsbeleid draagt bij aan de lerende cultuur die we bij Klasse nastreven. Er is een zeer ruime mogelijkheid tot scholing en nascholing.

De KOERS geeft richting aan de ontwikkelingen op stichtingsniveau en vormt de basis voor de visie van de scholen en de schoolplannen, die lopen van 2020-2024. De KOERS wordt uitgewerkt in jaarplannen op bestuursniveau. Dit proces wordt gezamenlijk vormgegeven. Uit de jaarplangesprekken met de directeuren en in het directiebestuur worden verschillende gezamenlijke thema's voor het jaarplan van Klasse gedefinieerd. Op basis van deze input ontstaat een raamwerk voor het Klassejaarplan dat wordt besproken met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de onderwijscommissie van de raad van toezicht.

Doelen en resultaten

In 2023 hebben we onszelf de volgende doelen gesteld:

- Alle leerlingen behalen referentieniveau 1F en leerlingen die uitstromen naar vmbo-tl of hoger behalen referentieniveau 2F (taal) en 1S (rekenen).
- Directeuren, intern begeleiders, rekencoördinatoren en leerkrachten hebben gedegen kennis over het verschil tussen 1F- en 1S-doelen bij rekenen. Directeuren en intern begeleiders kunnen leerkrachten over dit onderwerp bevragen. Leerkrachten kunnen met deze kennis (beter) regie voeren op de aan te bieden doelen.

Op de eindtoetsen in schooljaar 2022-2023 werden de volgende resultaten behaald:

Referentieniveau 1F

Op één school na behalen alle scholen een score boven de signaleringswaarde (85%) van de inspectie. Bij Klasse hebben we echter de ambitie om voor alle leerlingen referentieniveau 1F te bereiken. Deze ambitie wordt nog niet behaald. Eén school heeft de doelstelling van 100% 1F op zowel taalverzorging, lezen en rekenen gehaald. Andere scholen hebben een of twee van deze drie deelgebieden behaald. We realiseren ons dat 100% niet voor alle leerlingen haalbaar is. Er zijn immers enkele leerlingen die zich, in het kader van passend onderwijs, op

een eigen leerlijn ontwikkelen en het 1F-niveau pas na de basisschool zullen behalen. Toch kiezen we er bewust voor om de lat hoog te houden en te streven naar 100% 1F. We hebben immers positieve, hoge verwachtingen van onze leerlingen en van onze scholen.

Aantal scholen dat doelstelling Klasse/inspectienorm haalt

	Totaal aantal scholen	Taalverzorging		Lezen		Rekenen	
		100% 1F	85% 1F	100% 1F	85% 1F	100% 1F	85% 1F
2023	16	9	16	8	15	2	16
2022	15	7	15	9	15	0	10
2021	15	6	12	12	15	2	12

Het 2F/1S-niveau

Ten opzichte van 2022 is het percentage scholen wat zowel boven de signaleringswaarde als boven het landelijk gemiddelde scoort hoger geworden. Er zijn geen scholen die zowel onder de signaleringswaarde als onder het landelijk gemiddelde scoren. Ook is het percentage leerlingen wat de referentieniveaus behaalt gestegen op alle scholen. Via scholenopdekaart.nl zijn de resultaten per school te bekijken.

In diverse netwerken en bovenschoolse bijeenkomsten is de kennis over het verschil in 1F- en 1S-doelen bij rekenen uitgebreid, onder andere onder begeleiding van Hans van Luit (emeritus-hoogleraar diagnostiek en behandeling van kinderen met dyscalculie). De theoretische kennis tussen 1F- en 1S-doelen is nu aanwezig op de scholen. Er wordt nu gewerkt aan het toepassen van deze kennis in de dagelijkse rekenlessen. De bovenschoolse rekenspecialist is ingezet om op enkele scholen verbetertrajecten rond rekenonderwijs uit te voeren.

In het nieuwe kalenderjaar wordt verder ingezet op het versterken van onderwijskwaliteit ten einde de eigen doelstelling te behalen. We weten dat dit een scherpe doelstelling is, scherper dan gebruikelijk. Toch blijven we hiernaar streven, omdat het behalen van referentieniveau 1F een belangrijke voorwaarde is om mee te kunnen doen in de maatschappij. De doelstellingen rond lerende cultuur zijn niet eenvoudig meetbaar, maar wel merkbaar. Elke school ontwikkelt zich op dit gebied. Het samen voorbereiden van lessen, het bij elkaar in de klas kijken, het samen bespreken van resultaten is inmiddels gemeengoed. De inhoud van het onderwijs krijgt de ruimte en dit verhoogt het werkplezier.

Geletterdheid

Uit internationaal onderzoek blijkt dat het leesniveau van 15-jarigen al jaren daalt. Dit is reden tot zorg en daarom volgen we de (wetenschappelijke) ontwikkelingen op het gebied van leesonderwijs op de voet en hebben we actief meegewerkt aan de totstandkoming van de landelijke Kwaliteitswaaier effectief leesonderwijs.¹ Deze waaier beschrijft op vier niveaus (leerkracht, leesspecialist, schoolleider, bestuur) hoe effectief leesonderwijs vormgegeven kan worden. Een belangrijk inzicht is dat losse lessen begrijpend lezen niet effectief zijn. Belangrijke vraag binnen Klasse is nu: “Hoe gaan we op alle scholen zorgen voor thematisch onderwijs waarbinnen goed leesonderwijs geborgd is?”. De komende jaren gaan we gezamenlijk werken aan het komen tot goed thematisch onderwijs. In de jaarplannen op schoolniveau is geletterdheid één van de vaste, verplichte onderdelen. Ook werken we aan

1 Kwaliteitswaaier: Effectief leesonderwijs in Begrijpend Lezen

een “Klassekader lezen”, als leidraad voor het ontwikkelen van het schoolbeleid. Op meerdere plekken binnen Klasse hebben we inspiratiesessies georganiseerd met best practices zoals de Leesfilm van de Alan Turingschool. Met de toekomstige taal/leesspecialist wordt gesproken over zijn/haar rol en taak bij het stimuleren van de scholen.

Digitale geletterdheid

Vanwege de noodzaak om onderwijs in digitale geletterdheid vorm te geven volgens de nog te ontwikkelen kerndoelen, is er een traject gestart waarin alle scholen input krijgen om aan deze verplichting te gaan voldoen. Daarnaast hebben de directeuren en ict-coördinatoren middels een SLO-spel de Klassevisie op digitale geletterdheid aangescherpt. Veel scholen hebben al lessen in digitale geletterdheid aan het curriculum toegevoegd. Momenteel wordt geïnventariseerd wat er al aangeboden wordt en waar er nog kansen liggen dit gezamenlijk verder te ontwikkelen. Dit traject loopt door in 2024.

Intern begeleider als kwaliteitscoördinator

Binnen Klasse zien we verschillen in de taken, rollen en verantwoordelijkheden van de intern begeleiders. Intern begeleiders coördineren zowel de leerlingenzorg als sturen op de onderwijskwaliteit. Het maken van opbrengstanalyses en coachen van teamleden zijn hier onderdeel van. Soms zitten deze rollen elkaar in de weg qua tijd. Daarom zijn we een proces gestart om de intern begeleiders en directeuren mee te nemen in de rol van de intern begeleider als kwaliteitscoördinator. Dit proces loopt door in 2024.

Inrichting Parnassys

Vanuit de noodzaak en wens om binnen Klasse op een eenduidige manier met het ontwikkelingsperspectief te werken is gekozen voor het werken met het ontwikkelingsperspectief wat in het administratiesysteem Parnassys beschikbaar is. Er is in 2023 gestart met een traject waarin over de inrichting van Parnassys voor alle scholen van Klasse afspraken zijn gemaakt. Dit traject is voorbereid in een projectgroep onder begeleiding van de Gouwe Academie. De scholing voor de schoolteams is vervolgens door de eigen medewerkers vanuit deze projectgroep opgepakt. Dit traject heeft geresulteerd in een eenduidige manier van inrichten van het systeem, waardoor de administratieve last voor leerkrachten en intern begeleiders vermindert én waardoor er nu met een uniform ontwikkelingsperspectief gewerkt wordt op alle scholen van Klasse. In 2024 zullen de afspraken die gemaakt zijn verder worden geborgd via het netwerk van intern begeleiders.

Inductietrajecten

Voor startende leerkrachten bestaat al enkele jaren een inductietraject waarin zij tot zes jaar na hun afstuderen worden begeleid. In 2023 is dit traject geëvalueerd en op basis daarvan doorontwikkeld. Ook zijn er inductietrajecten georganiseerd voor startende directeuren en startende intern begeleiders. Ervaren directeuren en ervaren intern begeleiders leren hun nieuwe collega's de kneepjes van het vak.

Onderzoek

NOLAI is het Nationaal Onderwijslab AI. Van 2022 tot 2032 ontwikkelt NOLAI zo'n honderd nieuwe toepassingen van AI in het onderwijs in co-creatie met scholen, bedrijven en wetenschappers. Klasse is namens het primair onderwijs lid van de stuurgroep NOLAI. Om verantwoord gebruik van AI in het Nederlandse onderwijs te borgen, worden sociale en maatschappelijke consequenties onderzocht vanuit verschillende wetenschappelijke perspectieven. Deze werkwijze van co-creatie en open innovatie is, op deze schaal, uniek in de wereld.

Het Nationaal Groeifonds maakt een vliegwieleffect mogelijk waarmee het funderend onderwijs en de Nederlands onderwijsmarkt toegerust worden voor de snel veranderende samenleving.

De eerste tien projecten zijn gestart in 2023. Er worden AI-prototypen ontwikkeld die naadloos aansluiten op de behoefte van scholen. Zo worden:

- nieuwe toepassingen van AI voor onderwijs ontwikkeld;
- leerling en leraar steeds centraal gezet bij de inzet van AI in onderwijs;
- de kans op (bewuste) adoptie van nieuwe technologie door scholen vergroot;
- Nederlandse bedrijven kennis en inzicht gegeven rondom AI voor onderwijs;
- een snelgroeijende schat aan kennis voor de toekomst genereren.

De Venen participeert in een onderzoek naar het ontwikkelen van een technisch leesapplicatie die gebruik maakt van Automatic Speech Recognition (ASR), waarmee op klank- en woord-niveau feedback geboden kan worden. De te ontwikkelen applicatie wordt meerdere keren in leerjaar 4 ingezet, zodat de onderwijscollega's dynamisch inzicht krijgen in de lees-ontwikkeling van de leerlingen. Doel is het leesplezier, de leesmotivatie en de technische leesvaardigheid stimuleren door het werken met een leesapplicatie met game-elementen. De oefeningen worden, waar mogelijk, adaptief aangeboden. De leerling krijgt middels een overzichtelijke interface inzicht in de eigen ontwikkeling.

Onderwijs aan nieuwkomers

Het aantal nieuwkomers in de regio neemt toe en hierdoor het aantal leerlingen dat in aanmerking komt voor nieuwkomersonderwijs eveneens. In 2023 is het grootste gedeelte van de leerlingen afkomstig uit Oekraïne, na een jaar nieuwkomersonderwijs, uitgestroomd naar reguliere basisscholen. Dit maakte dat de groepen die speciaal voor deze leerlingen in het leven waren geroepen weer overbodig werden en zijn gesloten in juli 2023. Op de reguliere scholen waar nieuwkomersonderwijs aan leerlingen van 4-12 jaar wordt gegeven krijgen leerlingen uit alle delen van de wereld les. In 2024 gaan we het nieuwkomersonderwijs centraliseren op een locatie in Gouda en een locatie in Woerden.

Inspectie

In 2023 zijn er geen kwaliteitsonderzoeken door de inspectie van het onderwijs uitgevoerd binnen Klasse. Wel hebben twee scholen, Het Vogelnest en de Carrousel, deelgenomen aan een thema-onderzoek naar extra ondersteuning. De betreffende scholen kregen positieve feedback op de wijze waarop zij de extra ondersteuning hebben ingericht. Van thema-onderzoeken worden geen verslagen gemaakt en ook krijgen scholen geen beoordeling.

Passend onderwijs

Stichting Klasse maakt onderdeel uit van drie samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, twee voor primair onderwijs en een voor voortgezet onderwijs. In alle samenwerkingsverbanden maakt de bestuurder van Klasse onderdeel uit van het bestuur en is derhalve betrokken bij beleidsvoorbereiding en uitvoering. De samenwerkingsverbanden stellen vierjaarlijkse ondersteuningsplannen op. Deze plannen worden gemaakt met alle betrokkenen bij het samenwerkingsverband. Denk hierbij aan leerlingen, ouders, leerkrachten, intern begeleiders, directeurs, bestuurders en experts. In de ondersteuningsplannen worden doelen opgesteld die de besturen en scholen moeten gaan bereiken. Klasse neemt de doelen uit de ondersteuningsplannen over en maakt uitvoeringsplannen met de scholen. De huidige doelen betreffen het versterken van samenwerking onderwijs en jeugdhulp, werken vanuit

de ondersteuningsbehoeften van de leerling, verstevigen van de inclusiegedachte en zo thuisnabij mogelijk organiseren van onderwijs in Woerden. In Gouda staan het verstevigen van het integraal arrangeren, het verbeteren van het dekkend netwerk en het inrichten van een ouder- en jeugdsteunpunt centraal. De uitwerking van deze doelen gebeurt op schoolniveau door het inzetten van incidentele extra ondersteuning en de inzet van structurele extra formatie bekostigd uit de lumpsumgelden. Elke school heeft een schoolondersteuningsprofiel opgesteld waarin is beschreven welk aanvullend aanbod de school realiseert op het gebied van passend onderwijs. Ouders kunnen op basis van dit schoolondersteuningsprofiel een beroep doen op extra faciliteiten voor hun kind. De samenwerkingsverbanden, Klasse KIND en de kwaliteitsadviseurs van Klasse monitoren de kwaliteit van de geboden ondersteuning.

De meeste scholen van Klasse zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband Midden-Holland PO. Dit samenwerkingsverband hanteert het schoolmodel voor de verdeling van de middelen passend onderwijs. Klasse kiest ervoor om deze middelen gedeeltelijk rechtstreeks aan de scholen toe te kennen en gedeeltelijk bovenschools in te zetten. Op schoolniveau worden de middelen ingezet om formatie voor intern begeleiding en remedial teaching uit te breiden om zo ondersteuning te kunnen bieden in de school. De bovenschoolse inzet is sinds augustus 2021 doorontwikkeld tot Klasse KIND. Bij Klasse KIND kunnen alle scholen consultatie, advies en begeleiding aanvragen op het gebied van passend onderwijs. Experts die tevens werkzaam zijn op de eigen scholen worden hiervoor ingezet. Hiermee wordt gewerkt aan het versterken van de basisondersteuning van de scholen en het zoveel mogelijk inclusief maken van het onderwijs.

In 2023 zijn bij Klasse KIND de volgende aanvragen gedaan door de scholen van Klasse:

Soort aanvraag	Totaal
IQ-onderzoek	12
Collegiale Consultatie	120
Extra Ondersteuning	25
Tweede deskundigen advies	9
Observatie	19
Integraal Arrangeren	4
Schoolondersteuningsteam (SOT)	91

Nationaal Programma Onderwijs

De overheid heeft geld beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van leerlingen die door Corona, en het onderwijs op afstand, niet de resultaten behaalden zoals verwacht of door de situatie niet goed in hun vel zaten. Binnen Klasse hebben alle scholen gebruik gemaakt van de subsidie uit het Nationaal Programma Onderwijs. In 2023 hadden negen scholen nog budget vanuit dit NPO. Zij hebben deze gelden aangewend voor de extra inzet van personeel, de inhuur van externe professional, scholing van personeel op reken- en taalonderwijs, de aanschaf van leermiddelen en het organiseren van activiteiten. De medezeggenschapsraden van deze scholen hebben in 2021 ingestemd met de activiteitenplannen in het kader van NPO. Deze plannen zijn jaarlijks in samenspraak met de medezeggenschapsraad geëvalueerd en geactualiseerd. Er zijn geen NPO-gelden bovenschools ingezet. Het NPO-geld bestemd voor nieuwkomersleerlingen is onder andere besteed aan extra inzet van leerkrachten en ondersteuners in de nieuwkomersgroepen in Waddinxveen, Woerden en Gouda. Er is ingezet op traumasensitief werken en een kindercoach aangetrokken om individuele leerlingen te

begeleiden. Daarnaast is er vanuit de nieuwkomersgroepen een expert ingezet op de reguliere scholen om leerkrachten te ondersteunen bij het aanbieden van een goed lesprogramma aan tweede, derde en vierde jaarsnieuwkomers.

	Loonkosten		Overige uitgaven		Totaal	
	€	%	€	%	€	%
NPO A – Meer onderwijs	179.807,34	9,22	1.853,00	0,95	181.660,34	8,47
NPO B – Effectievere inzet	474.863,32	24,36	23.359,14	11,91	498.222,46	23,22
NPO C – Soc. Emotioneel en fysiek	123.078,94	6,31			123.078,94	5,74
NPO D – Ontwikkeling executieve functies	7.121,02	0,37			7.121,02	0,33
NPO E – Extra personeel en ondersteuning	1.151.032,91	59,04	166,08	0,08	1.151.198,99	53,65
NPO F – Faciliteiten en randvoorwaarden	13.679,19	0,70	170.682,24	87,06	184.361,43	8,59
Totale NPO	<u>1.949.582,72</u>		<u>196.060,46</u>		<u>2.145.643,18</u>	
	90,86%		9,14%			

Sociale veiligheid

Alle scholen van Stichting Klasse beschikken over de volgende documenten:

- Schoolveiligheidsplan
- Anti-pestprotocol
- Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Op alle scholen wordt jaarlijks de sociale veiligheid van leerlingen gemonitord door middel van een vragenlijst die wordt ingevuld door de leerlingen uit de groepen 6, 7 en 8. Alle scholen analyseren deze gegevens jaarlijks, passen hun veiligheidsbeleid indien nodig hierop aan en ondernemen acties indien nodig. De veiligheidsmeting wordt in het schoolmonitorgesprek tussen directie en college van bestuur in maart besproken.

In het voorjaar van 2024 wordt stichtingsbreed gestart met het traject sociale veiligheid van de GGD Hollands Midden. Dit traject zal twee jaar in beslag nemen. Het doel van dit traject is om alle aspecten van sociale veiligheid goed in te bedden in de organisatie en up-to-date te houden. Alle beleidsstukken, protocollen en afspraken zullen inzichtelijk worden via een pagina op de websites van de scholen. Training van schoolteams door de GGD zal ook onderdeel uitmaken van dit traject.

2.2 Personeel & Professionalisering

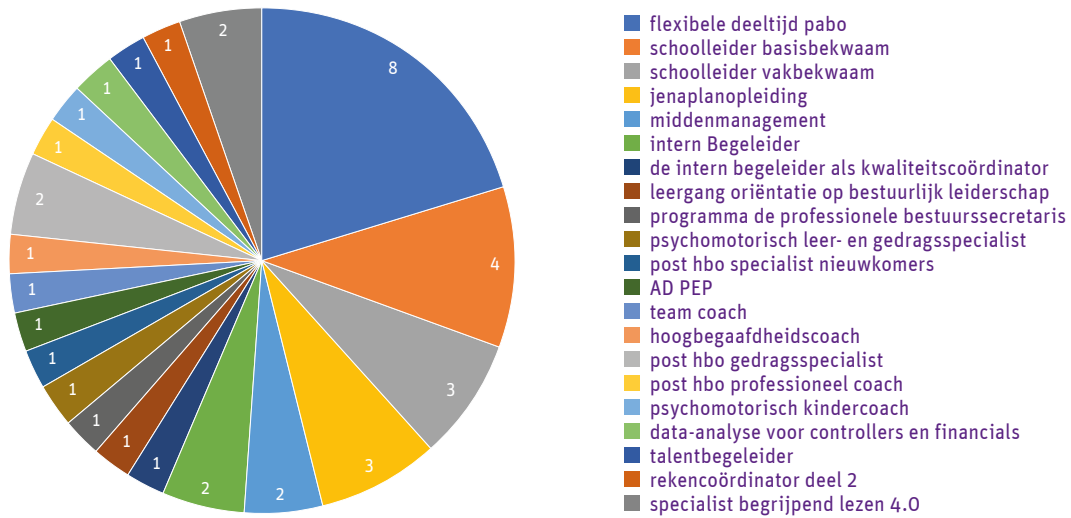
Professionalisering

Klasse heeft net als eerdere jaren een ruim opleidingsbudget beschikbaar gesteld voor alle werknemers. Waar de cao € 500,- per fulltime fte aangeeft, heeft Klasse ook afgelopen jaar € 1200,- per fulltime fte beschikbaar gesteld. Daarnaast was het mogelijk voor leerkrachten en directeuren om gebruik te maken van online nascholing met een ruim aanbod aan cursussen (E-wise). Van deze mogelijkheid hebben zo'n 150 leerkrachten en directeuren gebruik gemaakt. Ook hebben 39 collega's middels een scholingsovereenkomst een opleiding gevolgd die boven

het schoolbudget van 1200,- euro lag.

Opleidingen

Er zijn in 2023 zes nieuwe zij-instromers op verschillende startmomenten in het jaar begonnen aan hun tweejarige zij-instroomtraject. Ook zijn er vijf zij-instromers in 2023 succesvol afgestudeerd. Om het opleiden van deze zij-instromers mogelijk te maken ontvangen we vanuit OC&W € 25.000,- per zij-instromer voor het volledige traject en via de subsidie Regionale Aanpak Personeelstekort (RAP) ontvingen wij vanuit RTC Transvita € 7.500,- per zij-instromer en € 2.000,- vanuit RTC Cella voor de zij-instromer die aan het gemeenschappelijke in company traject deelneemt. Vanuit de RAP van RTC Cella ontvingen wij ook € 14.875,- voor de zeven collega's die vanuit hun functie als onderwijsassistent de flexibele deeltijd pabo volgen. Voor een van deze collega's ontvingen wij in 2023 vanuit OC&W de SOOL-subsidie van € 20.000,-. Voor de overige zes ontvingen wij deze subsidie al voor 2023. Deze subsidies worden gebruikt voor de opleidingskosten en de inzet van (extra) begeleiding.

Toekomstige ontwikkelingen

Het oplopende lerarentekort vraagt om landelijke regie en de bereidheid van alle betrokken partijen om samen te werken. Dit is het uitgangspunt van de landelijke lerarenstrategie die minister Wiersma 13 december 2022 naar de Tweede Kamer stuurde. In een werkplan heeft de minister met de sectorraden en lerarenorganisaties afspraken gemaakt over vier thema's die bijdragen aan de aanpak van het lerarentekort: regionale samenwerking, onderwijstijd, bevoegdheden en opleiden van leraren.

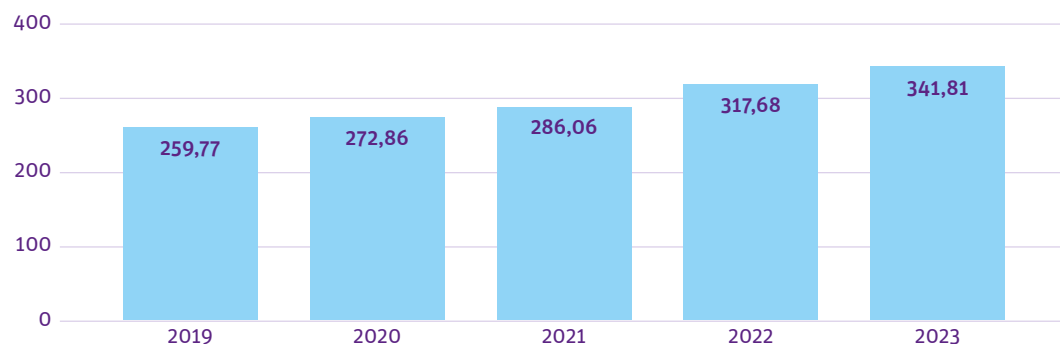
Klasse maakt deel uit van twee verschillende onderwijsregio's. De scholen in Woerden zijn aangesloten bij het voorlopertraject van Transvita en de overige scholen maken deel uit van de voorlopersregio Midden-Holland. In 2023 is er veel overlegd over de onderwijsregio's. Het heeft nog niet geleid tot een verkleining van de arbeidsmarktproblematiek.

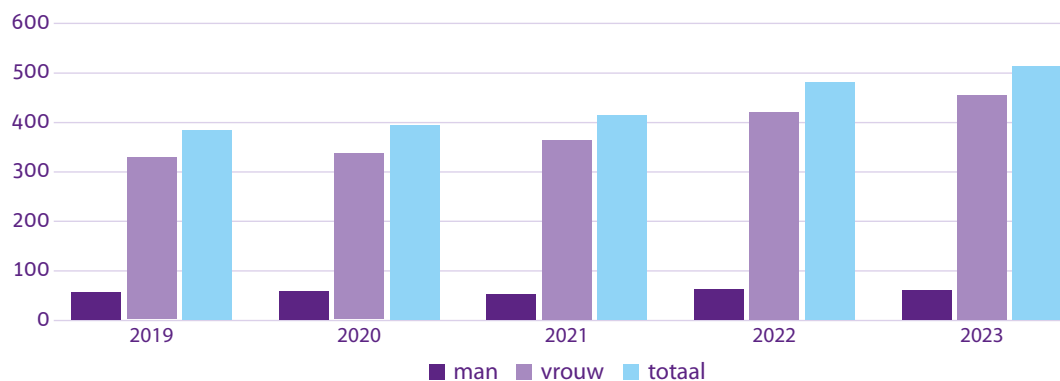
Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis

De personeelsomvang nam in 2023 met 24 fte toe van gemiddeld 318 fte naar gemiddeld 342 fte. Deze toename is veroorzaakt door onder andere de komst van de Kring, het groeiend aantal leerlingen op een aantal van onze scholen en nog een deel extra ingezet personeel vanuit subsidies NPO en basisvaardigheden. Het totaal aantal personeelsleden steeg in 2023 van 479 naar 512 medewerkers. In totaal zijn er 80 medewerkers uitgestroomd waarvan 31% een andere baan heeft gevonden, 27% een tijdelijke aanstelling had op basis van subsidie of LIO, 13% met pensioen is gegaan, 11% is verhuisd, 9% vanwege de reisafstand een andere baan heeft gezocht en de overige 9% vanwege ziekte of andere redenen is uitgestroomd.

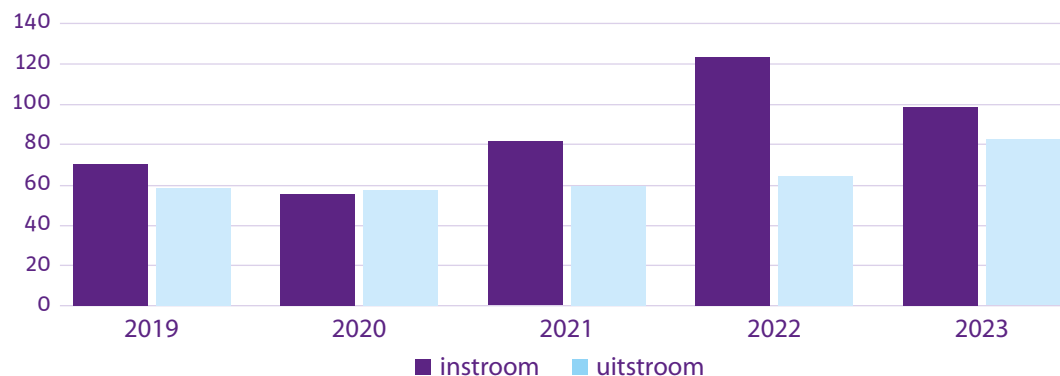
Wat is de trend van de bezetting in fte?

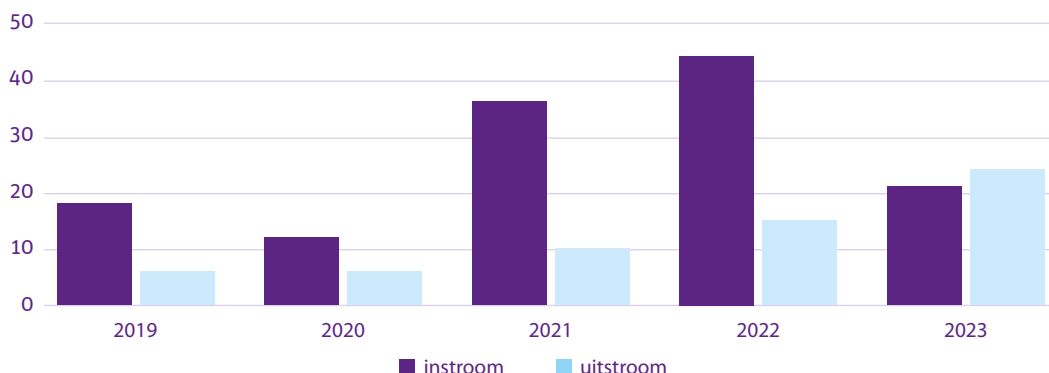
Aantal medewerkers

In- en uitstroom personeel totaal

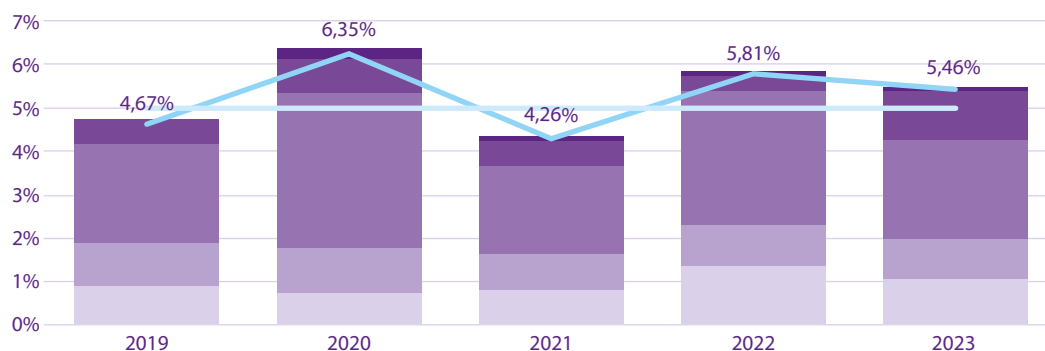
In- en uitstroom personeel OOP

Verzuim

Het verzuimpercentage is in 2023 gedaald van 5,81% in 2022 naar 5,46% in 2023. Het verzuimpercentage is de afgelopen jaren wat grillig geweest (2019: 4,67%, 2020: 6,35% 2021: 4,26%), deels is dit aan corona te wijten. De doelstelling voor 2023 was om op een verzuimpercentage van 4,5 – 5,0 % te komen. Met uiteindelijk een verzuimpercentage van 5,47% is dit niet gelukt. Hierbij speelt ook mee dat het UWV een enorme vertraging heeft op het beoordelen van WIA-aanvragen, waardoor Klasse vijf aanvragen heeft lopen, die nu zorgen voor verzuim langer dan twee jaar.

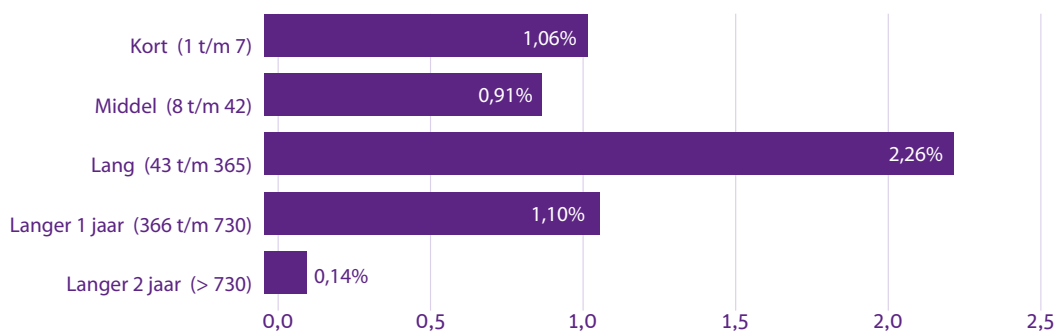
Wat is de trend van het verzuimpercentage?

Voor 2024 is de doelstelling wederom om op een verzuimpercentage van 4,5-5,0 % uit te komen. Om dit te bereiken blijven we inzetten op tijdige inzet van onze verzuimconsulent en bedrijfsarts, het structureel voeren van frequent verzuimgesprekken en sociaal medische overleggen (SMO's). Ook preventieve acties, zoals het vitaliteitsbudget en workshops over onder andere werkgeluk en de menopauze.

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

De verklaring voor werknemers die langer dan twee jaar ziek zijn, is problemen bij het UWV. Het UWV heeft achterstanden bij de beoordeling van WIA-dossiers, waardoor werknemers niet met twee jaar ziekte, maar een aantal maanden na twee jaar ziekte uit dienst gaan. In 2023 zijn vijf WIA-aanvragen gedaan waarvan er geen een in 2023 is afgehandeld.

Een hoog verzuimpercentage gaf ook een grotere vraag naar invallers. Onze invalpool Transvita was niet altijd in staat om vervanging te leveren. De arbeidsmarktkrapte is het afgelopen jaar ook bij Klasse merkbaar geworden. Voor het eerst in jaren waren aan het begin van het schooljaar niet al onze vaste vacatures vervuld. Dit was op twee scholen het geval. Gelukkig sprongen collega's daar bij waar nodig, zodat de leerlingen hier niks van hebben gemerkt. Risico hiervan is het toenemen van werkdruk bij collega's wat op langere termijn weer kan leiden tot nieuwe uitval. De uitdaging zat afgelopen jaar met name in het vervullen van (langdurig) verlof en verzuim. Positief was dat het ons wel gelukt is om extra personeel aan te trekken voor onze vaste invalpool, waardoor er wat vaker inval beschikbaar komt in de toekomst.

Om de vitaliteit van onze medewerkers te bevorderen is er in overleg met de GMR een vitaliteitsbudget ingevoerd met ingang van 2023. Aan het eind van het jaar is de overgebleven vrije ruimte van de WKR-regeling gebruikt om alle medewerkers een vitaliteitsbudget van € 150,- euro (op fulltime basis) uit te keren. De medewerkers mogen zelf bepalen waaraan zij dit budget uitgeven.

Uitkeringen na ontslag

Klasse wil gedwongen ontslag voorkomen. In 2023 waren er weinig WW-uitkeringen na ontslag. Veel personeel bleef in dienst of vond direct een andere baan. Goed ontwikkelingsgericht personeelsbeleid zorgt er in het algemeen voor dat we de juiste mensen aannemen en er dus geen tot weinig mensen op initiatief van de werkgever uit dienst gaan na hun eerste tijdelijk jaarcontract of vervangingscontract. Veel mensen die de afgelopen twee jaar via de NPO-subsidie een tijdelijke aanstelling hadden, konden uiteindelijk worden opgenomen in de vaste formatie van de scholen. Voor zes medewerkers gold dat niet. In totaal vroegen in 2023 vier medewerkers een WW-uitkering aan na hun ontslag.

Indien een medewerker na twee jaar ziekte uit dienst gaat ontvangt deze medewerker de wettelijke transitievergoeding, die wij vervolgens via het UWV vergoed krijgen. In 2023 was dit een keer het geval.

Ook korttijdelijk personeel of personeel dat in tijdelijke dienst is via de invalpool en anders dan op eigen verzoek met ontslag gaat, heeft recht op de wettelijke transitievergoeding zodra hun vervangingscontract stopt. Daarmee komt het totaal aantal uitbetaalde transitievergoedingen op 41 met een totaalbedrag van € 21.541,49, waarvan € 2.990,46 door het UWV vergoed werd, omdat dit uit dienst na twee jaar ziekte betrof.

Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

Sinds 2017 werkt Klasse samen met de Pabo van Hogeschool Leiden. Beide organisaties zijn ambitieus en stellen hoge eisen aan studenten. Door een intensieve samenwerking bereiden we studenten goed voor op de praktijk. We bieden plekken aan studenten van de reguliere pabo-opleiding, maar ook aan flexibele deeltijdstudenten en zij-instromers. Elke student wordt een opleidingsplek geboden met passende begeleiding vanuit de school. Na het behalen van een pabodiploma begint de ontwikkeling van een leerkracht pas echt. Klasse biedt starters een inspirerend tweejarig programma om te groeien naar basisbekwame leerkracht.

Uitgangspunten voor de werkzaamheden van startbekwame leerkrachten:

- De startbekwame leerkracht geeft les aan een eigen groep.
- De startbekwame leerkracht is gekoppeld aan een ervaren collega.
- De startbekwame leerkracht volgt een bovenscholse ontwikkeltraject.

Vervolgens nemen de basisbekwame leerkrachten deel aan het driejarige programma om vakbekwaam te worden. De basisbekwame leerkrachten voeren zelf de regie over hun ontwikkeling en geven aan wanneer ze beoordeeld willen worden. Ze ontwikkelen zich aan de hand van eigen leervragen. Nieuwe leerkrachten met meer ervaring sluiten aan bij het traject naar vakbekwaam of spreken een individueel traject af.

Voor onze startende schoolleiders organiseren wij, naast het invullen van hun individuele scholingsbehoeften, een aantal gericht op intervisie, kennisdeling en onderwijskundig leiderschap. Dit jaar is een grote groep intern begeleiders gestart binnen Klasse. Zij worden zowel op groeps- als individueel niveau begeleid door een bovenscholse intern begeleider.

Strategisch personeelsbeleid

Klasse voert al een aantal jaar ontwikkelingsgericht personeelsbeleid. De kern van dit beleid wordt als volgt verwoord: Klasse maakt inspirerend, openbaar basisonderwijs mogelijk. Dit doen we met een open blik naar elkaar en de wereld. Wie ben je, waar wil je naartoe en wat wil je betekenen voor onze kinderen? Bij Klasse sta jij centraal. Met jouw persoonlijkheid en talent ga jij het verschil maken in de ontwikkeling van onze kinderen. We streven ernaar iedereen zich optimaal te laten ontwikkelen, zodat zowel starters als ervaren leerkrachten energie halen uit hun werk, elke dag met veel plezier aan het werk beginnen en het beste uit zichzelf kunnen halen. Om dit te bereiken hebben we beleid ontwikkeld waarin per onderwerp uitgangspunten en afspraken zijn geformuleerd. Persoonlijk leiderschap is de kern van ontwikkeling. Dit leiderschap wordt in een lerende organisatie vertoond door iedereen. Iedereen is eigenaar van zijn eigen ontwikkeling en stuurt hierop. We steunen elkaar bij onze ontwikkeling en maken groei van onszelf en onze collega's mogelijk.

Binnen het directieboard en de GMR is ook afgelopen jaar regelmatig gesproken over diverse onderdelen van het personeelsbeleid. Onderwerpen zoals formatie, verzuim, vitaliteit, ontwikkeling en samen opleiden zijn onderwerp van gesprek geweest. Evaluatie van het strategisch personeelsbeleid vindt eveneens plaats in het directieboard en in de ontwikkelcyclus per medewerker. Door het accent op leren en ontwikkelen van alle medewerkers, is de organisatie in staat om nieuwe inzichten op het gebied van onderwijskwaliteit soepel in te passen in het onderwijsproces. Leren doe je samen geldt zowel voor onze leerlingen als voor onze medewerkers. De nadruk vanuit het ministerie om vooral aandacht te besteden aan basisvaardigheden als rekenen, lezen en burgerschap past precies bij de huidige KOERS van Klasse en vraagt hierdoor nauwelijks aanpassing van onze doelen. We leggen slechts de lat nog iets hoger.

2.3 Huisvesting & Facilitaire zaken

Doelen en resultaten

Klasse streeft ernaar de scholen een fijne leer- en werkplek te laten zijn. Hiervoor zijn we mede afhankelijk van de lokale gemeentes en hun huisvestingsplannen voor onderwijs. Gemeentes faciliteren en financieren nieuwbouw en renovaties. Het moment waarop een school in aanmerking komt voor renovatie en nieuwbouw wordt door de gemeente bepaald. Daarbij tracht de gemeente in overleg met alle onderwijsinstellingen tot consensus te komen over de prioriteiten. De beschikbaar gestelde bouwbudgetten vanuit de gemeentes staan al jaren onder druk. De behoefte aan verduurzaming en vernieuwing vanuit het onderwijs overschrijdt de beschikbaar gestelde budgetten vanuit gemeente en rijk. Klasse doet er alles aan om de bestaande gebouwen duurzaam, comfortabel, fris en werkbaar te houden binnen de beschikbaar gestelde middelen. Ten tijde van het opstellen van dit jaardocument werden er plannen gemaakt voor aanvullende duurzaamheidssubsidies vanuit rijk en gemeente voor duurzaamheid en frisse scholen. Klasse volgt deze ontwikkelingen op de voet en tracht waar mogelijk een van de eerste te zijn om gebruik te maken van deze aanvullende mogelijkheden.

In 2023 hebben de volgende grote ontwikkelingen plaatsgevonden:

- Naast het hoofdgebouw van de Dick Brunaschool is per 1 augustus 2022 een semi-permanent gebouw in gebruik genomen. Door het mislukken van de aanbesteding voor een nieuw gebouw tussen deze twee locaties is er op de oude locatie van het Coenecoop College een zestal lokalen gecreëerd. Daarin zijn de groepen 7 en 8 van de Dick Bruna gehuisvest.
- Jenaplan basisschool De Kring is in 2023 overgedragen door Stichting Trinamiek aan Stichting Klasse. Hiermee is er een extra locatie toegevoegd. In 2023 zijn verschillende investeringen gedaan in achterstallig onderhoud om de locatie op het minimumniveau van Klasse te krijgen.
- Bij basisschool De Venen is in pandig een extra lokaal gebouwd vanwege de groei van het aantal leerlingen.
- Bij basisschool De KAS zijn alle toiletgroepen vervangen.
- Op basisschool 't Palet is de podiumruimte volledig gerenoveerd en zijn er verschillende aanpassingen gedaan ter verbetering van het binnenklimaat.

Toekomstige ontwikkelingen

Voor 2024 gaat Klasse door met het verbeteren van de huisvesting, passend bij de wensen van de verschillende scholen. De volgende ontwikkelingen worden voor 2024 verwacht:

- Start uitbreidingsplannen Theo Thijssen in Waddinxveen.
- Verhuizen van Het Groene Eiland naar Het Schateiland.
- Start plannen uitbreiding Andersenschool Woerden.
- Start plannen renovatie/nieuwbouw De Kring Woerden.
- Realiseren tweede extra lokaal van De Venen Reeuwijk.
- Verbeteren klimaat, akoestiek en beheer Wereldwijs Gouda (in overleg met verhuurder Woonpartners).
- Investeren in groen schoolplein 't Palet.
- Vervolg IHP Gouda tweede fase met inzet op Het Schateiland en De Carrousel.
- Vervolg IHP Waddinxveen.
- Vervolg IHP Woerden.
- Vervolg IHP Bodegraven/Reeuwijk.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

In 2024 zet Klasse de plannen voor het verder verduurzamen van de schoolgebouwen door. In Gouda wordt in samenspraak met de gemeente gekeken naar het zelf opwekken en gebruiken van zonne-energie.

Binnenklimaat scholen

Ook het monitoren en verbeteren van het binnenklimaat op scholen blijft prioriteit. Daarbij wordt gezocht naar optimale oplossingen voor minder energiegebruik in relatie tot frisse scholen. Samen met producenten van klimaat- en luchtbehandelingsinstallaties zoeken we naar de beste oplossing voor warmte- en koelte-installaties in combinatie met frisse lucht waarbij het de uitdrukkelijke wens is dit op klasniveau te kunnen instellen en bijsturen. Op een drietal locaties worden er pilots gehouden met (lucht-)filterapparaten.

2.4 Financieel beleid

Doelen en resultaten

Uitgangspunt van het financiële beleid van Klasse is collectiviteit, solidariteit en focus op onderwijs. We houden de risico's zo laag mogelijk. Dit past bij de maatschappelijke taak van Klasse. Zodat we nu en voor de toekomst goed openbaar basisonderwijs kunnen bieden. Het doel van ons financieel beleid is de beschikbaar gestelde middelen volledig te gebruiken voor de taken van het primair onderwijs. Dit vertaalt zich naar een lange termijnvisie beschreven als *scherp aan de wind varen* zonder winsten en verliezen binnen een boekjaar en een resultaat op de nullijn over meerdere jaren. Het doel is om de inkomsten volledig te besteden, onverwachte winst of verlies zal in het volgende boekjaar worden gecompenseerd. Van dit beleid mag alleen met voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht afgeweken worden.

Dit vertaalt zich in de volgende doelstellingen voor de financiële ratio's:

Kengetallen	Realisatie					Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Solvabiliteit > 20%	34,64%	27,21%	37,14%	39,23%	35,99%	45,51%	45,08%	43,16%	39,36%	34,00%
Solvabiliteit II > 20%	64,97%	56,18%	61,78%	60,71%	57,45%	65,05%	64,31%	62,17%	57,48%	51,99%
Weerstandsvermogen 5% - <15%	11,76%	8,21%	13,26%	14,87%	13,69%	16,46%	15,15%	13,96%	12,15%	10,13%
Liquiditeit 1,2 - < 2	2,18	1,67	1,99	1,82	1,76	2,13	2,12	2,01	1,82	1,65
Rentabiliteit	3,13%	3,13%	3,13%	3,13%	0,05%	-1,62%	0,14%	0,63%	3,13%	3,13%

Toelichting ratio's

Uit de ratio's blijkt dat Klasse tot en met 2028 stabiel en financieel gezond blijft. Er zijn geen ruime over- of onderschrijdingen van de aangegeven waarden in de kengetallen. De minimale financiële buffer is zo'n 5% van de totale baten. Voor 2023 is dat ruim € 1.78 miljoen. Dit bedrag wordt hieronder afgezet tegen de risico's:

Risicobeheersing

In de risico-inventarisatie zijn verschillende risico's opgenomen. Per risico wordt een toelichting gegeven, de financiële bandbreedte beschreven, de kans dat het zich voordoet en zijn beheersmaatregelen opgesteld. Daarnaast zijn er binnen Klasse onderstaande algemene maatregelen (ten behoeve van de interne risicobeheersing) vastgesteld, waarmee de financiële beheersing in het algemeen vorm gegeven.

- De functies op de financiële afdeling zijn kwalitatief goed ingericht.
- Er is een planning & controlcyclus opgesteld, deze is geïmplementeerd en wordt bewaakt.
- Er is een goed functionerende auditcommissie ingesteld binnen de raad van toezicht.
- De werkprocessen zijn beschreven ten behoeve van continuïteit.
- Er wordt gewerkt met gedetailleerde onderbouwde en sluitende, taakstellende begrotingen.
- Er wordt gewerkt met financiële tussenrapportages die voor zover mogelijk voorzien zijn van onderbouwde eindejaarprognoses.
- Er is kwaliteitsbewaking van het onderwijs.
- De ontwikkeling van de leerlingenaantallen wordt nauwgezet gemonitord.
- Er is aandacht in de bedrijfsvoering voor beschikbaarheid, betrouwbaarheid en toegankelijkheid van leerlingdata en leerlingstromen; tegelijkertijd wordt er voldaan aan de AVG.
- Er zijn mogelijkheden voorzien om tussentijds financieel bij te sturen.
- Er is een financiële buffer gecreëerd voor het opvangen van de risico's.

Risico's en passende maatregelen

1. Continuïteit kleine scholen

Impact: € 100.000 – € 200.000   Kans: 20%-40%

Bij Klasse hebben we een aantal kleinere scholen. Klasse heeft als maatschappelijke opdracht het openbaar onderwijs goed toegankelijk houden. Het kan zo zijn dat er een besluit moet worden genomen over de voortzetting van een school. Bij een besluit dient in kaart te worden gebracht wat de consequenties zijn voor de medewerkers en wat er aan resterende investeringen staat die afgeschreven moeten worden wanneer middelen niet op andere scholen kunnen worden gebruikt. Zolang er geen sprake is van krimp van het totaal aantal leerlingen bij

Klasse kunnen boventallige personeelsleden worden herplaatst op andere scholen waardoor het bedrag dat nodig is voor herplaatsing relatief laag is, zo'n € 150.000. De materiële component van resterende investeringen zal maximaal € 50.000 zijn.

Maatregelen:

- Er is in 2023 een afwegingskader opgesteld in samenspraak met de GMR, raad van toezicht en het directiebestuur. Dit afwegingskader biedt een rationeel stappenplan om het college van bestuur te ondersteunen bij besluiten over continueren, openen, samenvoegen, stichten en sluiten van scholen.
- Gedurende het jaar worden de leerlingaantallen en de ontwikkeling van het personeelsbestand gemonitord.
- Niet alleen de schooldirectie en het college van bestuur worden betrokken bij de overwegingen ten aanzien van wel/niet continueren, maar nadrukkelijk ook de medewerkers met onderwijsinhoudelijke kennis, kennis van PR en kennis van gebouwbeheer.

2. Ongedekte overschrijding van het bestuursformatieplan

Impact: € 400.000 – € 700.000   Kans: 50%-70%

Het komt voor dat er een ongedekte overschrijding is van de geplande personeelsbezetting op basis van het bestuursformatieplan. Niet alle scholen hebben een passende samenstelling van de klassen om het plan volledig sluitend te maken. Ook is het bij sommige scholen tijdelijk nodig om extra personeel in te zetten en anticiperen we op mogelijke ontwikkelingen als zwangerschap, ziekte en vertrek waarbij er binnen specifieke marge extra personeel wordt aangetrokken. Een fte in het bestuursformatieplan kost gemiddeld € 89.000 per jaar. Als er vijf fte te veel wordt ingezet dan kost dit zo'n € 445.000.

Maatregelen:

- Er zijn goede planningen, regelmatige rapportages en goed zicht op toekomstige geldstromen door middel van prognoses.
- Het vermogen van het college van bestuur om te luisteren naar de adviezen van de adviseur personeel en ontwikkeling en controller is in orde.

3. Eigen risicodragende ziekteverzuim

Impact: € 400.000 – € 550.000   Kans: 40%-60%

Maximaal risico is een stijging van het ziekteverzuim naar het oude niveau van 7 à 8%. Om dit te voorkomen wordt blijvend ingezet op goed werkgeverschap, een goed ziekteverzuimbeleid en het tijdig en op de juiste manier inzetten van de arbodienst. Daarnaast wordt in het bestuursformatieplan uitgegaan van een reservering van 9,2 fte voor de silverpool, talentenpool en eerste vervanging. Bij een verzuimpercentage van 4,6% en vervanging daarvan voor 2,6% is dit dekkend. Niet alle ziekteverzuim wordt dus vervangen door externe tijdelijke medewerkers. Bij een stijging naar 8% ziekteverzuim en 6% vervanging zou Klasse een extra kostenpost hebben op jaarbasis van € 500.000 voor ruim 5 fte.

Maatregelen:

- Informatie over verzuim wordt maandelijks intern geëvalueerd en besproken met het college van bestuur en eventueel de bedrijfsarts.
- Er is aandacht voor medewerkers die langdurig of veelvuldig ziek zijn en er wordt gewerkt aan preventie.

- Op scholen waar veel verzuim voorkomt wordt een actieplan gemaakt en uitgevoerd, in samenwerking met schooldirectie, bedrijfsarts en adviseur personeel en ontwikkeling.

4. Ongedekte overschrijding nieuwbouw/verbouw van een school

Impact: € 200.000 – € 400.000   Kans: 30%-50%

De projectbegroting van de verbouwing/nieuwbouw van een school van Klasse kan overschreden worden. Bij overschrijdingen komen de grootste risico's ten laste van de gemeente waarin de school staat, belangrijk is dit goed vast te leggen voordat de verbouw/nieuwbouw begint. Kleinere overschrijdingen, bijvoorbeeld meerwerk door voortschrijdend inzicht bij Klasse en kleinere tegenvallers zouden samen in het ergste geval op kunnen lopen tot € 400.000 per gebouw. Vanuit Klasse wordt door de adviseur huisvesting de uitvoering van het project nauwgezet gemonitord en eventuele risico's van het project tijdig geëscaleerd naar het college van bestuur. De afgelopen jaren is gebleken dat de betrokken medewerkers in staat zijn geweest om overschrijdingen van bouwprojecten te minimaliseren.

Maatregelen:

- Vooraf wordt de verdeling van de risico's vastgelegd: Waar is de gemeente verantwoordelijk voor, wat draagt Klasse en welke risico's liggen bij de hoofdaannemer?
- Klasse heeft een beleidsmedewerker huisvesting in dienst die de taal van zowel de bouwers als van gemeenteambtenaren spreekt en uit ervaring weet waar de tegenvallers zich voordoen in het bouwproject.
- Er wordt een bouwbegroting gemaakt waar enige speling in zit, zodat in ieder geval een aantal overschrijdingen kunnen gecompenseerd worden met minderwerk.

5. Verborgene gebreken van scholen die bij Klasse komen

Impact: € 100.000 – € 300.000   Kans: 50%-80%

Stichting Klasse staat open voor het toetreden van andere scholen. We zien dat het bijvoorbeeld voor éénpitters een steeds grotere uitdaging wordt om zelfstandig te blijven. Dit wordt veroorzaakt door steeds hogere eisen die door het rijk worden gesteld en de kwalitatieve en kwantitatieve beschikbaarheid van vrijwilligers. Ook is Klasse de afgelopen jaren benaderd door andere stichtingen voor de overname van een school vanwege bijvoorbeeld de ligging. Klasse probeert in het voorstadium van een fusieproject de meeste risico's te identificeren en te mitigeren. Desondanks is het mogelijk dat er onvoorziene tegenvallers zijn. Voorbeeld zijn noodzakelijke investeringen om de nieuwe school op het gebied van personeel, lesmateriaal, ICT-middelen en huisvesting op hetzelfde niveau te krijgen als de huidige Klasse-scholen.

Maatregelen:

- Vooraf wordt een goed due diligence onderzoek gedaan naar de staat van de school.
- Niet alleen de formele kanalen, maar ook open bronnen en overige betrokkenen worden geraadpleegd.

6. Verplichtingen ten aanzien van scholen die buiten Klasse verder gaan

Impact: € 200.000 – € 400.000

Mocht worden besloten dat een school buiten Klasse verder gaat, moet tijdens het traject blijken in hoeverre Klasse zal moeten bijdragen aan het eigen vermogen, de huisvesting, of andere zaken van de school die ons verlaat. Klasse moet er rekening mee houden dat er mogelijk een aanzienlijk bedrag hiervoor gereserveerd moet worden. Er zijn geen signalen dat dit het geval zal zijn.

Maatregelen:

- In een vroeg stadium moeten afspraken worden gemaakt tussen alle betrokken partijen, op een voldoende hoog niveau.
- Er zullen zoveel mogelijk scenario's vooraf doorgerekend en beargumenteerd onder begeleiding van een externe partij.

Financiële buffer versus risico's

Van alle risico's hierboven zijn zowel bandbreedtes in euro geschetst, als de kans dat een risico werkelijkheid wordt. Voor de veiligheid van Klasse is het van belang dat de financiële buffer van Klasse toereikend is om alle risico's in hun gemiddelde impact samen in één jaar op te vangen. In deze benadering is de gemiddelde impact van de risico's leidend. De risico's zullen in de komende jaren gelijk blijven, de mate van impact zal wijzigen. Voor de lijst zoals deze nu is, is er € 2.6 miljoen nodig als alle risico's zich voordoen tegen de maximale impact. Bij een gemiddelde impact gaat dit om € 1.8 miljoen. Het totaal aan maximale risico's, dus als alle risico's tegelijk in één jaar werkelijkheid worden in hun gemiddelde omvang, is € 1.7 miljoen. De financiële buffer is op het laagste punt € 1.78 miljoen, zoals hierboven gesteld. Daarmee is de buffer toereikend om het grootste deel van de risico's te dragen.

Opstellen beleidsrijke meerjarenbegroting

Binnen de normen van het vastgestelde financiële beleid haalt Klasse zo veel mogelijk middelen binnen om uitvoering te kunnen geven aan goed onderwijs. Het ministerie van OCW en de lokale overheden stellen naast de reguliere leerlingbekostiging in toenemende mate ook specifieke en doelgerichte subsidies ter beschikking. In de meerjarenbegroting kan geen inschatting gemaakt worden van de omvang van dergelijke projectmatige subsidies. De meerjarenbegroting geeft dus primair een overzicht van de inkomsten- en uitgavenpatronen van structurele gelden.

(bedragen in € 1.000)	Realisatie				Prognose	Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	01-10-2018	01-10-2019	01-10-2020	01-10-2021	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027
Leerlingaantal 1 oktober t-1/ 1 februari t-1	2.745	2.915	3.051	2.992	3.386	3.703	3.732	3.759	3.823	3.842
Stijging leerlingen t.o.v. vorig jaar (aantal)					394	317	29	27	64	19
Stijging leerlingen t.o.v. vorig jaar (%)					13,17%	9,36%	0,78%	0,72%	1,70%	0,50%
3.1 Rijksbijdragen										
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	19.786	20.911	23.754	26.043	28.496	29.714	31.084	32.499	34.308	35.789
3.1.2 Overige subsidies OCW	934	970	2.994	3.691	3.289	2.000	3.200	3.200	3.200	3.200
3.1.3 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	904	928	1.175	1.587	1.093	1.168	1.177	1.185	1.206	1.212
Totaal 3.1 Rijksbijdragen	21.624	22.809	27.923	31.321	32.878	32.881	35.461	36.884	38.714	40.201
					<i>Verschil t.o.v. vorig jaar</i>	0,01%	7,85%	4,01%	4,96%	3,84%
3.2 Overige overheidsbijdragen										
3.2.2. Overige overheidsbijdragen en -subsidies	414	536	467	589	716	770	770	770	770	770
Totaal 3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	414	536	467	589	716	770	770	770	770	770
3.5 Overige baten										
3.5.1 Verhuur	99	109	125	102	141	145	155	155	155	155
3.5.2 Detachering personeel	117	180	172	481	857	400	400	400	400	400
3.5.4 Sponsoring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.5.5 Ouderbijdragen	24	13	61	38	49	40	30	30	30	30
3.5.10 Overige baten	140	107	188	181	205	50	75	75	75	75
Totaal 3.5 Overige baten	379	409	546	802	1.252	635	660	660	660	660
Totaal 3. Baten	22.418	23.754	28.936	32.712	34.846	34.286	36.891	38.314	40.144	41.631
					<i>Verschil t.o.v. vorig jaar</i>	-1,61%	7,60%	3,86%	4,77%	3,70%
4.1 Personele lasten										
4.1.1 Lonen en salarissen	-17.174	-19.233	-21.472	-24.602	-27.752	-27.344	-29.513	-30.651	-32.115	-33.304
4.1.2 Overige personele lasten	-1.111	-1.505	-2.059	-2.313	-2.440	-2.197	-2.029	-2.107	-2.208	-2.290
4.1.3 Uitkeringen (-/-)	62	156	213	179	274	275	184	192	201	208
Totaal 4.1 Personele lasten	-18.224	-20.583	-23.318	-26.736	-29.918	-29.265	-31.358	-32.567	-34.122	-35.386
					<i>Percentage personeelskosten t.o.v. baten</i>	-85,36%	-85,00%	-85,00%	-85,00%	-85,00%
4.2 Afschrijvingskosten										
4.2.2 Afschrijving materiële vaste activa	-409	-469	-523	-700	-750	-774	-695	-706	-710	-728
Totaal 4.2 Afschrijvingskosten	-409	-469	-523	-700	-750	-774	-695	-706	-710	-728
					<i>Percentage afschrijvingskosten t.o.v. baten</i>	-2,26%	-1,88%	-1,84%	-1,77%	-1,75%
4.3 Huisvestingslasten										
4.3.1 Huur	-148	-145	-145	-93	-99	-125	-125	-125	-125	-125
4.3.3 Onderhoud	-172	-186	-250	-276	-267	-273	-250	-250	-250	-250
4.3.4 Energie en water	-257	-288	-300	-301	-537	-650	-625	-625	-625	-625
4.3.5 Schoonmaakkosten	-473	-597	-637	-704	-776	-840	-825	-825	-825	-825
4.3.6 Belastingen en heffingen	-93	-109	-110	-99	-134	-135	-135	-135	-135	-135
4.3.7 Dotatie voorziening onderhoud	-400	-352	-411	-427	-500	-500	-500	-500	-500	-500
4.3.8 Overige huisvestingslasten	-46	-75	-55	-108	-52	-75	-95	-95	-95	-95
Totaal 4.3 Huisvestingslasten	-1.589	-1.752	-1.909	-2.009	-2.365	-2.598	-2.555	-2.555	-2.555	-2.555
					<i>Percentage huisvestingslasten t.o.v. baten</i>	-7,58%	-6,93%	-6,67%	-6,36%	-6,14%
4.4 Overige lasten										
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	-405	-393	-526	-571	-522	-680	-686	-691	-702	-706
4.4.2 Inventaris en apparatuur	-242	-310	-289	-355	-246	-255	-257	-259	-263	-265
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	-748	-835	-891	-1.092	-1.243	-1.241	-1.251	-1.260	-1.282	-1.288
4.4.4 Dotatie overige voorzieningen	-	-	-7	-	-	-	0	0	0	0
4.4.5 Overige lasten	-122	-92	-185	-208	-38	-37	-37	-37	-38	-38
Totaal 4.4 Overige lasten	-1.517	-1.629	-1.898	-2.225	-2.048	-2.213	-2.231	-2.247	-2.285	-2.297
					<i>Percentage overige lasten t.o.v. baten</i>	-6,46%	-6,05%	-5,86%	-5,69%	-5,52%
Totaal 4. Lasten	-21.738	-24.434	-27.647	-31.670	-35.081	-34.850	-36.838	-38.075	-39.672	-40.966
					<i>Percentage totale lasten t.o.v. baten</i>	-101,65%	-99,86%	-99,37%	-98,83%	-98,40%
5. Financiële baten en lasten										
Totaal 5.1 Rente baten	1	0	-	1	10	10	-	-	-	-
5.5 Rentelasten	-4	-6	-24	-17	-	-	-	-	-	-
Totaal 5.5 Rentelasten	-4	-6	-24	-17	-	-	-	-	-	-
Totaal 5. Financiële baten en lasten	-3	-6	-24	-17	10	10	-	-	-	-
Resultaat	676	-685	1.264	1.025	-225	-555	53	239	471	664

Toekomstige ontwikkelingen

In 2024 wordt gewerkt aan het updaten en uitgebreider beschrijven van het financieel beleid van Klasse. In 2023 is het allocatiemodel voor de schoolbudgetten herijkt, in 2024 wordt het bestuursformatieplan geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Het overzicht met risico's bestaat al enkele jaren. In aanloop naar de begroting van 2024 zal in samenwerking met de auditcommissie een fundamentele herbeoordeling van de risico's plaatsvinden.

Investeringsbeleid

In de jaarlijkse begroting wordt de allocatie tussen investeringen in personeel en onderwijskwaliteit, duurzame goederen zoals meubilair, digiborden, lesmethodes en overige kosten vastgesteld. Ook de afschrijvingen, dotaties en onttrekkingen aan de voorzieningen worden in de begroting geraamd. Het doel is om het bedrag dat wordt afgeschreven in totaal, opnieuw te investeren in het boekjaar. Daarnaast wordt jaarlijks vooruitgekeken en gealloceerd voor investeringen in nieuwe gebouwen en uitbreidingen.

Treasury

Klasse zet de liquiditeiten op de bank en neemt geen risico's op de vermogensmarkt. Klasse heeft geen beleggingen, beleningen, derivaten of andere vormen van risicodragend kapitaal. Dat betekent ook dat Klasse anders dan de gangbare rente geen inkomsten uit vermogen heeft. Dit past in de maatschappelijke rol binnen de samenleving en de opdracht vanuit ouders en overheid.

Allocatie van middelen

Passend binnen het beleid van Klasse en in lijn met OCW heeft elke school een grote mate van autonomie. Binnen de school kunnen immers de beste keuzes gemaakt worden gemaakt en besluiten worden genomen die betrekking hebben op de voor hen specifieke situatie qua onderwijsmethoden, leerlingpopulatie, leerkrachten, buurt, ouders en andere lokale omstandigheden. Het bestuurskantoor van Klasse richt zich primair op het ondersteunen/faciliteren van de scholen. Dit betekent dat alle gelden zo veel mogelijk bij de scholen terecht komen. Tussen de scholen zijn veel overeenkomsten. Door gezamenlijkheid in zaken te vinden ontstaat er meer waarde voor het collectief dan voor de afzonderlijke delen. Die meerwaarde is er op veel terreinen. Inhoudelijk, door gezamenlijk en met vereende krachten aan de ontwikkeling en de verbetering van kwaliteit van onderwijs te werken. Voor personeel om een grotere, betere werkgever te hebben met meer groei, ontwikkel- en doorstroommogelijkheden. In de bedrijfsvoering door gezamenlijk systemen in de lucht te houden, centrale inkoop te doen en andere efficiency te bereiken. Klasse ontlast scholen op bedrijfsmatige aspecten. Het financieel beheer, de personele zaken, de facilitaire zaken en de meeste huisvestingperikelen worden centraal door het college en het bureau opgepakt, zodat de schooldirectie zich primair kan toelagen op de kwaliteit van het onderwijs. Dat maakt Klasse uniek.

Onderwijsachterstandenmiddelen

Het geld dat Klasse ontvangt vanuit het rijk voor het bestrijden van onderwijsachterstanden is geormerkt. Een deel van de scholen ontvangt deze middelen op basis van hun leerlingpopulatie. Dit budget wordt toegevoegd aan het bestuursformatieplan, zodat scholen kleinere groepen kunnen formeren of extra onderwijsondersteuners kunnen aanstellen om met de betreffende leerlingen te kunnen werken. Gemeentes krijgen ook een budget ter bestrijding van onderwijsachterstanden. De gemeente Gouda stelt dit beschikbaar voor schakelklassen en onderwijstijdverlenging. In Woerden is eveneens een schakelklas. De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft te weinig budget om scholen extra te ondersteunen en in Waddinxveen

wordt jaarlijks met de schooldirecties besloten welke bestemming het budget moet krijgen. Afgelopen jaar is hier ingezet op extra personeel om leerlingen extra te ondersteunen en de implementatie van de leerlijn digitale geletterdheid.

Planning- en controlecyclus

De jaarcyclus begint met de begroting en het jaarplan als (financieel) kader voor het komende boekjaar. Hierin wordt berekend welke inkomsten verwacht worden en wordt afgewogen welke uitgaven daarbinnen passen. De begroting is kaderstellend op Klasseniveau en primair op kostensoort. Met uitzondering van het materiële scholenbudget wordt in de begroting nog geen onderscheid in scholen en in beleid gemaakt. De begroting is de basis voor de periodieke evaluatie van de financiële situaties in de loop van het jaar. De dashboards worden besproken met het directiebestuur en met de raad van toezicht. Daarbij houden we in de gaten of de inkomsten en uitgaven in lijn blijven van de voorspellingen en wordt bijgestuurd als inkomsten en/of uitgaven uit de pas (dreigen te) lopen. De jaarcyclus eindigt met het opstellen van de jaarrekening waarmee verantwoording wordt afgelegd over de uitgaven.

2.5 Continuïteitsparagraaf

Voor het borgen van haar continuïteit heeft Klasse een risicobeheerssysteem dat gekoppeld is aan de omvang van haar reserves. Hieronder wordt toegelicht hoe dit systeem binnen Klasse op hoofdlijnen functioneert.

Intern risicobeheerssysteem

Het risicobeheerssysteem is beschreven in het financieel beleid. Het beleid bestaat uit drie pijlers:

1. Scherp aan de wind varen
2. Geen financiële risico's op de kapitaalmarkt
3. Inzicht en beheersing risico domeinen

Hieronder volgt een korte beschrijving van deze pijlers over het boekjaar 2023 met een vooruitblik op de volgende jaren.

Ad. 1 Scherp aan de wind

Klasse streeft ernaar de beschikbare baten volledig aan de primaire taak (onderwijs) te besteden. Dat betekent een zeer kleine marge op de exploitatie. Om hier goed op kunnen sturen is het noodzakelijk goed inzicht te hebben in de balans tussen inkomsten en uitgaven. Dit vraagt periodieke monitoring en adequate bijsturing bij afwijkingen. Bijzonder voor het onderwijs is dat er in de loop van een boekjaar veel mutaties zijn op de begroting die voorafgaand aan het jaar niet bekend waren. Voorbeelden hiervan zijn subsidies, correcties, indexeringen en andere baten. Dit vraagt van Klasse aanpassing op de begroting en scherp inzicht in de aangepaste inkomsten en uitgaven. Subsidies hebben vaak een incidenteel karakter en een specifieke bestemming waardoor de kosten projectmatig worden geregistreerd en verantwoord. Klasse bespreekt samen met de raad van toezicht en de auditcommissie elke vergadering de actuele cijfers en stuurt bij waar nodig. Daarmee blijft er periodiek zicht op de balans van inkomsten en uitgaven, hoewel die in de loop van het jaar wijzigen.

Ad. 2 Geen financiële risico's op de kapitaalmarkt

Het treasurybeleid van Klasse is onderdeel van het financieel beleid. Daarin staat dat Klasse geen vreemd vermogen aantrekt en liquiditeit niet belegt of anderszins risicovol investeert.

Ad. 3 Inzicht en beheersing risicodomeinen

Klasse heeft een aantal risicofactoren benoemd, beschreven en waar mogelijk gekwantificeerd. Het eigen vermogen is gelieerd aan de omvang van de risico's. In hoofdstuk 2.4 zijn de risico's uitgebreid beschreven, hieronder worden de risico's kort opgesomd:

1. Continuïteit scholen
2. Arbeidsmarktproblematiek
3. Ongedekte overschrijding van het bestuur formatieplan
4. Eigen risicodragende ziekteverzuim
5. Ongedekte overschrijding nieuwbouw/verbouw van een school
6. Verborgene gebreken van scholen bij fusies en overnames

Informatiebeveiliging en privacy (IBP)

Klasse heeft op bestuursniveau een privacyteam dat bestaat uit de bestuurssecretaris, een beleidsmedewerker, de medewerker IT-beheer en een adviseur onderwijs & kwaliteit. Dit team komt elke twee weken bijeen, waardoor het informatiebeveiliging en privacy (IBP)-beleid structureel onder de aandacht blijft. De functionaris gegevensbescherming (FG) schuift een aantal keren per jaar aan bij dit overleg en het privacyteam zoekt regelmatig contact met de FG over IBP-vraagstukken. Het privacyteam heeft de afgelopen jaren op planmatige wijze gewerkt aan het evalueren, verbeteren en implementeren van het IBP-beleid waaronder het uitbouwen van het bewustzijn van medewerkers ten aanzien van digitale weerbaarheid en het voldoen aan de AVG-wetgeving.

Er is een landelijke trend in de stijging van meldingen van cyberaanvallen. Op advies van de FG heeft Klasse begin 2023 een phishingtest uitgevoerd onder alle medewerkers. Het doel van de test was om de digitale cyberweerbaarheid van Klasse te vergroten, door medewerkers bewust te maken van de kwetsbaarheid van organisaties op het gebied van phishing-mails en om medewerkers phishingmails beter te leren herkennen. Gedurende het jaar heeft het privacyteam ook diverse privacypoints gedeeld met alle medewerkers. Verder is de informatiebeveiliging binnen de organisatie vergroot door alle medewerkers te voorzien van een unieke inlogcode voor de kopieerapparaten. Eind 2023 is een project opgestart voor het beveiligd versturen van e-mails met persoonsgegevens. Dit zal in 2024 verder geoptimaliseerd worden. In 2024 zal gewerkt worden aan het in kaart brengen van de, eventuele, kwetsbaarheden van het netwerk en op basis daarvan passende maatregelen worden genomen en wordt gestart met de voorbereidingen om in 2027 te kunnen voldoen aan het Normenkader Informatiebeveiliging en Privacy Funderend Onderwijs.

De verwerkersovereenkomsten die Klasse in 2023 heeft afgesloten zijn beoordeeld door externe juristen en waar nodig zijn aanpassingen aan de leverancier gevraagd. In 2023 zijn er twee datalekken gemeld door externe partijen, waarbij gegevens van medewerkers of leerlingen waren betrokken. De bestuurssecretaris heeft deze meldingen samen met de FG en de melders afgehandeld. In een casus, waarbij persoonsgegevens van 48 leerlingen betrokken waren, heeft de FG namens Klasse melding gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Er zijn geen klachten of verzoeken door betrokkenen ingediend.

3. Verantwoording van de financiën

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingenaantallen

	Verslagjaar (T-1)	T	T+1	T+2	T+3
Teldatum	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026
Aantal leerlingen	3.524	3.706	3.732	3.759	3823

Het leerlingenaantal kent al een aantal jaren een stijgende trend. De huidige prognoses geven het vertrouwen dat dit de komende jaren doorzet. Veel scholen van Klasse zijn stabiel qua leerlingaantal, maar sommigen zijn wel klein. Gelukkig kunnen deze in stand blijven door de algemene rekenregels. Het maakt wel dat de scholen kwetsbaar zijn. Veranderingen in het team hebben in een klein team een veel groter effect dan in een groot team. Hierdoor hebben we in 2023 keuzes moeten maken in het scholenbestand. De sluiting en herverdeling van locaties is niet te zien in de verwachting van de groei.

FTE (teldatum 31-12-2023)

Aantal fte	Vorig jaar (T-1)	Verslagjaar (T)	T+1	T+2	T+3
Bestuur / management	19	20	20	20	20
Personeel primair proces / lesgevend personeel	228	243	245	247	251
Ondersteunend personeel / overige deelnemers	82	79	80	81	82
Totaal	329	343	345	348	353

In 2023 zijn verschillende medewerkers, werkzaam als onderwijsondersteunend personeel in de klas, uit dienst gegaan door het komen te vervallen van de NPO-gelden. Op alle functiegroepen is een groei te zien die meestijgt met de leerlingaantallen. De volgende ontwikkelingen verklaren de groei sinds voorgaand jaar:

1. Een deel van de stijging in het aantal fte komt door de toevoeging van de Kring aan ons scholenbestand. Op deze school was op 31-12-2023 ruim 7 fte werkzaam.
2. Door de subsidie Basisvaardigheden, die is toegekend aan een groot deel van onze scholen, zijn nieuwe medewerkers in dienst genomen en heeft een aantal personeelsleden uitbreiding van uren gekregen. Bij elkaar gaat het om ruim 7 fte.
3. Er is extra ondersteunend personeel aangenomen. In totaal zijn er tien mensen werkzaam als administratief medewerker binnen de stichting met een totaal van ruim 5 fte.
4. Door de groei van het aantal leerlingen zal ook het aantal leerkrachten blijven groeien. We gaan ervanuit dat we de komende jaren een stijgende trend blijven zien.

In de begroting, kijken we naast de staat van baten en lasten, de balans, en het kasstroomoverzicht, ook altijd naar een meerjaren perspectief. We kijken vijf jaren vooruit, hetgeen betekent dat we in dit jaar, tot 2028 komen.

Er blijft een stijgende lijn in de groei van het leerlingaantal, en daarmee ook een gerelateerde baten. In de groei van de baten, nemen we ook een CPI groei mee voor de Rijksbijdragen.

De grootste lasten, de personeelslasten; blijven 85% van de baten. Ook deze stijgen mee met de groei in de baten.

Meerjaren exploitatiebegroting (bedragen in € 1.000)	Realisatie					Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Leerlingaantal 1 oktober t-1/ 1 februari t-1 (bedragen in € 1.000)	2.745	2.915	3.051	2.992	3.386	3.703	3.732	3.759	3.823	3.842
	Realisatie					Realisatie				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
3. Baten										
3.1 Rijksbijdragen	21.624	22.809	27.923	31.321	33.469	32.881	35.461	36.884	38.714	40.201
3.2 Ov. overheidsbijdragen (vnl. Gemeenten)	414	536	467	589	775	770	770	770	770	770
3.5 Overige baten	379	409	546	802	1.403	635	660	660	660	660
Totaal 3. Baten	22.418	23.754	28.936	32.712	35.646	34.286	36.891	38.314	40.144	41.631
4. Lasten										
4.1 Personele lasten	-18.224	-20.583	-23.318	-26.736	-30.317	-29.265	-31.358	-32.567	-34.122	-35.386
4.2 Afschrijvingskosten	-409	-469	-523	-700	-805	-774	-695	-706	-710	-728
4.3 Huisvestingslasten	-1.589	-1.752	-1.909	-2.009	-2.294	-2.598	-2.555	-2.555	-2.555	-2.555
4.4 Overige lasten	-1.517	-1.629	-1.898	-2.225	-2.240	-2.213	-2.231	-2.247	-2.285	-2.297
Totaal 4. Lasten	-21.738	-24.434	-27.647	-31.670	-35.656	-34.850	-36.838	-38.075	-39.672	-40.966
5. Financiële baten en lasten										
5.1 Rente baten	1	0	0	0	28	10	0	0	0	0
5.5 Rentelasten	-4	-6	-24	-17	0	0	0	0	0	0
Totaal 5. Financiële baten en lasten	-3	-6	-24	-17	28	10	0	0	0	0
Resultaat	676	-685	1.264	1.025	18	-554	53	239	471	664

Meerjaren Liquiditeitenbegroting (bedragen in € 1.000)	Realisatie					Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kasstroom uit operationele activiteiten										
Netto Resultaat	676	-685	1.289	1.042	-10	-554	53	239	471	664
Aanpassingen voor:										
- afschrijvingen	409	469	523	700	805	774	695	706	710	728
- mutaties voorzieningen	-105	-231	196	116	248	194	39	26	110	17
Veranderingen in vlottende middelen:										
- vorderingen	-115	-17	-88	954	-826	-600	-200	-200	-200	-200
- schulden	-74	494	685	922	899	360	-92	-265	-581	-681
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	791	30	2.604	3.733	1.117	174	495	506	510	528
Kasstroom uit investeringsactiviteiten										
Investerings in materiële vaste activa	-450	-599	-885	-1.742	-666	-555	-545	-655	-535	-535
Ontvangen voor materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-450	-599	-885	-1.742	-666	-555	-545	-655	-535	-535
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0	-25	-16	28	0	0	0	0	0
Mutatie liquide middelen	341	-569	1.693	1.975	478	-381	-50	-149	-25	-7
Beginstand liquide middelen 1 januari	3.431	3.772	3.934	5.628	7.602	8.081	7.699	7.649	7.500	7.475
Eindstand liquide middelen 31 december	3.772	3.934	5.628	7.602	8.081	7.699	7.649	7.500	7.475	7.468

Meerjaren Balansbegroting (bedragen in € 1.000)	Realisatie					Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Activa										
Materiële vaste activa	1.805	1.935	2.484	3.527	3.387	3.168	3.018	2.968	2.793	2.599
Vorderingen	2.032	2.030	2.222	1.268	2.094	2.694	2.894	3.094	3.294	3.494
Liquide middelen	3.772	3.203	5.628	7.602	8.080	7.699	7.649	7.500	7.475	7.468
Totaal Activa	7.609	7.167	10.334	12.397	13.562	13.562	13.561	13.562	13.562	13.562
Passiva										
Eigen vermogen	2.636	1.951	3.838	4.863	4.881	5.435	5.382	5.143	4.672	4.008
Voorzieningen	2.308	2.076	2.547	2.662	2.911	2.717	2.678	2.652	2.541	2.524
Kortlopende schulden	2.665	3.140	3.950	4.871	5.770	5.410	5.502	5.767	6.348	7.029
Totaal Passiva	7.609	7.167	10.334	12.397	13.562	13.562	13.562	13.562	13.562	13.562

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2023 €	Begroting 2023 €	Realisatie 2022 €
Baten			
3.1. Rijksbijdragen	33.468.697	30.050.180	31.320.675
3.2. Overige overheidsbijdragen	774.676	461.235	589.497
3.5. Overige baten	1.402.848	715.000	801.998
Totaal baten	35.646.221	31.226.415	32.712.170
Lasten			
4.1. Personeelslasten	30.316.714	26.206.011	26.736.366
4.2. Afschrijvingskosten	805.391	630.000	699.606
4.3. Huisvestingslasten	2.294.238	2.030.700	2.008.985
4.4. Overige lasten	2.239.826	2.359.200	2.225.248
Totaal lasten	35.656.169	31.225.911	31.670.205
Saldo baten en lasten	-9.948	504	1.041.965
6. Financiële baten en lasten	27.528	-	-16.460
Nettoresultaat	17.580	504	1.025.505

Baten

De totale baten zijn € 4.4 miljoen hoger dan begroot en de totale baten zijn € 2.9 miljoen hoger dan in 2022 is ontvangen. De totale baten zijn verdeeld in de posten rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en overige baten.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen zijn € 3.4 miljoen hoger dan begroot en de rijksbijdragen zijn € 2.1 miljoen hoger dan in voorgaand boekjaar. Door de cao-wijziging zijn de salarissen gestegen (zie ook bij stijging personeelslasten), waarop de lumpsum is aangepast. In oktober 2023 werd in verband met correcties door de cao-loonstijging een extra storting met terugwerkende kracht ontvangen.

In totaal is de lumpsum van de periode januari-juni 2023 € 12.37 miljoen en in de periode juli-december 2023 € 16.02 miljoen. We zien door correcties cao, inflatiecorrecties en door de toevoeging van de Kring een totale stijging in lumpsum van € 3.64 miljoen tussen het eerste halfjaar en het tweede halfjaar.

In 2023 hebben we in de periode januari-juli nog subsidie vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en NPO Onderwijsachterstandenbudget (OAB) gelden ontvangen. Dit was het laatste deel NPO-subsidie. De NPO-subsidie was een basisbedrag per leerling en bedoeld om scholen te ondersteunen bij het herstel en de verbetering van het onderwijs na de coronapandemie. NPO-OAB zijn extra middelen om leerlingen met een risico op onderwijsachterstanden aanvullend te ondersteunen en werd berekend op basis van onderwijsachterstandsscores van een school. In totaal hebben we in 2023 € 1.56 miljoen ontvangen aan NPO-gelden.

In 2023 heeft Klasse voor nieuwkomersonderwijs voor alle kwartalen subsidie aangevraagd op basis van leerlingaantallen en ontvangen. Dit is een totale baten van € 1.08 miljoen. Voor de eerste twee kwartalen keerde OCW, onder de noemer uitbreiding NPO, ook voor 3^e en 4^e jaars nieuwkomers subsidie uit. Vanaf teldatum juli is dit gestopt. Aan het einde van het jaar zien we een daling van het aantal nieuwkomers. Dit komt door het uitblijven van de verwachte instroom van met name Oekraïense nieuwkomers in Waddinxveen. Wel werd zichtbaar dat er een nieuwe opvanglocatie in Reeuwijk is geopend.

Maand	Januari	April	Juli	Oktober
Aantal	167	174	177	113

Tabel: Aantal nieuwkomers op de verschillende telmomenten in 2023.

Door de vereenvoudiging bekostiging vanaf 2023 is de berekening van groeibekostiging veranderd. Groeibekostiging wordt ontvangen wanneer het aantal leerlingen met 4% of meer is gegroeid ten opzichte van het totaal aantal leerlingen op de teldatum (1 februari t-1). In 2023 is er € 0.83 miljoen euro aan groeibekostiging ontvangen. Aan verschillende scholen is de subsidie Basisvaardigheden toegekend. De ontvangen subsidie komt op de balans te staan tot er uitgaven op worden geboekt. In 2023 zijn er onder Basisvaardigheden ruim € 0,42 miljoen kosten gemaakt. Deze zijn van de balans afgeboekt naar de baten.

Naast de hiervoor genoemde verschillen heeft een aantal kleinere mutaties van de baten plaatsgevonden. De toevoeging van de Kring per 1 september 2023 zorgt voor een stijging van de baten (€ 0.34 miljoen). De arbeidsmarkttoelage is verlengd (€ 0.2 miljoen). In augustus 2023 maakte het ministerie van OCW bekend dat de ‘Regeling bijzondere bekostiging Professionalisering en Begeleiding Starters en Schoolleiders’ (PBSS) voor de laatste vijf maanden van 2023 wordt voortgezet (€ 0.16 miljoen) en is de SOOL (Subsidieregeling onderwijsassistenten opleiding tot leraar) doorgezet en uitgebreid (€ 0.12 miljoen).

Overige Overheidsbijdragen

De Overige Overheidsbijdragen zijn € 0.3 miljoen hoger dan begroot en de Overige Overheidsbijdragen zijn € 0.2 miljoen hoger dan in voorgaand boekjaar. De gemeenten stellen ook onderwijsachterstandenbudget beschikbaar. In 2023 hebben vijf van onze scholen dit ontvangen om schakelklassen te kunnen formeren. Deze scholen staan in de gemeenten Gouda en Woerden. De gemeente Waddinxveen laat de besteding van deze gelden aan de scholen zelf over. Dit resulteert in een ontvangst van € 0.35 miljoen voor Schakelklassen en € 0.11 miljoen aan directe OAB-gemeentegelden. Door de groei van onze scholen in Waddinxveen is budget voor 1^e inrichting aangevraagd (€ 0.08 miljoen). Gedeeltelijk zijn de door Klasse betaalde OZB-voorschotten teruggestort door de gemeenten (€ 0.09 miljoen) en zijn er aanvullende bijdragen betaald door de gemeenten voor het nieuwkomersonderwijs (€ 0.04 miljoen).

Overige baten

De overige baten zijn € 0.7 miljoen hoger dan begroot en zijn € 0.6 miljoen hoger dan in voorgaand boekjaar. De post overige baten bestaat voor het grootste deel uit gefactureerde detacheringen. In totaal is er € 0.91 miljoen gefactureerd aan diverse stichtingen en gemeenten, waarvan de grootste debiteur Federatief is vanwege de inzet van personeel op Kindcentrum De Ontdekkingsreizigers en het bestuur van Federatief (€ 0.64 miljoen).

De andere mutaties op de baten worden veroorzaakt door de overdracht van de Kring naar Stichting Klasse (€ 0.05 miljoen). Door RTC Transvita is een aanvullende flanksubsidie beschikbaar gesteld bedoeld voor extra begeleiding en scholing van (potentiële) zij-instromers (€ 0.05 miljoen). Er zijn met terugwerkende kracht bijdragen in gas en licht van de gymzalen ontvangen (€ 0.06 miljoen) en er zijn bijdragen van initiatieven als de Gezonde school, Jeugdeducatiefonds en Fruit op school, in totaal (€ 0.03 miljoen), ontvangen. Dit geld is ingezet op een aantal van onze scholen om gezond en goed eten voor leerlingen mogelijk te maken. Op een van onze scholen is dit bijvoorbeeld ingezet om de leerlingen twee keer per week een warme maaltijd tijdens de lunch aan te bieden.

Lasten

De totale lasten zijn € 4.4 miljoen hoger dan begroot en de totale lasten zijn € 3.9 miljoen hoger dan in 2022 is uitgegeven. De lasten zijn verdeeld in de kostensoorten personeelslasten, afschrijvingslasten, huisvestingslasten en overige lasten.

Personeelslasten

De personeelslasten zijn € 4.1 miljoen hoger dan begroot en € 3.6 miljoen hoger dan in voorgaand boekjaar. In september 2023 is er een cao-akkoord gesloten voor het primair onderwijs. Vanaf 1 juli 2023 zijn de salarissen voor het personeel verhoogd met 10% en hebben alle medewerkers een eenmalige uitkering onder de noemer Vitaliteitsbudget ontvangen à € 160,- per fte, omgerekend naar rato werktijdfactor. In totaal is dit € 0.05 miljoen.

In 2023 is door Klasse ook extra personeel aantrokken. Het totale personeelsbestand van Klasse is gestegen van 329 naar 343 fte. Dit komt door het toevoegen van de Kring, extra inzet op grond van de subsidie Basisvaardigheden en door de groei van het leerlingaantal. Klasse maakt voor de werving van extra personeel extra kosten.

Bij Klasse wordt ingezet op goede en brede scholingsmogelijkheden voor het personeel. Er wordt collectief en individueel deelgenomen aan studiedagen, cursussen, opleidingen, in-house trainingen en online-trainingen. Conform cao moet er minimaal een bedrag van € 500,- per fte worden aangehouden. Bij Klasse gaan we hier ruim overheen. In 2023 waren de totale scholingskosten € 553.582,- (€ 0,5 miljoen). Omgerekend naar het aantal fte is dit ruim € 1.600,- per fte waar € 1.200,- begroot was (begroting op basis van 315 fte). Er zit een verschil ten opzichte van de begroting van bijna € 0.018 miljoen.

Naast bekwame medewerkers vindt Klasse het van belang om bij te dragen aan de vitaliteit van de medewerkers. In afstemming met de GMR is besloten om een vitaliteitsbudget per fte beschikbaar te stellen, zoals hierboven genoemd (€ 160,- per fte bruto).

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten zijn € 0.2 miljoen hoger dan begroot en € 0.1 miljoen hoger dan in voorgaand boekjaar. Op de afschrijvingslasten zien we een kleine groei in lasten. Dit komt door de investeringen die Klasse blijft doen om de werkomgeving en voorzieningen zo optimaal mogelijk te houden. In 2023 is er geen sprake van majeure investeringen. Het totaal komt niet uit boven de 15% van de totale baten. De belangrijkste investeringen zijn de uitbreiding van de Dick Brunaschool naar een derde locatie door ruimtegebrek in de andere twee gebouwen (€ 0.25 miljoen). De aanschaf van nieuwe laptops door de stijging

van het aantal personeelsleden (€ 0.05 miljoen) en verbouwingen bij de KAS en 't Palet (€ 0.08 miljoen).

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 0.2 miljoen hoger dan begroot en € 0.2 miljoen hoger dan in voorgaand boekjaar.

De meest opvallende stijgers zijn de schoonmaaklasten (€ 0.81 miljoen) en de energiekosten (€ 0.5 miljoen). De landelijke inflatiestijgingen worden door onze schoonmaakpartijen doorbelast. De prijsstijgingen zien we ook terug in de kosten voor regulier onderhoud aan schoolpleinen en gebouwen (€ 0.29 miljoen).

Overige lasten

De overige lasten zijn € 0.1 miljoen lager dan begroot en vrijwel gelijk aan voorgaand boekjaar. Weinig veranderingen op totaalniveau, wel een aantal kleine mutaties ten opzichte van 2022. Er zijn extra kosten voor de overdracht van De Kring, stijging van de administratiekosten (€ 0.04 miljoen) en stijging van de kopieer- en drukwerkkosten (€ 0.04 miljoen) door veranderende leermethodes.

Balans

In totaal zien we op de balans een stijging van € 1.2 miljoen.

Balans per 31-12-2023 Stichting Klasse (na voorgestelde resultaatbestemming)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
ACTIVA		
1.1. Vaste activa		
1.1.2. Materiële vaste activa	3.387.090	3.526.824
	3.387.090	3.526.824
1.2. Vlottende activa		
1.2.2. Vorderingen	2.094.111	1.267.757
1.2.4. Liquide middelen	8.080.420	7.602.039
	10.174.531	8.869.796
TOTAAL ACTIVA	13.561.621	12.396.620
PASSIVA		
2.1. Eigen vermogen	4.880.725	4.863.145
2.2. Voorzieningen	2.910.915	2.662.480
2.4. Langlopende schulden	-	-
2.4. Kortlopende schulden	5.769.981	4.870.995
TOTAAL PASSIVA	13.561.621	12.396.620

Activa

De materiële vaste activa (MVA) is licht gedaald. In 2022 was de totale waarde aan investeringen hoger door de bouw van de Startbaan (€ 0.79 miljoen). In 2023 zijn we blijven investeren (€ 0.66 miljoen euro), onder de post afschrijvingslasten is meer terug te lezen over de investeringen. De vorderingen zijn gestegen door vooruitbetaalde kosten (€ 0.8 miljoen). Klasse ontvangt veel facturen die gespreid over betreffende periode worden geboekt. Deze overloop is gegroeid door de algemene stijgende kosten en de stijging in het aantal facturen met overloop. De post debiteuren is gestegen. In het voorgaande boekjaar is met terugwerkende kracht gefactureerd voor detacheringen, waardoor deze als te ontvangen gelden waren geboekt. In 2023 hebben we eindejaar kunnen factureren waardoor

de vordering netjes op de debiteuren staat. In de vorderingen staat ook een grote post uit op het UWV (€ 0.23 miljoen). Door de vertraging van het proces bij het UWV is de post transitievergoedingen verschoven. Van het personeel dat in 2023 ziek uit dienst had kunnen gaan, is nog geen dossiervaststelling ontvangen. Dit betekent dat de vordering uit blijft staan. De liquide middelen zijn gestegen. Hier zijn geen bijzondere afwijkingen (€ 0.4 miljoen).

Passiva

Het eigen vermogen is licht gestegen door het kleine positieve resultaat wat in 2023 is geboekt. De bestemmingsreserve is niet gewijzigd, deze blijft op € 0.3 miljoen. Deze gelden blijven ter beschikking van de Carrousel sinds de overdracht in 2022 en worden gebruikt om veranderingen door inpassing in de structuur van Klasse zachter te laten landen.

De voorzieningen zijn in totaal met bijna € 0.3 miljoen gestegen. De voorzieningen bestaan uit vier delen, waarvan er drie betrekking hebben op personeel en de laatste is de voorziening groot onderhoud. In 2023 hebben meer personeelsleden aangegeven te willen gaan sparen voor Duurzame Inzetbaarheid. In totaal zijn er nu tien personeelsleden die hiervan gebruik maken of gebruik willen gaan maken (€ 0.05 miljoen). Ook de jubileumvoorziening is gestegen. Tevens is er een onttrekking gedaan (€ 0.05 miljoen) door uitkeringen voor 25- en 40 jaar in dienst. Stichting Klasse keert deze uit op arbeidsverleden en niet op stichtingsverleden. Derhalve is de post jubileumvoorziening hoog (€ 0.04 miljoen).

Het Eigen Risico Drager-vervangingsfonds is onze personeelsvoorziening voor langdurig zieke personeelsleden. In 2023 hebben we te maken met meer (ernstig) zieke medewerkers. Hierdoor zien we een stijging van bijna € 0.2 miljoen. In 2022 hebben we voor vier personeelsleden een voorziening aan moeten leggen, in 2023 is dit gestegen naar negen personeelsleden. Een deel van de voorziening ERD is uit te betalen transitievergoeding. In geval van WIA kan een verzoek worden ingediend tot terugbetaling door het UWV. Deze vordering is reeds op de activakant van de balans opgenomen.

De kortlopende schulden zijn gestegen (€ 0.9 miljoen). Door de in aantal stijgende facturenstroom door groei van de stichting is ook de post crediteuren gestegen. Tevens stijgt de post vooruitontvangen subsidies van OCW. Deze bestaat voor het grootste deel uit nog niet uitgegeven kosten subsidie Basisvaardigheden (€ 0.8 miljoen) en de in december betaalde subsidie Rijke Schooldag (€ 0.28 miljoen). De kosten voor Rijke Schooldag gaan pas plaatsvinden in 2024. De overige door OCW vooruitontvangen subsidies bestaan uit de eerder in dit stuk beschreven subsidies zij-instroom, SOOL en Lerarenbeurs.

Kortlopende schulden hebben we ook personeel gerelateerd met betrekking tot vakantiegeld, pensioenen, loonheffing en premies sociale verzekeringen. We zien hier een stijging van € 0.45 miljoen. Ook hier zien we de relatie met de stijging in het aantal personeelsleden/fte en de per 1 juli 2023 van kracht geworden cao-stijging van het loon.

3.3 Financiële positie

De financiële positie van Stichting Klasse is weinig onderhevig aan uitdagingen en gaat uit van de positieve mogelijkheden. Met gerichte investeringen door diverse specifieke subsidies werken we met de scholen aan een duurzame en kwalitatief hoogwaardige onderwijs. Stichting Klasse is al een aantal jaren een financieel stabiele organisatie en blijft investeren in de omstandigheden en kwaliteit van het onderwijs. Kengetallen spelen een belangrijke rol in het inzichtelijk maken van de financiële en operationele gezondheid van Stichting Klasse.

Kengetallen	Realisatie					Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Solvabiliteit > 20%	34,64%	27,21%	37,14%	39,23%	35,99%	45,51%	45,08%	43,16%	39,36%	34,00%
Solvabiliteit II > 20%	64,97%	56,18%	61,78%	60,71%	57,45%	65,05%	64,31%	62,17%	57,48%	51,99%
Weerstandsvermogen 5% – <15%	11,76%	8,21%	13,26%	14,87%	13,69%	16,46%	15,15%	13,96%	12,15%	10,13%
Liquiditeit 1,2 – < 2	2,18	1,67	1,99	1,82	1,76	2,13	2,12	2,01	1,82	1,65
Rentabiliteit	3,13%	3,13%	3,13%	3,13%	0,05%	-1,62%	0,14%	0,63%	3,13%	3,13%

De kengetallen van Stichting Klasse zijn berekend op basis van de meerjaren begroting van zowel de baten en lasten, als de balans. De Inspectie van het Onderwijs hanteert signaleringsgrenzen voor het beoordelen van de financiële positie van onderwijsinstellingen. Alle kengetallen liggen boven de norm voor de komende jaren zoals begroot en blijven binnen de aangegeven signaleringsgrenzen. In 2021, 2022 en 2023 behaalde Stichting Klasse een positief resultaat, hetgeen ten goede komt van de financiële reserves.

De Inspectie van het Onderwijs ontwikkelde in 2020 een rekenmethode om te bepalen wat een redelijk (publiek) eigen vermogen is om aan te houden. Daarmee ontstaat voor elke onderwijsinstelling een eigen ‘signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen’. Met het resultaat van 2023 is voor Stichting Klasse het ratio eigen vermogen 0.94. Dit betekent dat we niet boven de grens voor bovenmatig eigen vermogen uitkomen.

Bijlagen

Bijlage 1: Verslag GMR

1.1 (Gemeenschappelijke) medezeggenschap

Iedere Klasseschool heeft een eigen medezeggenschapsraad, die bestaat uit ouders en medewerkers. Op stichtingsniveau werkt Klasse met een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR is samengesteld uit ouders en leerkrachten. Het streven is om zoveel mogelijk scholen vertegenwoordigd te hebben in de GMR. Eind 2023 bestond de GMR uit drie ouderleden en zeven personeelsleden. Het werven van nieuwe leden wordt voortgezet en blijft een punt van aandacht.

De GMR vergadert zes keer per jaar, waarbij het college van bestuur een deel van de vergadering aanschuift. In deze vergaderingen geeft het college van bestuur een toelichting op de begroting en jaarplan, het bestuursformatieplan en beleidskeuzes. Tevens vraagt het college advies en instemming voor nieuw beleid en wijzigingen van beleid.

1.2 Verantwoording GMR

In 2023 zijn de volgende thema's/onderwerpen aan de orde gekomen tijdens de vergaderingen.

Bestuurlijk:	
Herziening Medezeggenschapsstatuut en reglement	instemming
Fusie Jenplanschool De Kring	instemming
Scholenbestand Klasse	ter bespreking
Benoeming nieuw lid college van bestuur	instemming
Raad van toezicht:	
Vergoeding leden rvt	ter informatie
Herbenoeming lid rvt	advies
Onderwijs:	
Tevredenheidsonderzoeken	ter bespreking
Algemene conclusies onderwijsresultaten	ter bespreking
Personeel:	
Werkverdelingsbeleid	advies en instemming
Bestuursformatieplan	advies en instemming
Vitaliteit – werkostenregeling	ter bespreking
Herzien beleid van startbekwaam naar expert	instemming
Beleid opleiding leraarondesteuner	advies
Arbeidsmarkttoelage	ter informatie
Zij-instromersbeleid	instemming
Financieel:	
Begroting en jaarplan 2024	advies

In september 2023 heeft de GMR, samen met de raad van toezicht deelgenomen aan een themabijeenkomst georganiseerd door het college van bestuur over de ideale schoolgrootte.

In oktober heeft de voorzitter overleg gehad met de rvt over het gevoerde beleid dit afgelopen jaar. Er heeft formeel en informeel overleg plaatsgevonden waarbij de rvt sparringpartner van de GMR was.

Tevens hebben leden van de GMR zitting gehad in de benoemingsadviescommissie voor een nieuw te werven lid van het college van bestuur, heeft de GMR geadviseerd over de herbenoeming van een lid raad van toezicht en heeft een lid van de GMR geparticipeerd in de benoemingsadviescommissie voor een nieuw te werven lid raad van toezicht. Deze laatste procedure is afgerond in januari 2024.

De onderwijscommissie van de GMR heeft gesproken met de voorzitter college van bestuur en de adviseurs onderwijskwaliteit van de stichting over onderwijs-gerelateerde zaken. Drie leden hebben afscheid in 2023 genomen. De huidige voorzitter heeft in 2023 aangegeven aan het einde van het schooljaar, na vijf jaar voorzitterschap, te stoppen. Op korte termijn wordt daarom voor een vervanger gezocht.

Het dagelijks bestuur van de GMR bestaat in 2023 uit:

Mw. A. van der Vlies, secretaris

Mw. M. Jager, vicevoorzitter

Dhr. R. van 't Slot, voorzitter

Bijlage 2: Verslag Raad van Toezicht

Samenstelling raad van toezicht

De raad van toezicht, bestaande uit vijf leden, vervult de rol van intern toezichthouder en ziet toe op het beleid en beheer van het college van bestuur. De raad van toezicht adviseert het college van bestuur en fungeert tevens als werkgever van het college van bestuur. De raad van toezicht hanteert de **Code Goed Bestuur**, die in 2021 opgesteld is door de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI/NVTK), de vereniging voor intern toezichthouders uit de sectoren kinderopvang en onderwijs. Tevens werkt de raad van toezicht conform de statuten en reglementen van Stichting Klasse en aanvullend heeft de raad ook een aantal reglementen voor zijn eigen functioneren en dat van zijn commissies. De leden van de raad worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen eenmaal herbenoemd worden. De raad kiest uit zijn midden een voorzitter en een vicevoorzitter.

Naam	Functie	Nevenfuncties betaald/onbetaald	Aandachtsgebied en/of commissies*
J.J. Kraeima	Voorzitter	Stafmanager HR/ lid Managementteam RVKO Nevenactiviteiten: • Lid raad van toezicht Stichting Paasheuvelgroep • Lid veldadviesraad Master Passend Meesterschap, Marnix college • Lid begeleidingscommissie arbeidsmarktvaag-stukken APPO	Lid beoordelingscommissie
P.H.J. Vrancken	Vice-voorzitter	Nevenactiviteiten: • Strategisch adviseur HBO Drechtsteden tot 1 november 2023 • Vicevoorzitter toezicht Nationaal Onderwijsmuseum, tevens voorzitter van de auditcommissie • Bestuursvoorzitter Kien, ICT-coöperatie in onderwijs tot 1 september 2023 • Lid van de raad van toezicht van LMC Voortgezet Onderwijs, tevens lid van de auditcommissie • Lid raad van toezicht Gooise Scholen Federatie, tevens voorzitter auditcommissie • Voorzitter raad van toezicht Stichting Federatief • Voorzitter breedband Drechtsteden tot 1 maart 2023	• Lid auditcommissie • Lid beoordelingscommissie
J.H.M. de Heij	Lid	Nevenactiviteiten: • Lid raad van toezicht Leonardo da Vinci college Leiden • Lid en secretaris Adviesraad gemeente Alphen aan den Rijn • Lid Cliëntenraad Huisartsenpost de LIMES BV • Coach bij coach 4 you	• Lid commissie onderwijs & personeel • Lid remuneratiecommissie
R. Looije	Lid	Directeur SPB Gouwe en Rijnstreek B.V. en directeur Bouwacademie Groene Hart Nevenactiviteiten: • Lid raad van toezicht SOL Ambacht (openbaar basisonderwijs en kinderopvang) • Voorzitter bestuur regionale commissie bouw Gouwe en Rijnstreek • Voorzitter bestuur gebruikersvereniging Bouwworks • Bestuurslid Vakgroep Opleidingsbedrijven bij Bouwend Nederland • Lid Valideringscommissie Concreet Onderwijsproducten	• Lid commissie onderwijs & personeel • Portefeuille huisvesting & onderhoud
S.J. Keulen	Lid	Strategisch adviseur Algemene Rekenkamer Nevenactiviteiten: • Bijzonder hoogleraar publieke audit, beleidsevaluatie en verantwoording vanwege de Algemene Rekenkamer aan de Universiteit Leiden • Vicevoorzitter en bestuurslid rekenkamer Utrecht • Parttime lecturer Public Financial Management voor de International Institute of Social Studies (Erasmus Universiteit) en het FHR Institute for Higher Education in Suriname • Voorzitter raad van toezicht Stichting GoudApot	• Lid auditcommissie • Lid remuneratiecommissie

Rooster van aftreden

Naam	Datum toetreding	Datum aftreding	Herbenoembaar Ja/nee
Dhr. P.H.J. Vrancken (vicevoorzitter)	01.09.2019	01.09.2023	Ja
Mevr. J.J. Kraeima (voorzitter)	01.05.2017	01.05.2025	Nee
Mevr. J.H.M. de Heij	01.08.2021	01.08.2025	Ja
Dhr. S.J. Keulen	01.09.2022	01.09.2026	Ja
Dhr. R. Looije	01.09.2022	01.09.2026	Ja

In 2023 hebben geen mutaties plaats gevonden in de samenstelling van de raad van toezicht. Wel heeft eind 2023 voorzitter mevrouw Kraeima aangegeven met ingang van 1 januari 2024 de raad van toezicht te verlaten in verband met het aanvaarden van een andere functie. De raad heeft eind 2023 de heer Vrancken benoemd tot nieuwe voorzitter van de raad ingaande 2024 en de heer Keulen tot vicevoorzitter van de raad. In december 2023 is een wervings- en selectieprocedure opgestart voor een nieuw lid raad van toezicht en de raad van toezicht heeft eind januari 2024 een kandidaat voorgedragen voor benoeming door de gemeenteraden in het werkgebied van Klasse.

Verantwoording raad van toezicht

Werkwijze

De raad van toezicht van Klasse werkt vanuit integraliteit, waarbij de kwaliteit van het onderwijs voorop staat. Het financiële beleid is zodanig ingericht dat gelijktijdig zoveel mogelijk middelen voor het primaire proces beschikbaar zijn, de continuïteit geborgd is en geen bovenmatige reservepositie wordt opgebouwd. Onderwerpen en ontwikkelingen worden, voorbereid door commissies van de raad, met de hele raad besproken.

Toezichtskader en Code Goed Bestuur

Het toezicht- en toetsingskader vormt de grondslag van waaruit de raad de organisatie-ontwikkeling en de werkzaamheden van het college van bestuur toetst in het kader van de toezichthoudende taak. Daarbij is het vertrekpunt dat raad van toezicht en college van bestuur partners zijn met onderscheiden verantwoordelijkheden. De raad zoekt daarbij naar het juiste evenwicht tussen vertrouwen geven en controle uitoefenen. In het toezichtkader staan de pijlers van de Klassekoers (kennis, openbaar, eigenaarschap, ruimte en samen) centraal. Daarnaast volgt de raad de Code Goed Bestuur als leidraad om de werkwijze en het handelen van het bestuur te toetsen. De raad heeft in het verslagjaar geen afwijkingen van die code geconstateerd.

Vergaderingen en bijeenkomsten van de raad

De raad van toezicht heeft in 2023 vier keer regulier vergaderd. Daarnaast was er een bijeenkomst met een zelfevaluatie. Verder heeft de raad schoolbezoeken afgelegd in januari en in juni 2023 en heeft de raad diverse andere bijeenkomsten van Klasse bijgewoond.

Toewijzing accountant

In 2021 heeft de raad van toezicht accountantskantoor Astrium geselecteerd voor de accountantscontrole 2021 en verder, totdat de opdracht wordt beëindigd. Astrium is in 2022 overgenomen door Flynth. In 2023 heeft de raad van toezicht opdracht gegeven aan Flynth voor de controle van het boekjaar 2023.

Goedkeuring jaarrekening 2022 en begroting 2024

De raad van toezicht heeft het jaarverslag en de jaarrekening 2022 goedgekeurd en het bestuur decharge verleend over het boekjaar 2022. Tevens heeft de raad de begroting en het jaarplan 2024 goedgekeurd. De raad is van oordeel dat er in het verslagjaar sprake is van een doelmatige en rechtmatige besteding van middelen. De raad baseert zich daarbij op de bevindingen van de accountant in het managementverslag, de managementrapportages, de gesprekken met de verschillende gremia in de organisatie en op de intensieve gesprekken die hierover in de auditcommissie zijn gevoerd. Hierbij heeft de raad de uitgaven getoetst aan de strategische uitgangspunten en maatschappelijke opdracht van Stichting Klasse.

College van bestuur

Begin 2023 heeft de raad van toezicht in overleg met het in juni 2022 aangetreden lid van het college van bestuur besloten de samenwerking niet te continueren en over te gaan tot het zoeken van een nieuw lid van het college van bestuur. Er is een wervings- en selectieprocedure opgestart en een benoemingsadviescommissie aangesteld. Deze commissie bestond uit twee leden van de raad van toezicht, twee leden van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, de voorzitter van het college van bestuur, twee directeurs en de adviseur ontwikkeling personeel & organisatie. Uit die procedure is de heer Hegie naar voren gekomen en door de raad benoemd als nieuw lid van het college van bestuur met ingang van het schooljaar 2023-2024.

Stichting Federatief

De heer Vrancken participeert als lid raad van toezicht van Stichting Klasse tevens als voorzitter raad van toezicht van Stichting Federatief, het gezamenlijke schoolbestuur dat opgericht is met schoolbesturen Stichting Klasse, De Vier Windstreken en De Groeiling om Kindcentrum De Ontdekkingsreizigers in Gouda in stand te houden. De heer Vrancken heeft de raad van toezicht van Stichting Klasse op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen binnen Federatief. In 2023 zijn er door de raad van toezicht van Klasse geen besluiten genomen aangaande Stichting Federatief.

Scholenbestand

De raad heeft in mei 2023 goedkeuring verleend aan de overdracht van jenaplanschool De Kring van schoolbestuur Trinamiek naar Klasse. De Kring is een mooie aanvulling op het scholenbestand van Klasse in Woerden. In 2023 heeft de raad meerdere malen met het college van bestuur gesproken over de ideale schoolgrootte. In september 2023 heeft de raad deelgenomen aan een gezamenlijke themabijeenkomst met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad over dit onderwerp. De raad is door het college van bestuur geïnformeerd over de voorgenomen besluiten van het college van bestuur over de sluitingen van de (dis)locaties Rembrandt van Rijnschool in Woerden en Vindingrijk in Gouda als gevolg van de kleine schaal van deze scholen.

Zelfevaluatie

De zelfevaluatie van de raad van toezicht heeft in januari 2023 plaatsgevonden met input van het college van bestuur. De evaluatie stond in het teken van wisselingen in de raad en binnen het college van bestuur in 2022. De raad heeft geconstateerd dat de wisselingen binnen de raad soepel zijn verlopen. De raad heeft gereflecteerd op de teamsamenstelling qua expertise en persoonlijke stijlen, op toekomstperspectieven en het onderlinge samenspel. Met het college van bestuur is gesproken over hoe raad van toezicht en college van bestuur zich tot elkaar verhouden en de functiescheiding tussen adviserende functie en de andere rollen

van de raad van toezicht. De raad heeft afgesproken om meer aandacht te besteden aan de werkgeversrol en hier meer structuur in aan te brengen.

Scholenbezoek en bezoek aan directiebestuur

De raad van toezicht heeft in 2023 de draad weer opgepakt met schoolbezoeken, wat in de drie voorgaande jaren vanwege de beperkingen door corona moeilijk was. In januari en in juni 2023 zijn zes scholen door leden van de rvt bezocht. Het doel van de schoolbezoeken door de raad is om zich op een laagdrempelige manier te laten informeren over wat er leeft op de scholen en binnen de organisatie. De uitkomsten van de schoolbezoeken zijn besproken in de vergaderingen van de raad. Het jaarlijkse bezoek van de voorzitter en een lid aan het directieoverleg heeft in 2023 ook weer doorgang gevonden.

Commissies

Ter ondersteuning en voorbereiding op de besluitvorming zijn er binnen de raad van toezicht vier commissies actief:

- De beoordelingscommissie
- De auditcommissie
- De commissie onderwijskwaliteit en personeel
- De remuneratiecommissie

Alle commissies zijn voorbereidingscommissies en rapporteren aan de raad via een kort verslag en de agendering van besprekingspunten. Besluitvorming vindt plaats in de vergaderingen van de raad van toezicht.

Beoordelingscommissie

In mei 2023 heeft de raad een beoordelingsgesprek gevoerd met de voorzitter van het college van bestuur en in oktober 2023 is een voortgangsgesprek geweest met beide leden van het college van bestuur afzonderlijk en gezamenlijk. Voorafgaand aan deze gesprekken is gesproken met enkele directeuren en medewerkers van het bestuurskantoor.

Auditcommissie

De auditcommissie van de raad van toezicht houdt zich bezig met het toezicht op de interne controle en de financiële verslaggeving van Klasse. De auditcommissie bestond in 2023 uit twee leden. De auditcommissie is in 2023 viermaal bijeengewees. Bij die bijeenkomsten waren het college van bestuur en de controller aanwezig. Bij de behandeling van de jaarrekening en de interimrapportage was ook de accountant aanwezig. In deze bijeenkomsten is over de volgende onderwerpen gesproken: het jaarverslag, de begroting, de opzet en uitvoering van de accountantscontrole, de opbouw van het bestuursformatieplan en de vernieuwing van de uitgangspunten van het financieel beleid. Ook is uitgebreid gesproken over de verwerking van groot onderhoud in de jaarrekening. Hierbij is vanwege de kwaliteit van de al bestaande meerjarenonderhoudsplan en de daar gebruikte componentenmethode gekozen voor een voorziening groot onderhoud.

Voor de auditcommissie was 2023 een transitiejaar dat in het teken stond van een versteviging van het financieel beleid van Stichting Klasse. De bespreking van het jaarverslag 2022 leidde tot een agenda om het financieel beleid te moderniseren door bijvoorbeeld een herziening van het risicomanagement en de gedeelde wens van college van bestuur en raad van toezicht om scherpere budgetten aan doelen te koppelen in het kader van transparantie en sturing van het beleid. De raad van toezicht ondersteunt de beleidslijn van het bestuur om een zo klein mogelijk eigen vermogen aan te houden. In ogen van bestuur en raad van toezicht biedt dit de garantie dat zoveel mogelijk publiek geld naar de leerlingen en het primaire proces vloeit.

In de begroting voor 2024 zijn de eerste resultaten van de vernieuwde aanpak zichtbaar. Allereerst doordat er nog realistischer begroot wordt door onder andere de batenzijde geheel opnieuw op te bouwen in de begroting. Deze inkomstenbronnen zijn nu zo veel mogelijk gekoppeld aan de organisatieonderdelen. De lastenzijde is verstevigd doordat deze voor het eerst grotendeels op basis van de nationale consumentenprijsindex (CPI) is geïndexeerd. In deze begroting zijn duidelijke doelen opgenomen voor alle onderdelen van de strategie en deze zijn gekoppeld aan een planning. Het gaat hier om zowel basisvaardigheden als het openbare karakter van de stichting als zaken als personeelsbeleid en gebouwbeheer. Hiermee is er voor zowel bestuur als raad van toezicht een begin gemaakt om geld nog beter aan doelen te koppelen en kan de raad van toezicht er nog zekerder van zijn dat het geld doelmatig besteed blijft worden. In 2024 zal deze vernieuwing verder worden verdiept, door ook de meerjarenbegroting beleidsrijker te maken en de koppeling van geld aan doelen nog een stap verder te brengen. Daarmee is de basis gelegd voor een nieuwe inrichting van het bestuursformatieplan, een belangrijk instrument omdat zo'n 80% van alle gelden naar de formatie stroomt.

Uit de bespreking van de accountantsrapportage over 2023 is deze groei naar volwassenheid van het financieel beleid eveneens terug te zien. De beheersing van de financiën is net als voorgaande jaren stabiel, het nogmaals kritisch doorlopen van de financiële- en risicoprocessen geeft college van bestuur en raad van toezicht een nog grotere mate van zekerheid ten aanzien van rechtmatigheid en doelmatigheid van beleid.

De modernisering heeft ook geleid tot een vernieuwd reglement van de auditcommissie.

Commissie onderwijskwaliteit en personeel

De commissie onderwijskwaliteit en personeel van de raad van toezicht van Stichting Klasse houdt zich bezig met het toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en het handelen ten aanzien van het primaire proces op de scholen van het college van bestuur van Stichting Klasse. De commissie monitort onderwijskwaliteit in een brede betekenis en voert hierover geregeld het gesprek met het college van bestuur.

De commissie onderwijskwaliteit en personeel bestaat uit twee leden van de raad van toezicht. De commissie heeft in 2023 twee keer gesproken met de voorzitter van het college van bestuur en de adviseur onderwijskwaliteit, leren en innoveren.

Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van het structureren van de commissie onderwijskwaliteit en personeel. De bemensing vanuit de raad van toezicht is veranderd en er was een herziening nodig van het reglement van de commissie. Het herziene reglement is op 25 mei 2023 vastgesteld door de raad van toezicht. Daarnaast is er in de commissie gesproken over de informatiebehoefte en -voorziening als het gaat over kwaliteit van onderwijs, het beleid hierop en de resultaten hiervan. Agendaonderwerpen die in 2023 zijn gepasseerd hadden hiermee te maken. Dit zijn geweest:

- Het kwaliteitsbeleid van Stichting Klasse, inclusief de 'Klassestandaard' en de scholenmonitor.
- Onderwijsresultaten per school op referentieniveaus taal en rekenen
- Monitor sociale veiligheid
- Sturing op onderwijskwaliteit

De uitdaging die in de commissie gevoeld wordt (en waaraan gewerkt is), is om te komen tot een set van meetbare en merkbare uitgangspunten die de staat van de onderwijskwaliteit binnen Klasse representeren. Hier zijn in 2023 mooie stappen in gemaakt en deze zoektocht zal door het bestuur vervolgd worden in 2024. De ambitie is om te komen tot een kwaliteitskalender op basis van het reglement van de commissie. Het algehele beeld dat de onderwijscommissie heeft is dat er in de organisatie veel expertise is op het gebied van onderwijskwaliteit, dat dit goed gemonitord wordt en dat er, waar er gehandeld moet worden op basis van resultaten of andere merkbare gebeurtenissen dit ook wordt gedaan.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie bestaat uit twee leden. De commissie heeft in 2023 meerdere malen overleg gehad. Zo heeft de commissie zich gebogen over de vergoeding van de leden van de raad van toezicht. De remuneratiecommissie heeft de raad van toezicht geadviseerd om de vergoeding van leden van de raad van toezicht te actualiseren op basis van de actuele Handreiking van de VTOI/NVTK met ingang van 1 januari 2024. De vergoeding voor de leden wordt hiermee € 4.408,- en voor de voorzitter wordt dit € 6.612. Hiermee blijven de vergoedingen op een redelijk percentage (25,5%) van het maximum van de Wet normering topinkomens (WNT) zijn de vergoedingen in verhouding met de andere besturen in de regio. Daarnaast heeft de remuneratiecommissie geadviseerd om de vergoeding jaarlijks automatisch te indexeren op basis van de WNT. Daarmee wordt zowel de loonontwikkeling in de hiervan afgeleide cao Bestuurders funderend onderwijs gevolgd als het VTOI/NVTK-advies voor vergoedingen van leden van de raad van toezicht. Beide voorstellen zijn door de raad op 25 mei 2023 overgenomen.

De raad heeft eveneens het voorstel van de remuneratiecommissie overgenomen inzake de verlofuren van bestuursleden. In een aanvulling op de arbeidsovereenkomst van de leden van het college van bestuur is vastgelegd dat zij binnen de arbeidsduur van 1800 uur recht hebben op hetzelfde uren verlof als Onderwijs Ondersteunend Personeel-medewerkers in het primair onderwijs. De huidige verlofregeling wordt daarmee gecontinueerd en ook de afspraken over wanneer dit verlof opgenomen kan worden blijven daarmee bestaan.

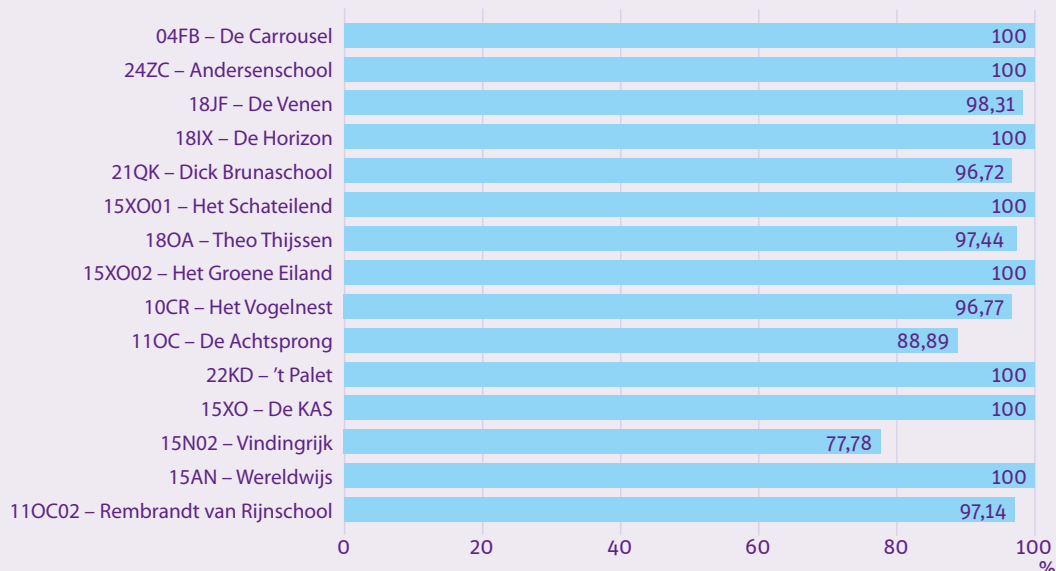
Het salaris van de bestuurders naar aanleiding van een salarisverhoging in de cao Bestuurders funderend onderwijs is conform de cao doorgevoerd.

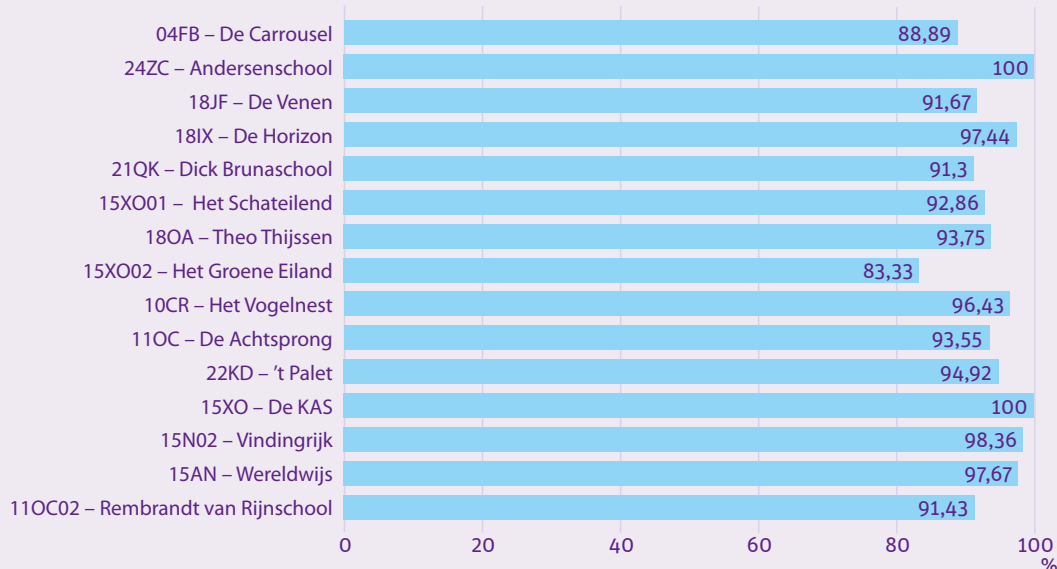
Bijlage 3: Behaalde referentieniveaus

1F-niveau

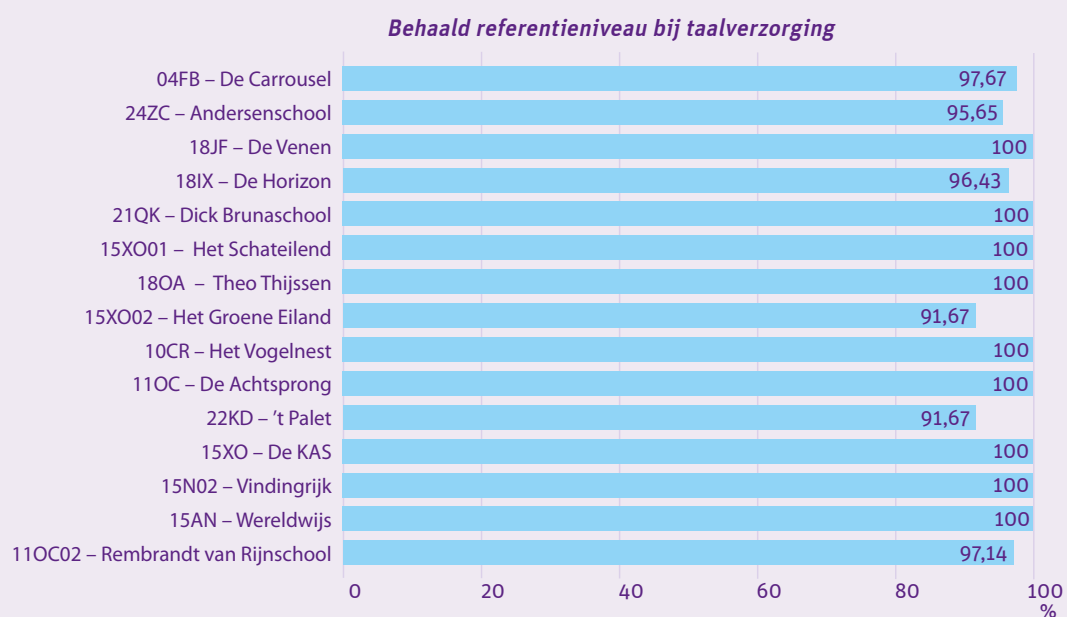
Behaald referentieniveau bij lezen

Behaald referentieniveau bij rekenen

Jaarrekening 2023

Inhoud

Jaarrekening	57
Balans per 31-12-2023	59
Staat van baten en lasten 2023	60
Kasstroomoverzicht 2023	61
Grondslagen	62
Toelichting behorende tot de balans	68
Overzicht vorderingen op OCW	72
Overzicht schulden aan OCW	73
Model G. Verantwoording subsidies	74
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	75
Overzicht verbonden partijen	79
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	80
Overige gegevens	85
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	86
Ondertekening jaarrekening 2023	92
Bijlagen	93
Bestemming resultaat	94
Gebeurtenissen na balansdatum	95
Gegevens over de rechtspersoon	96
Onderwijssubsidies Gemeente OAB 2023	97
Uitsplitsing overige vorderingen, overige schulden en overige kosten	98

Balans per 31-12-2023

Stichting Klasse (na voorgestelde resultaatbestemming)

		31-12-2023 €		31-12-2022 €
ACTIVA				
1.1. Vaste activa				
1.1.2. Materiële vaste activa	<u>3.387.090</u>		<u>3.526.824</u>	
		3.387.090		3.526.824
1.2. Vlottende activa				
1.2.2. Vorderingen	2.094.111		1.267.757	-
1.2.4. Liquide middelen	<u>8.080.420</u>		<u>7.602.039</u>	-
		10.174.531		8.869.796
TOTAAL ACTIVA		<u>13.561.621</u>		<u>12.396.620</u>
PASSIVA				
2.1. Eigen vermogen		4.880.725		4.863.145
2.2. Voorzieningen		2.910.915		2.662.480
2.4. Langlopende schulden		-		-
2.4. Kortlopende schulden		5.769.981		4.870.995
TOTAAL PASSIVA		<u>13.561.621</u>		<u>12.396.620</u>

Staat van baten en lasten 2023

Stichting Klasse

	Realisatie 2023 €	Begroting 2023 €	Realisatie 2022 €
Baten			
3.1. Rijksbijdragen	33.468.697	30.050.180	31.320.675
3.2. Overige overheidsbijdragen	774.676	461.235	589.497
3.5. Overige baten	1.402.848	715.000	801.998
Totaal baten	35.646.221	31.226.415	32.712.170
Lasten			
4.1. Personeelslasten	30.316.714	26.206.011	26.736.366
4.2. Afschrijvingskosten	805.391	630.000	699.606
4.3. Huisvestingslasten	2.294.238	2.030.700	2.008.985
4.4. Overige lasten	2.239.826	2.359.200	2.225.248
Totaal lasten	35.656.169	31.225.911	31.670.205
Saldo baten en lasten	-9.948	504	1.041.965
6. Financiële baten en lasten	27.528	-	-16.460
Nettoresultaat	17.580	504	1.025.505

Kasstroomoverzicht 2023

Stichting Klasse

	2023 €	2022 €	
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten	-9.948	1.041.965	
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	805.391	699.606	zie 1.1.2.
- mutaties voorzieningen	248.435	115.935	zie 2.2.
	1.053.826	815.541	
Veranderingen in vlottende middelen:			
- vorderingen	-826.354	953.922	zie 1.2.2.
- schulden	898.986	921.455	zie 2.4.
	72.632	1.875.377	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.116.510	3.732.883	
Financiële baten en lasten	27.528	-16.460	zie 6.
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	1.144.038	3.716.423	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa	-665.656	-1.742.341	zie 1.1.2.
Ontvangen voor materiële vaste activa	-	-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-665.656	-1.742.341	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen langlopende schulden	-	-	
Aflossing langlopende schulden	-	-526	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-526	
Mutatie liquide middelen			
	478.382	1.974.082	
	Liquide middelen	Liquide middelen	
Stand liquide middelen ultimo jaar	8.080.420	7.602.038	
Stand liquide middelen aanvang jaar	7.602.038	5.627.956	
Toename in boekjaar 2023	478.382	1.974.082	

Grondslagen

Grondslagen van waardering voor activa en passiva

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is door het bestuur opgesteld op 17 april 2024 en luidt in euro's.

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit.

Valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Alle financiële informatie in euro's is afgerond.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt alsmede schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening voor groot onderhoud;
- de bepaling van de hoogte van de personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld.

Herziening van schattingen wordt opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Stichting Klasse maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (rente-, kasstroom- en kredietrisico).

Daarnaast wordt gebruik gemaakt van rekening-courant-faciliteiten, spaarrekeningen en deposito's bij banken die voldoen aan de eisen die daaraan worden gesteld 144 II. Jaarrekening conform de Regeling beleggen, belenen en derivaten OCW 2016. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Waardering van de activa en passiva

1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte economische levensduur. Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.

Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	Afschrijvings- termijn in maanden	Afschrijvings- percentage per jaar	Activerings- grens in €
Verbouwingen	120	10%	1.000
Meubilair	120	10%	1.000
Apparatuur	60	20%	1.000
ICT	36	33%	1.000
Netwerkapparatuur	60	20%	1.000
Leermethodes	60	20%	1.000
Investerings i.h.k.v. groot onderhoud	120	10%	1.000

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor een uiteenzetting ten einde vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de paragraaf waardevermindering.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Waardevermindering

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Schattingswijzigingen

Er zijn geen afschrijvingspercentages per categorie gewijzigd, de activeringsgrens is gelijk gebleven, en er hebben zich geen herwaarderingen voorgedaan.

1.5 Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten.

Voorzieningen wegens oninbaarheid dienen in mindering te worden gebracht op de boekwaarde van de vordering.

1.7 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.1 Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten. Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

2.3 Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen tot het op te nemen verlof.

Voor mensen die net begonnen zijn met sparen nemen we 80%, voor mensen die bijna gaan opnemen of al opnemen: 100%. De rest daar tussenin.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband.

De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileum-uitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening eigen risicodrager Vervangingsfonds

De voorziening ERD-VF wordt gewaardeerd tegen de contante waarde en is bedoeld om loonkosten of ZW-uitkering uit te betalen totdat de 2 jaar ziekte is afgelopen. Bij alle personeelsleden waarvoor op de eindbalans een voorziening staat, is rekening gehouden met:

- 30% inhouding in het 2e jaar van de ziekte.
- een transitievergoeding aan het eind van de 2 jaar ziekte.

Voorziening groot onderhoud

Voor te verwachten uitgaven inzake periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud worden bepaald op basis van het geschatte bedrag voor onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud, een en ander volgens meerjaren onderhoudsplan. De uitgaven voor groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde uitgaven.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

In 2023 heeft Stichting Klasse ervoor gekozen, de voorziening groot onderhoud te behouden en niet over te gaan op de componentenmethode.

2.5 Kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

2.6 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Onder deze post valt onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies.

Deze subsidies moeten zichtbaar in mindergebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Waardering van de baten en lasten

3 + 4 Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De rijksbijdrage OCW betreft de vergoeding voor personele- en exploitatiekosten toegerekend aan het verslagjaar.

Het resultaat van de exploitatie wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/zijn bepaald.

3.1 + 3.2 Overheidssubsidies

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiële exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbesteding (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft (in het jaar van toewijzing) volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Niet-normatieve OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten. Normatieve OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening-clausule heeft) worden naar rato van de voortgang (%) van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor per balansdatum nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht, worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Normatieve OCW-subsidies (G2-doelsubsidies met verrekening-clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de werkelijke subsidieerbare lasten komen (naar rato van de aan het verslagjaar toe te rekenen werkelijke subsidieerbare uitgaven).

Nietbestede middelen worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Niet-bestede middelen worden verantwoord als schuld aan het Ministerie van OCW onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen.

4.1 Personeelslasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenen

De instelling heeft de toegezegd-pensioenregelingen bij bedrijfstakpensioenfondsen verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruit-betaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

4.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

4.4 Overige instellingslasten**Operationele leasing**

Stichting Klasse heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt.

Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing.

Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden verwerkt in de winst-en-verlies-rekening over de looptijd van het contract.

5. Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Toelichting Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan die in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Beleidsregels toepassing WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht.

Toelichting behorende tot de balans

Toelichting behorende tot de balans Stichting Klasse

	Aanschaf- waarde 01-01-2023	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen 01-01-2023	Boekwaarde 01-01-2023	Investerings 2023	Afschrijvingen regulier 2023	Desinvesteringen 2023 aanschafwaarde	Desinvesteringen 2023 cum. afschrijving	Aanschafwaarde 31-12-2023	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2023
1.1.2. Materiële vaste activa										
1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	236.839	215.762	21.077	–	6.139		–	236.839	221.901	14.938
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	5.039.772	2.630.640	2.409.133	479.329	581.921	–	–	5.519.101	3.212.561	2.306.540
1.1.2.4. Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.289.085	1.192.470	1.096.615	186.327	217.331	–	–	2.475.412	1.409.801	1.065.612
Totaal materiële vaste activa	7.565.696	4.038.872	3.526.826	665.656	805.391	–	–	8.231.352	4.844.263	3.387.090

De gehanteerde afschrijvingspercentages variëren van 5% tot 33,3%. Voor een verdere uiteenzetting van de afschrijvingspercentages verwijzen wij u naar de waarderingsgrondslagen.

Toelichting behorende tot de balans Stichting Klasse

	31-12-2023	31-12-2022
1.2.2. Vorderingen		
Alle vorderingen, met uitzondering van de hieronder genoemde handelsvorderingen, hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat het waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.		
1.2.2.01. Debiteuren algemeen	232.820	50.195
1.2.2.02. Vorderingen op OCW/EZ	219.075	329.016
1.2.2.03. Vorderingen op gemeenten en GR's	556.567	70.352
1.2.2.06. Vorderingen op personeel	-	1.864
1.2.2.07. Vorderingen op (ouders van) leerlingen	30.602	22.689
1.2.2.10. Overige vorderingen *)	366.219	359.180
1.2.2.12. Vooruitbetaalde kosten	675.787	416.146
1.2.2.15. Overlopende activa overige	13.041	18.315
1.2.2.16. Voorziening oninbaarheid	-	-
Totaal vorderingen	2.094.111	1.267.757
Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:		
	2023	2022
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	-	-
Onttrekking	-	-
Vrijval	-	-
Stand per 31 december	-	-
• voor een nadere uiteenzetting van de overige vorderingen opgenomen onder 1.2.2.10. verwijzen wij u naar de opgenomen bijlage aan het eind van dit document.		
	31-12-2023	31-12-2022
1.2.4. Liquide middelen		
1.2.4.2. Tegoeden op bankrekeningen	8.080.420	7.602.039
Totaal liquide middelen	8.080.420	7.602.039

De liquide middelen staan allen ter vrije beschikking per 31 december 2023.

Toelichting behorende tot de balans Stichting Klasse

	Stand per 01-01-2023	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2023		
2.1. Eigen vermogen						
Algemene reserve/bestemmingsreserve						
2.1.1.1. Algemene reserve	4.563.145	17.580	-	4.580.725		
2.1.1.2. Bestemmingsreserves publiek	300.000	-	-	300.000		
Totaal eigen vermogen	4.863.145	17.580	-	4.880.725		
2.1. Eigen vermogen 2022 (T-1)						
Algemene reserve/bestemmingsreserve						
2.1.1.1. Algemene reserve	1.289.693	1.025.505	2.247.947	4.563.145		
2.1.1.2. Bestemmingsreserves publiek	1.850.000	-	-1.550.000	300.000		
Totaal eigen vermogen	3.139.693	1.025.505	697.947	4.863.145		
De bestemmingsreserves bestaat uit een bedrag van € 300.000,- die ter beschikking staat van de Carrousel voor de komende paar schooljaren. Deze reserve kan gebruikt worden om eventuele veranderingen door inpassing in de structuur van Stichting Klasse zachter te laten landen.						
	Stand per 01-01-2023	Dotaties	Ottrek- kingen	Vrijval	Oprenting en/of verandering discon- teringsvoet	Stand per 31-12-2023
2.2. Voorzieningen						
2.2.1. Personeelsvoorzieningen						
<i>Duurzame inzetbaarheid *</i>	100.020	69.552	-19.699	-	-	149.873
<i>Jubileumgratificaties **</i>	395.705	93.666	-50.800	-	-	438.571
<i>ERD Vervangingsfonds ***</i>	184.933	322.813	-123.794	-	-	383.951
Totaal personeels- voorzieningen	680.658	486.031	-194.293			972.395
2.2.3. Voorziening Groot onderhoud Voorziening Groot Onderhoud (VGO)	1.981.822	500.000	-455.176	88.126	-	1.938.520
Totaal voorzieningen	2.662.480	986.031	-649.469	88.126	-	2.910.915
	Voorzieningen			Kortlopende deel < 1 jaar	Middellange deel > 1 jaar	Langlopende deel > 5 jaar
	2.2.1. Personeelsvoorzieningen			456.300	294.819	221.276
	2.2.3. Voorz. Groot onderhoud			721.300	872.890	344.330
				1.177.600	1.167.709	565.606

* Duurzame inzetbaarheid: de verwachte loonkosten voor rekening van Stg. Klasse met betrekking tot het op te nemen verlof, contant gemaakt tegen 2,8%

** Jubileumgratificaties: berekend met een discontovoet van 2,8%, een gemiddelde pensioenleeftijd van 68 jaar, en een samengestelde blijfkans van 95%

*** Eigen risico drager Vervangingsfonds: Per 1-1-2016 is Stg. Klasse eigen risico drager, en treft om die reden een voorziening ter grootte van alle toekomstige loonkosten van ongeneeslijk geachte langdurig zieken, contant gemaakt tegen 2,8%

Toelichting behorende tot de balans Stichting Klasse

	31-12-2023	31-12-2022
2.4. Kortlopende schulden		
2.4.06. Schulden aan gemeenten en GRn	563.509	627.657
2.4.07. Vooruit gefactureerde termijn projecten	-	-
2.4.08. Crediteuren	633.934	496.497
2.4.09. Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.353.709	1.133.226
2.4.10. Pensioenen	472.136	362.560
2.4.12. Overige kortlopende schulden*)	523.884	424.746
2.4.14. Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ	1.275.396	1.004.158
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	947.413	822.151
2.4.19. Overige overlopende passiva	-	-
Totaal kortlopende schulden	5.769.981	4.870.995

* Voor een nadere uiteenzetting van de overige kortlopende schulden opgenomen onder 2.4.12. verwijzen wij u naar de opgenomen bijlage aan het eind van dit document.
De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan een jaar.
De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Overzicht vorderingen op OCW

toelichting op post 1.2.2.02

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Vordering op OCW ultimo verslagjaar EUR
	Kenmerk	Datum			
Aanvullende bekostiging asielzoekers en overige vreemdelingen na 1e jaar in NL - peildatum 1-10-2023					
110C	1385029-01	22-12-2023	28.139	0	28.139
15AN	1385050-01	22-12-2023	45.376	0	45.376
18JF	1384345-01	22-12-2023	26.448	0	26.448
180A	1385037-01	22-12-2023	24.653	0	24.653
Subtotaal			124.616	0	124.616
Aanvullende bekostiging asielzoekers en overige vreemdelingen na 1e jaar in NL - peildatum 1-10-2023					
10CR	1385864-01	22-12-2023	491	0	491
110C	1386377-01	22-12-2023	6.872	0	6.872
15AN	1386381-01	22-12-2023	4.908	0	4.908
15X0	1386382-01	22-12-2023	4.418	0	4.418
18JF	1384329-01	22-12-2023	5.890	0	5.890
180A	1386399-01	22-12-2023	3.927	0	3.927
21QK	1385837-01	22-12-2023	491	0	491
22KD	1386398-01	22-12-2023	1.963	0	1.963
Subtotaal			28.959	0	28.959
Extra bekostiging groei basisscholen - peildatum 1-12-2023					
41527	1387472-1	09-01-2024	65.500	0	65.500
Subtotaal			65.500	0	65.500
Eindbalans 2023		Totaal	219.075	0	219.075

Overzicht schulden aan OCW

Toelichting op post 2.4.14

Omschrijving	Toewijzing						Geschatte schuld aan OCW ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	EUR	EUR	EUR	EUR	
Subsidie Basis Vaardigheden							
15XO			388.955				388.955
18IX			45.075				45.075
10CR			22.103				22.103
110C			56.058				56.058
15AN			93.266				93.266
180A			78.883				78.883
19XZ			56.220				56.220
22KD			60.466				60.466
Subtotaal			801.026	0	0		801.026
Subsidie Impuls innovatie bewegingsonderwijs							
41527			79.743				79.743
Subtotaal			79.743	0	0		79.743
Subsidie Rijke Schooldag							
15XO			280.244				280.244
Subtotaal			280.244	0	0		280.244
Internationalisering Funderend Onderwijs							
18IX			2.003				2.003
Subtotaal			2.003	0	0		2.003
Zij-instroom							
15AN			6.108				6.108
15XO			21.785				21.785
180A			21.965				21.965
18JF			12.500				12.500
04FB			12.500				12.500
Subtotaal			74.858	0	0		74.858
	Kenmerk	Datum	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Door DUO nog te verrekenen uitkeringskosten ("eigen wachtgelden", "negatief getoetsten"):							
alle scholen onder bevoegd gezag 41527			7.669				7.669
Subtotaal			7.669	0	0		7.669
Eindbalans 2022		Totaal	1.245.543	0	0		1.245.543

Model G. Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt			
ONDERHANDEN = DE SUBSIDIE LOOPT NOG CONFORM DE SUBSIDIEVERPLICHTINGEN			*
DE SUBSIDIE IS AFGEROND CONFORM SUBSIDIEVERPLICHTINGEN			= JA
DE SUBSIDIE IS AFGEROND IN STRIJD MET DE SUBSIDIEVERPLICHTINGEN			= NEE
Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidie- beschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	Status
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 18JF 2022/2023	1278023-01	23-08-2022	Ja
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 22KD 2022/2023	1278556-01	23-08-2022	Ja
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 15AN 2023/2024	1350673-01	23-08-2023	Onderhanden
Subsidie t.b.v. studieverlof (lerarenbeurs) 18JF 2023/2024	1349896-01	23-08-2023	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 21QK 2021-2023	1152178-01	15-04-2021	Ja
Subsidie zij-instroom 18JF 2021-2023	1154821-01	19-05-2021	Ja
Subsidie zij-instroom 24ZC 2021-2023	1154825-01	19-05-2021	Ja
Subsidie zij-instroom 22KD 2021-2023	1180619-01	20-10-2021	Ja
Subsidie zij-instroom 15AN 2021-2023	1183699-01	22-11-2021	Ja
Subsidie zij-instroom 180A 2021-2023	1212702-01	22-02-2022	Ja
Subsidie zij-instroom 18JF 2021-2023	1212703-01	22-02-2022	Ja
Subsidie zij-instroom 15XO 2021-2023	1212698-01	22-02-2022	Ja
Subsidie zij-instroom 24ZC 2021-2023	1212716-01	22-02-2022	Ja
Subsidie zij-instroom 15XO 2022-2024	1212698-01	23-02-2022	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 180A 2022-2024	1212702-01	23-02-2022	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 18JF 2022-2024	1212703-01	23-02-2022	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 24ZC 2022-2024	1212716-01	23-02-2022	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 15XO 2022-2024	1240464-01	21-04-2022	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 15AN 2022-2024	1240524-01	21-04-2022	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 180A 2022-2024	1253357-01	23-05-2022	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 18IX 2022-2024	1263554-01	21-07-2022	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 24ZC 2022-2024	1288213-01	23-11-2022	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 04FB 2023-2025	1334128-02	21-04-2023	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 2023-2025	1321376-01	22-02-2023	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 2023-2025	1382273-01	20-12-2023	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 2023-2025	1334147-02	21-04-2023	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 2023-2025	1382328-01	20-12-2023	Onderhanden
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 10CR00 2021-2025	S00L210114	05-10-2021	Onderhanden
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 21QK 2021-2025	S00L210115	05-10-2021	Onderhanden
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 21QK 2021-2025	S00L210116	05-10-2021	Onderhanden
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 15XO 2022-2026	S00L210221	03-03-2022	Onderhanden
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 16GW 2022-2026	S00L22077	16-06-2022	Onderhanden
SOOL van onderwijsassistent naar leraar 15XO 2022-2026	S00L22084	16-06-2022	Onderhanden
Impuls innovatie bewegingsonderwijs	IIB210114	13-12-2021	Ja
Subsidie Basisvaardigheden 18IX 2022-2024	VBV22-PO-2551	08-12-2022	Onderhanden
Subsidie Basisvaardigheden 15XO 2022-2024	VBV22-PO-2547	08-12-2022	Onderhanden
Subsidie Basisvaardigheden 10CR 2023-2025	VBV23-PO-4088	23-06-2023	Onderhanden
Subsidie Basisvaardigheden 110C 2023-2025	VBV23-PO-4165	23-06-2023	Onderhanden
Subsidie Basisvaardigheden 15AN 2023-2025	VBV23-PO-4091	23-06-2023	Onderhanden
Subsidie Basisvaardigheden 180A 2023-2025	VBV23-PO-4097	23-06-2023	Onderhanden
Subsidie Basisvaardigheden 19XZ 2023-2025	VBV23-PO-4163	23-06-2023	Onderhanden
Subsidie Basisvaardigheden 22KD 2023-2025	VBV23-PO-4166	23-06-2023	Onderhanden
Rijke Schooldag 15XO	RSO-23365	23-12-2023	Onderhanden
Gelijke Kansen 2022-2024	GKO22-048	08-12-2022	Onderhanden
Internationalisering funderend onderwijs	IFO23109	18-01-2023	Onderhanden
G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar			Niet van toepassing
G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar			Niet van toepassing

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Niet uit de balans blijvende rechten

Per 1 januari 2023 is het systeem van bekostiging van het primair onderwijs na wetwijziging veranderd. De overheid heeft getracht deze met deze stelselwijziging te vereenvoudigen.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/23. Ook voor Klasse pakt dit zo uit.

Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op ongeveer € 1,2 mln. aan bekostiging die Klasse daarmee over 2022 misloopt.

Voorzichtigheidshalve hebben we er in de jaarrekening voor gekozen dit bedrag niet als vordering op de balans per 31 december 2022 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts “een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging”. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. Daarbij is bij de invoering beloofd dat de wijziging van de systematiek geen negatieve consequenties zou hebben voor de onderwijsinstellingen. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft ook voor Klasse echter reële consequenties. Door het wegvallen van deze baten moest er feitelijk afscheid worden genomen van leerkrachten in een arbeidsmarkt die overspannen was en is. Klasse heeft, net als veel andere schoolbesturen, dit verlies aan inkomsten en daarmee formatieruimte gedeeltelijk kunnen opvangen met de NPO gelden. Echter, dat waren incidentele gelden en kunnen daarom alleen voor tijdelijke arbeidscontracten gebruikt worden. Daarnaast konden daardoor de NPO gelden niet alleen gebruikt worden waar deze voor nodig waren: namelijk het inlopen van leerachterstanden ontstaan door corona maatregelen.

Vandaar dat ons schoolbestuur samen met circa 230 schoolbesturen, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar hebben gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen n.a.v. de beslissing op bezwaar van de minister zijn het volgens ons waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom hebben wij besloten om gezamenlijk met ruim 220 schoolbesturen een beroep bij de rechtbank Midden-Nederland in te stellen tegen de beslissing op bezwaar van de minister. Op het moment van het opstellen van deze jaarrekening loopt deze beroepsprocedure nog en is niet bekend wanneer hierin uitspraak volgt.”

De zitting in het kader van de beroepsprocedure tegen de toekenning van te weinig bekostiging in de periode augustus – december 2022 vond op donderdag 15 februari 2024 plaats bij de rechtbank Midden-Nederland. De rechtbank hebben in eerste instantie aangegeven uiterlijk 27 maart 2024 met een uitspraak te komen. Het is helaas niet mogelijk gebleken om uitspraak te doen binnen deze termijn. De rechtbank heeft daarom besloten om deze termijn met zes weken te verlengen. Nadat uitspraak is gedaan, wordt de uitspraak binnen twee weken toegezonden.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Verplichting

De stichting heeft een contract met het administratiekantoor Mercedes, welke is ingegaan op 1 januari 2014 en nog steeds doorloopt. Hieraan gekoppeld zijn een aantal subcontracten waarvan de looptijd gelijk is aan het basiscontract. De verplichting bedraagt ongeveer € 200.000 per jaar. Het te berekenen bedrag is voor een deel opgesteld uit variabele kosten. Dit contract wordt jaarlijks automatisch verlengd

Verplichtingen	Resterende looptijd	1 jaar	1 -5 jaar	> 5 jaar
Merces contract software administratie	2024	200.000		
Energie contract gas	2021-2025	450.000	450.000	
Energie contract elektriciteit	2021-2025	200.000	200.000	
Schoonmaakcontract (opzegtermijn 6 mnd)	t/m 01-07-2024	500.000		
TOTAAL		1.350.000	650.000	-

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten Stichting Klasse

	2023	Begroting 2023	2022
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1. Rijksbijdrage OCW	<u>28.190.117</u>	<u>28.508.503</u>	<u>26.042.770</u>
Totaal Rijksbijdrage OCW	<u>28.190.117</u>	<u>28.508.503</u>	<u>26.042.770</u>
3.1.2.1. Overige subsidies OCW			
– Geormerkte OCW subsidies	621.719	466.700	323.295
– Niet-geormerkte OCW subsidies	3.454.650	–	3.367.234
– Toerekening investerings-subsidies OCW	–	–	–
Totaal overige subsidies OCW	<u>4.076.369</u>	<u>466.700</u>	<u>3.690.529</u>
3.1.3.3. Ontv. doorbetalingen Samenwerkingsverbanden	<u>1.202.211</u>	<u>1.074.977</u>	<u>1.587.376</u>
Totaal Rijksbijdragen OCW	<u>33.468.697</u>	<u>30.050.180</u>	<u>31.320.675</u>
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	774.676	461.235	589.497
3.2.2.3. Overige overheden	–	–	–
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>774.676</u>	<u>461.235</u>	<u>589.497</u>
3.5. Overige baten			
3.5.01. Opbrengst verhuur	136.948	100.000	101.835
3.5.02. Detachering personeel	912.736	475.000	480.644
3.5.04. Sponsoring	–	–	–
3.5.05. Ouderbijdragen	12.100	40.000	38.166
3.5.10. Overige	<u>341.064</u>	<u>100.000</u>	<u>181.353</u>
Totaal overige baten	<u>1.402.848</u>	<u>715.000</u>	<u>801.998</u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten Stichting Klasse

	2023	Begroting 2023	2022
4. Lasten			
4.1. Personele lasten			
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	21.465.137	24.575.771	18.970.927
4.1.1.2. Sociale lasten	2.891.960	-	2.539.306
4.1.1.3. Premies Participatiefonds	458.808	-	237.894
4.1.1.4. Premies Vervangingsfonds	-	-	39.053
4.1.1.5. Pensioenlasten	3.093.245	-	2.814.540
Totaal lonen en salarissen	<u>27.909.150</u>	<u>24.575.771</u>	<u>24.601.720</u>
4.1.2. Overige personele lasten			
4.1.2.1. Dotaties personele voorzieningen	216.730	270.000	245.044
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	1.170.262	615.000	817.852
4.1.2.3. Overige	1.406.253*	887.240	1.250.457
Totaal overige personele lasten	<u>2.793.245</u>	<u>1.772.240</u>	<u>2.313.353</u>
4.1.3. Af: Ontvangen vergoedingen			
4.1.3.3. Overige uitkeringen, die de personeelslasten verminderen	-385.681	-142.000	-178.707
Totaal personele lasten	<u>30.316.714</u>	<u>26.206.011</u>	<u>26.736.366</u>
Per 31-12-2023 waren er 342 FTE in dienst (31-12-2022: 318 FTE) en in het buitenland geen medewerkers werkzaam.			
4.2. Afschrijvingskosten			
4.2.2. Afschrijvingskosten Materiële vaste activa			
4.2.2.1 Afschrijvingen gebouwen en terreinen	6.139	-	6.175
4.2.2.2 Afschrijvingen inventaris en apparatuur	581.921	-	491.602
4.2.2.3 Afschrijvingen andere vaste bedrijfsmiddelen	217.331	-	201.829
4.2.2.0 Afschrijvingen correctie	-	-	-
Totaal afschrijvingen materiële activa	<u>805.391</u>	<u>630.000</u>	<u>699.606</u>
Totaal afschrijvingen	<u>805.391</u>	<u>630.000</u>	<u>699.606</u>
4.3. Huisvestingslasten			
4.3.1. Huurlasten	95.108	148.000	93.315
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	290.898	212.500	276.219
4.3.4. Energie en water	498.344	352.200	301.129
4.3.5. Schoonmaakkosten	814.857	665.000	704.243
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	142.902	95.000	98.994
4.3.7. Dotatie voorziening onderhoud	415.624	500.000	427.370
4.3.8. Overige huisvestingslasten*	36.505	58.000	107.715
Totaal huisvestingslasten	<u>2.294.238</u>	<u>2.030.700</u>	<u>2.008.985</u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten Stichting Klasse

	2023	Begroting 2023	2022
4.4. Overige instellingslasten			
4.4.1. Administratie- en beheerslasten			
– Administratie	288.743	200.000	244.363
– Accountant	25.803	35.000	44.762
– Abonnementen	26.018	25.000	18.325
– Telefoon	28.349	23.000	28.363
– Kopieer en drukwerkkosten	122.682	64.000	82.794
– Overige kosten	<u>119.271</u>	<u>120.500</u>	<u>151.912</u>
Totaal administratie- en beheerslasten	<u>610.866</u>	<u>467.500</u>	<u>570.519</u>
4.4.2. Inventaris en apparatuur			
– Onderhoud/ kleine aanschaffingen	<u>276.948</u>	<u>340.000</u>	<u>354.846</u>
Totaal inventaris en apparatuur	<u>276.948</u>	<u>340.000</u>	<u>354.846</u>
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen			
– Leermiddelen	1.023.079	1.166.700	901.035
– Activiteiten	181.890	90.000	135.100
– Culturele vorming	58.356	35.000	20.931
– Overige kosten	<u>48.766</u>	<u>12.000</u>	<u>34.743</u>
Totaal leer- en hulpmiddelen	<u>1.312.091</u>	<u>1.303.700</u>	<u>1.091.809</u>
4.4.4. Dotatie overige voorzieningen			
	–	–	–
4.4.5. Overige			
– MR/OR	10.990	10.500	9.332
– Raad van Toezicht	24.614	37.500	23.431
– Overige lasten	<u>4.317</u>	<u>200.000</u>	<u>175.311</u>
Totaal overige	<u>39.921</u>	<u>248.000</u>	<u>208.074</u>
Totaal overige instellingslasten	<u>2.239.826</u>	<u>2.359.200</u>	<u>2.225.248</u>
* Voor een nadere uiteenzetting van de overige kosten opgenomen onder 4.1.2.3, 4.3.8, 4.4.1 en 4.4.5 verwijzen wij u naar de opgenomen bijlage aan het eind van dit document.			
In het boekjaar zijn de volgende bedragen, inclusief BTW, aan accountants honoraria voor Flynth ten laste van het resultaat gebracht:			
Accountantskosten	25.803	35.000	25.410
Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties).			
In de accountantskosten is een bedrag van € 0,- euro opgenomen voor advieswerkzaamheden (2022: € 0,-) en een bedrag van € 0 voor andere controlewerkzaamheden (2022: € 0)			
	2023	Begroting 2023	2022
5. Financiële baten en lasten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	27.528	–	546
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	–	–	<u>-17.006</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>27.528</u>		<u>-16.460</u>

Overzicht verbonden partijen

Per 31 december 2023 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:		
Naam (Overige verbonden partijen)	Juridische vorm	Code activiteiten
Stichting Samenwerkingsverband PO Midden Holland te Gouda	Stichting	4
Samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek te Gouda	Stichting	4
Stichting Passenderwijs te Woerden	Stichting	4
Stichting Federatief te Gouda	Stichting	4
Stichting de Groeiling	Stichting	4
Stichting De Vier Windstreken	Stichting	4
Stichting MFA's de Wiericke	Stichting	4
Stichting Gebouwen Beheer te Woerden	Stichting	4
VVE Brede school Harmelen te Scherpenzeel	Vereniging	4
VVE Clematislaan	Vereniging	4
VVE Park Triangel	Vereniging	4
Hogeschool Leiden	Stichting	4
Quadrant Kindercentra	Stichting	4
Junis Kinderopvang	Stichting	4
Kindcentrum de Schaapskooi	Stichting	4
Partou Kinderopvang	B.V.	4
Kindercentra Midden-Nederland Kind & Co	Stichting	4
Gemiva	Stichting	4
Brede school	Stichting	4
RTC Transvita	Stichting	4
NOLAI (onderdeel van Radboud Universiteit)	Stichting	4
SIVON	Coöperatie	4
Stichting Kunstzinnige Vorming Woerden (KUVVO)	Stichting	4
PO-raad	Vereniging	4
VOS-ABB	Vereniging	4
Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige		

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

WNT Algemeen Stichting Klasse

	01-01-2023 t/m 31-12-2023 Enkelvoudig Realisatie
Complexiteitspunten	
Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	6
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	4
Totaal aantal complexiteitspunten	13
<i>Bezoldigingsklasse</i>	E
<i>Bezoldigingsmaximum</i>	€ 189.000
<i>Afwijkende bezoldigingsklasse</i>	n.v.t.
<i>Afwijkend bezoldigingsmaximum</i>	n.v.t.
<i>Toelichting op de WNT</i>	n.v.t.
<i>Afgeleid zijn:</i>	
<i>Bezoldigingsmaximum voorzitter RvT 15%</i>	€ 28.350
<i>Bezoldigingsmaximum overige RvT-leden 10%</i>	€ 18.900

WNT-verantwoording 2023

Stichting Klasse

De WNT is van toepassing op Stichting Klasse.

Het voor Stichting Klasse toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 189.000,-

Table 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievulling

Gegevens 2023		
<i>bedragen x € 1</i>	C.C. Wieman	F. Hegie
Functiegegevens	voorzitter CvB	lid CvB
Aanvang en einde functievulling in 2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,9
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	121.399	43.021
Beloningen betaalbaar op termijn	21.298	7.755
Subtotaal	142.697	50.776
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	71.302
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Bezoldiging	142.697	50.776
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022				
<i>bedragen x € 1</i>	F. Tigges	C.C. Wieman	C.C. Wieman	H.G. Boswerger
Functiegegevens	voorzitter CvB	voorzitter CvB	lid CvB	lid CvB
Aanvang en einde functievulling in 2022	1-1-2022 t/m 30-4-2022	1-5-2022 t/m 31-12-2022	1-1-2022 t/m 30-4-2022	1-6-2022 t/m 31-12-2022
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	46.718	75.153	33.588	61.440
Beloningen betaalbaar op termijn	7.390	11.864	5.932	12.040
Subtotaal	54.108	87.017	39.520	73.480
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	56.000	112.000	56.000	98.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0
Bezoldiging	54.108	87.017	39.520	73.480
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

WNT Topfunctionarissen Stichting Klasse

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.
Niet van toepassing.

Tabel 1c. Toezichhoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023 – deel 1	bedragen x € 1	J.J. Kraeima	P.H.J. Vrancken	J.M.H. de Heij	R. Looije
Functiegegevens		Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023
Bezoldiging					
Bezoldiging	6.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900	18.900	18.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0	0
Bezoldiging	6.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023 - deel 2	bedragen x € 1	S.J. Keulen			
Functiegegevens		Lid			
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023				
Bezoldiging					
Bezoldiging	4.000				
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.900				
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0				
Bezoldiging	4.000				
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.				
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.				
Gegevens 2022 - deel 1	bedragen x € 1	M.P. Angenent	J.J. Kraeima	B. Zoodsma	J.J. Kraeima
Functiegegevens		Voorzitter	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1-2022 t/m 31-7-2022	1-8-2022 t/m 31-12-2022	1-1-2022 t/m 31-7-2022	1-1-2022 t/m 31-7-2022	1-1-2022 t/m 31-7-2022
Bezoldiging					
Bezoldiging	3.500	2.500	2.333	2.333	2.333
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	14.700	10.500	9.800	9.800	9.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0	0
Bezoldiging	3.500	2.500	2.333	2.333	2.333
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022 - deel 2	bedragen x € 1	P.H.J. Vrancken	J.M.H. de Heij	R. Looije	S.J. Keulen
Functiegegevens		Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1-2022 t/m 31-12-2022	1-1-2022 t/m 31-12-2022	1-1-2022 t/m 31-12-2022	1-9-2022 t/m 31-12-2022	1-9-2022 t/m 31-12-2022
Bezoldiging					
Bezoldiging	4.000	4.000	1.333	1.333	1.333
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	16.800	16.800	5.600	5.600	5.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0	0
Bezoldiging	4.000	4.000	1.333	1.333	1.333
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

WNT Topfunctionarissen Stichting Klasse

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder
Niet van toepassing.

Tabel 1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900
Niet van toepassing.

Tabel 1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900
waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

Tabel 1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder
waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

Tabel 2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Gegevens 2023	
<i>bedragen x € 1</i>	H.G. Boswerger
Functiegegevens	lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1-2023 t/m 31-5-2023
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	55.855
Beloningen betaalbaar op termijn	8.061
Subtotaal	<u>63.916</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	75.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	63.916
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Tabel 3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen
Niet van toepassing.

WNT Topfunctionarissen Stichting Klasse

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing.

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing.

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder.

Niet van toepassing.

Tabel 1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt, voor al zijn functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing.

Tabel 1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900.

Niet van toepassing.

Tabel 1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder.

Niet van toepassing.

Tabel 2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Tabel 3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Niet van toepassing.

Overige gegevens

Aan de raad van toezicht van
Stichting Klasse
Middenmolenlaan 68 a
2807 EC GOUDA

Papendorpseweg 75-79
3528 BJ UTRECHT
telefoon (088) 236 7000
e-mail Audit@flynth.nl

kenmerk
661077744/LS/2082

behandeld door
L.J.M. Schram RA

datum
2 juli 2024

onderwerp
Aanbiedingsbrief controleverklaring 2023

Geachte leden van de raad van toezicht,

In de bijlage bij deze brief vindt u de controleverklaring behorende bij de jaarrekening 2023 van Stichting Klasse.

Toestemming opname controleverklaring onder de overige gegevens

Wij bevestigen u dat wij ermee akkoord gaan dat de controleverklaring in de "Overige gegevens" van de jaarstukken wordt opgenomen. Deze jaarstukken dienen te worden uitgebracht in overeenstemming met het aan ons voorgelegde definitieve concept. Wij hebben dit definitieve concept ter identificatie gewaarmerkt en de gewaarmerkte pagina's als bijlage opgenomen bij onze controleverklaring.

Toestemming openbaarmaking controleverklaring

Ook bevestigen wij dat wij ermee akkoord gaan dat de controleverklaring wordt opgenomen in de openbaar te maken jaarstukken, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het college van bestuur en goedgekeurd door de raad van toezicht.

Een exemplaar van de jaarstukken dient te worden ondertekend door de voltallige statutair bevoegd organen. De jaarstukken dienen te worden vastgesteld en de vaststelling dient te worden genotuleerd.

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot de vergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarstukken noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog vóór de vergadering moet worden gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 2:362 lid 6 BW en artikel 2:380a BW. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan met de complete door ons gecontroleerde jaarstukken. Bij het opnemen van de jaarstukken op internet dient u te waarborgen dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite.

Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Gebeurtenissen na balansdatum

Indien zich nog gebeurtenissen na balansdatum voordoen waarvoor het verslaggevingsstelsel een aanpassing of toelichting vraagt, voordat de jaarrekening is vastgesteld en openbaar wordt gemaakt, dan verzoeken wij u dit per omgaande aan ons te melden.

Publicatieplicht

Wij wijzen u erop dat u een wettelijke verplichting heeft het jaarverslag openbaar te maken. Openbaarmaking kan gebeuren door het plaatsen van uw jaarverslag op uw website.

Ook wijzen wij u erop dat de WNT-verantwoording vóór 1 juli 2024 op een openbaar toegankelijke internetsite gepubliceerd moet worden. Deze publicatie dient voor een periode van tenminste zeven jaar beschikbaar te zijn. De gegevens moeten vrij toegankelijk en eenvoudig te vinden zijn. Deze WNT-verantwoording dient openbaar gemaakt te worden in overeenstemming met het aan ons voorgelegde en gewaarmerkte definitieve concept. Met het tijdig publiceren van het jaarverslag zoals genoemd in de vorige alinea, waarin de WNT-verantwoording is opgenomen, voldoet u aan deze verplichting.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Laetitia Schram

L.J.M. Schram RA

Bijlagen:

- digitaal getekende controleverklaring;
- digitaal getekende aanbieding jaarstukken 2023;
- digitaal gewaarmerkte jaarstukken en controleverklaring.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Klasse

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Klasse te Gouda gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Klasse op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Klasse zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 2 juli 2024

Flynth Audit B.V.

 Digitaal ondertekend door Laetitia Schram

L.J.M. Schram RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

 L.S.

Ondertekening jaarrekening 2023

Gouda, 2 juli 2024

Hierbij stellen wij de jaarrekening 2023 sluitend met een resultaat van € 17.580,- vast.

C.C. Wieman
voorzitter college van bestuur

F.W. Hegie
lid college van bestuur

Hierbij keuren wij de jaarrekening 2023 sluitend met een resultaat van € 17.580,- goed.

P.H.J. Vrancken
voorzitter raad van toezicht

S.J. Keulen
vicevoorzitter raad van toezicht

J.H.M. de Heij
lid raad van toezicht

R. Looije
lid raad van toezicht

S. el Messaoudi
lid raad van toezicht

Bijlagen

Bestemming resultaat

Bestemming van het exploitatiesaldo	
Het resultaat over 2023 wordt als volgt verdeeld:	
Resultaat exploitatie 2023:	<u>17.580</u>
Resultaatverdeling:	
Algemene reserve:	<u>17.580</u>
	<u>17.580</u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Stichting Klasse

Het College van Bestuur heeft in 2023 besloten om vanaf eind januari 2024 het reguliere onderwijs op de Rembrandt van Rijn in Woerden te beëindigen. Tot de zomer blijft de school open voor nieuwkomersonderwijs. Per schooljaar 2024-2025 gaan deze leerlingen over naar een andere locatie en wordt het gebouw van de Rembrandt van Rijn teruggegeven aan de Gemeente Woerden.

Vanwege het dalende leerlingaantal en een analyse van de toekomstige ontwikkelingen heeft het College van Bestuur besloten om 't Groene Eiland en Het Schateiland per schooljaar 2024-2025 samen te voegen in het gebouw van Het Schateiland. Het volledige team en het bijna alle leerlingen gaan mee naar de nieuwe locatie. Het gebouw van 't Groene Eiland wordt teruggegeven aan de gemeente.

Het College van Bestuur heeft in 2023 besloten na het schooljaar 23/24 geen regulier primair onderwijs meer aan te bieden op de locatie Vindingrijk. Groep 1 t/m 4 heeft is na de kerstvakantie gestart op een nieuwe school. Groep 5 en 6 zijn na de voorjaarsvakantie naar een nieuwe school gegaan. Op de locatie van Vindingrijk wordt nu het nieuwkomersonderwijs aangeboden.

Gegevens over de rechtspersoon

Stichting Klasse

Naam en adres instelling:	Stichting Klasse Middenmolenlaan 68a 2807 EC Gouda
Telefoon:	0182 622711
Bestuursnummer:	41527
BRIN-nummers:	04FB/10CR/110C/15AN/15XO/16GW/18IX/18JF/18OA/19XZ/21QK/22KD/24ZC
Contactpersoon voor het Jaarverslag:	Neele van Gent, controller
Telefoon:	0182 622711
Email:	info@stichtingklasse.nl

Onderwijs subsidies Gemeente OAB 2023

Onderdeel van post 3.2.2.2.

Subsidiegever	Kenmerk Subsidiant	Datum	BRIN	School	Subsidie	Tijdvak	Verantw. Loonkosten	Verantw. Mat.kosten	Totaal verantw.	Ontvangen subsidie	Eerder verantw.	Restant Subsidie
Gem. Gouda	1342304	01-12-2022	15AN	Wereldwijs	Schakelklas	2023	90.320,00	0,00	90.320,00	90.320,00	0,00	0,00
Gem. Gouda	1341420	06-12-2022	15AN3	Vindingrijk	Schakelklas	2023	67.740,00	0,00	67.740,00	67.740,00	0,00	0,00
Gem. Gouda	1342302	01-12-2022	15X0	Kas	Schakelklas	2023	90.320,00	0,00	90.320,00	90.320,00	0,00	0,00
Gem. Gouda	1340517	06-12-2022	15X02	Schateiland	Schakelklas	2023	22.580,00	0,00	22.580,00	22.580,00	0,00	0,00
Gem. Gouda	1341423	08-12-2022	22KD	Palet	Schakelklas	2023	45.160,00	0,00	45.160,00	45.160,00	0,00	0,00
Totaal Onderwijs subsidies OAB							316.120,00	0,00	316.120,00	316.120,00	0,00	0,00

Toelichting:

Alle verantwoorde loonkosten en materiele kosten zijn besteed conform de subsidiebeschikkingen

Uitsplitsing overige vorderingen, overige schulden en overige kosten

1.2.2.10 Overige vorderingen		
<i>Omschrijving</i>	2023	2022
Uitkering verzekeraar WGA uitkeringen	-	-
Samenwerkingsverbanden	32.711	-
Detacheringen	14.028	312.081
UWV evt. transitievergoedingen zieken	233.677	46.553
ZW ERD	42.879	-
Te ontvangen rente	10.527	-
Collectiviteit OIG	21.880	
Overig	<u>10.517</u>	<u>546</u>
Totaal	<u>366.219</u>	<u>359.180</u>

2.4.12 Overige kortlopende schulden		
<i>Omschrijving</i>	2023	2022
Salarissen	141.946	89.628
Accountantskosten	11.851	34.500
Diverse crediteurenfacturen overlopend	93.878	86.282
Tussenschoolse opvang	128.855	127.396
Ouderraad	75.656	55.531
Nog te besteden giften	-	25.443
Overnamekosten Trinamiek	71.698	-
RC met De 4 Windstreken	-	2.984
RC met De Groeiling	-	2.984
Overige schulden	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal	<u>523.884</u>	<u>424.748</u>

4.1.2.3. Overige personele lasten		
<i>Omschrijving</i>	2023	2022
Scholingskosten	553.582	482.276
Arbodienst	239.855	76.784
Kantinekosten	73.039	61.074
Reis- en verblijfkosten	35.424	27.407
Jubilea	9.696	16.892
WGA-verzekering	-	116.409
GOVAK-gelden	-	15.678
Vrijwilligersvergoeding	-	18.283
Overige personeelskosten	<u>494.657</u>	<u>435.654</u>
Totaal	<u>1.406.253</u>	<u>1.250.457</u>

4.3.8. Overige huisvestingslasten		
<i>Omschrijving</i>	2023	2022
Beveiliging	1.219	7.167
Afvoer afval	40.867	41.388
Overige huisvestingslasten (o.a. verhuiskosten)	<u>-16.511</u>	<u>59.160</u>
Totaal	<u>25.575</u>	<u>107.715</u>

4.4.1 Overige administratie- en beheerslasten		
<i>Omschrijving</i>	2023	2022
Bankkosten	5.823	5.733
Juridische kosten en overige dienstverlening	19.795	32.034
Contributie besturenorganisatie	21.175	14.641
Kantoorbenodigdheden	4.667	6.293
Portikosten	1.622	3.963
Verzekeringen	14.813	12.991
PR	45.118	70.436
Representatiekosten	<u>6.258</u>	<u>5.821</u>
Totaal	<u>119.271</u>	<u>151.912</u>

4.4.5. Overige lasten		
<i>Omschrijving</i>	2023	2022
Kosten aanbesteding	-	-
Overige kosten	<u>4.317</u>	<u>175.311</u>
Totaal	<u>4.317</u>	<u>175.311</u>

stichtingklasse.nl

Stichting Klasse
Middenmolenlaan 68a
0182-622711
info@stichtingklasse.nl